

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai széküld:</i>
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilvtár sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Aradi Közlöny“ t. olvasóközönségéhez!

I.

Az „Aradi Közlöny“ felelős szerkesztésétől a mai naptól fogva visszaléptem, s tisztemet V a s s Géza, eddigi segéd-szerkesztő urra ruháztam.

Vass ur, ki az „Aradi Közlöny“-nek régi belmunkatársa, s most mint segéd-szerkesztő már másfél éve vezette a lapot, ez idő alatt oly kiváló jelét adta tapintata, és fáradhatlan buzgalmának, hogy az övénel jobb kezekre lapunk vezetését aligha lehetett volna biznom.

Egyben biztosítom az „Aradi Közlöny“ tisztelt olvasóközönségét, hogy miként eddig, úgy ezután is változatlan ügyszeretettel fogom támogatni lapunkat, s ahhoz volt eddigi viszonyomon a felelős szerkesztéstől történt visszalépésem mit sem fog változtatni.

Aradon, 1892. deczember hó 24-én.

Vásárhelyi Béla.

II.

Az „Aradi Közlöny“ felelős szerkesztését a mai számmal én vettem át.

Nem vagyok új ember a lapnál. Evek óta működöm a redakció asztala mellett, lázas zsurnalisztikai munkában, a szerkesztőség többi tagjaival együtt minden lehetőt elkövetve, hogy a lapot színvonalon tartsuk, tartalomban, anyagban gazdagítsuk s h a l a d ó l a g oly nivóra emeljük, hogy az nap nap mellett minél inkább kielégítse olvasóközönségünk igényeit.

A változott körülmények közt foko-

zottabb erővel leszek azon, hogy feladatomban megfeleljek s hogy az „Aradi Közlöny“ kitűzött szép programját szerény erőmtől telhetőleg diadalra jutni segítsem.

Egyéb tekintetben a szerkesztőség marad a régi. A bel- és külmunkatársak gárdája, hiszem, a jövőben is ambícióját helyezi abba, hogy az „Aradi Közlöny“ nivón tartassék s fokozatosan fejlesztesék úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

Magamat olvasóközönségünk szíves jó indulatába, jóakaratu pártfogásába ajánlom.

Arad, 1892. deczember 24.

Vass Géza,

az „Aradi Közlöny“ felelős szerkesztője.

Az eszmék harca.

Arad, deczember 24.

Az idő — miként a megváltás korában — az irás szava szerint *é r t v e t e l j e s s é l e t t*; világra szóló nagy eseményeket hord méhében, s az ujkori civilizáció klasszikus földjén, Európában, épp úgy forr a társadalom, mint kétezer év előtt, midőn a pogány műveltség rabszolga-tartó társadalmanak újja alakítására világra született a Megváltó.

Semmi sem szolgálhat meggyőzőbb bizonyítékául az *e s z m e* elementáris hatalmának, mint azon örökre emlékezetes, csodálatos tény, hogy a műveltség és a hatalom legmagasabb fokán álló, fényben és pompában uszó s az egész ismert világot uraló Rómának szétbontó, s az összeomlott világ-birodalom romjaiból új

civilizációt, új államokat teremtő momentumát támadott egy ázsiai kis provincia falujának szegényes kunyhójában.

A nagy Róma az ő világraszóló hatalmának minden rendelkezésül álló eszközeit felhasználta a szabadság, az egyenlőség ideáljának megsemmisítésére; hasztalan. Az istenekké emelt czézároknak minden hatósága megbénult, a rabszolgák bilincsei szét pattantak, az arénák csontkamarái bezárultak, s a kereszt, a humanizmus új korszakának jelvénye, teljes dicsőségben fölragyogott az átalakult világ fölött.

A fényezés, a mammon és a raffinrozott elvek kultuszában a régi Róma örökébe lépett Lucezia, a ragyogó Páris lázban ég; Franciaország népe új formák, más erkölcsökre épített társadalom alkotásán vívódik, s a küzdelem kimene-tele előreláthatólag új átalakulásoknak fogja utját egyengetni egész Európában.

Kicsiben, de békésebb, megnyugtatóbb alakban hasonló képet tárnak elénk saját hazánk viszonyai; Magyarország még sohasem igazolta meggyőzőbben, hogy a nyugot- és keletől egyaránt elütő államiság-, műveltség-, társadalom- és erkölcsökkel bír. Miként ha a két világ szelleme termékenyítőleg hatotta volna át egymást a Kárpátok körített medencében. A korszellem itt is elementáris erővel érvényesül, de korhadtt, túleredt vagy önmagában meghasonlott társadalom és erkölcsök helyett friss, életerős népet és instuticziókat talál, melyeket bár rohamosabb fejlődésre kész, de nem bomlaszt.

Mert beállottak ránk nézve is a küz-

TÁRCSA

— Deczember 25. —

Dal

— Az „Aradi Közlöny“-nek írta —
Endrődi Sándor.

*Hervadóra vált az élet
Körülöttem —
Tévedt madár cikázva jár:
Vágyam is csak félve röppen.*

*Ijedezve csapong szerte
S vissza szálldos —
Hamvadozó kikelethez,
Elvirágzott boldogsághoz.*

*Mit akarsz ott, félnék madár,
Tévedt vágyam?
— Langy fuvalmak, ringassátok,
Rózsalevél, föld be lágyan!*

Azok a cselédek.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti társasága. —
I t a: Sipulusz,

Minden embernek van szülőfaluja — vagy szülővárosa, melyhez gyöngéd emlékek fűzik, melyben az első nadrágját elszaggatta, s melyben első hideglelésen keresztül esett. A

feleségemnek is van szülőfaluja, de az a baj, hogy ő nem elégszik meg a gyermekkori emlékekkel, hanem folytonos összeköttetésben akar maradni a falujával. Ennek következtében nekünk szakadatlanul olyan szakácsnék van, aki nem tud főzni; olyan szabályunk, aki napjában három poharat és egy ablakot eltör és olyan dadánk, a ki aponként háromszor elvágja magát a parketten, mindig a gyerekekkel az ölében. Hanem azért mikor az asszonyok a jouron összetűnek, szidják a pesti cselédeket, s irigylik az én feleségemet, aki hazulról, Sárlos-Boldogasszonyról hozatja a cselédeit. Ez az irigység persze még jobban megerősíti a feleségemet abban az elhatározásban, hogy Sárlos-Boldogasszony legügyetlenebb fehércselédeit családai szentélyünk körül összegyűjtse.

A szakácsnék természetes leányzó, aki a kosár szentet maga felhossa a pinczéből a második emeletre, de a folyosóról nem mer kihajolni, mert elszédül. A kéményseprő és a szemetes ismert nyájaskodásait oly erőnyesen szokta visszautasítani, hogy kerületünk összes tüstfaragó és szemetes legényei a Rókuskórházban spolják kifizamodott karjaikat és megroppant bordáikat. A szabálygyönyörűen és szenvedélyesen takarít. Az agyondöngötett

kanapékat és tönkretörülgetett egyéb butorokat minden héten javíttatni kell, s székeimen többet ülnek a reparáló asztalosok, mint én magam. A dada szelid és buta gyermek, akinek meg kellett engedni, hogy lakásomon végig mezitláb járhasson, mert így legföljebb csak háromszor esik hanyatt egy nap, míg cipőben minden pillanatban az elbukás veszedeleme fenyegeti. Mondanom se kell, hogy gyermekeim már régen a k á k b ő r ű e k osztályához tartoznak, s az utcára se merem őket eresztetni, nehogy valamely tudós megpillantsa, s a muzeum számára lefoglalja őket a fekete-bőrűek és rézbőrűek mellé.

Igy élünk mi boldogan, s csak az a tudat vigasztal, hogy a feleségem szakadatlanul szülőfaluján legeltetheti a tekintetét. Már ma boldog házastársakat ugyanis csak a muzeumban lehet látni — s p i r i t u s z b a n, s mindig jobb, ha csak a cselédekkel van baj otthon, nem pedig az asszonnyal.

Lassanként azonban meguntam azt, hogy angol sültet sárlos-boldogasszonyi (kissé naturalisztikus) felfogás szerint egyem, magyar sültet gyanánt pedig régi cipők dolgoztassanak fel uri konyhámban. Az is terhemre volt, hogy az üvegesék egyesületük disztagjává választottak, azon tevékenységért, melyet szo-

delem napjai; az idej karácsony kezdő határpontját képezi azon békés forradalomnak, mely a felvilágosodottságért, a lelkiismeret szabadságáért vivandó harcunkban a középkor egyházi és szociális intézményeinek utolsó maradványait lesz eltávolítandó haladásunk utjából.

A Megváltó születésének napján méltóan ünnepeljük tehát a kormányunk által felkarolt elvek és eszmék aktuális levését. Miként az istenfiu a jászolban, úgy az életre ébresztett ideáljaink ma még az elvi kijelentések, tervezetések pólyáiba vannak burkolva, mint amannak, úgy ennek is megvannak irástudó, farizeus és főpapi ellenségei, meg van a Káifása és kézmósó Pilátusa. De bizunk benne, hogy miként 2000 évvel előbb az emberiség, a szabadság, a világosság elve győzött, dacára annak, hogy meggyalázták, megostorozták, tövissel megkoronázták és megfeszítették, hogy miként ez feltámadt, annak ellenére, hogy megölték, eltemették; úgy a szabadság szelleme, a mely Magyarországon a lelkiismeret bilincseit, az ember és ember között vont korlátokat ledönteni idéztett föl, győzedelmesen fog kikelni az üldöztetésekből, melyekkel a hatalmi érdekek és a sötét elfogultság már bölcsében halálra keresik.

A magyar haza fölé boruló ég lelkiismeretünk és államiságunk szabadságának és függetlenségének ígeit harmatozza a magasból. És az ige testté lesz s növekedni és győzedelmeskedni fog, miként győzött két ezreddel ezelőtt is az ige a hatalmára féltékenykedő Róma ellen.

Belföld.

A magyar királyi udvartartás.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek a képviselőház előtt kifejezett álláspontjához képest most folynak az előkészítő munkálatok amaz előterjesztéshez, amelyet a magyar kormány a magyar királyi udvartartást illetően fog. Ez előterjesztés részben anyagát a magyar királyi országos levéltárnak amaz adatai képezendik, amelyek ott a magyar udvartartásra vonatkozólag kétségtelenül föltalálhatók. Mint értesülünk, az országos levéltár igazgatója, Pauler Gyula, hivatalos felszólítást kapott az iránt, hogy a kívánt adatokat lehető rövid idő alatt felkutassa s előterjeszse.

balányom az üveges ipar emelése körül kifejtett. Ami pedig a dadát illeti; végre is szerettem volna tudni, hogy gyermekeim jó színben vannak-e vagy nem, s hogy ezt megtudhassam, okvetlenül meg kellett őket kék bőrűktől szabadítani; vagyis előbb a dadától kellett őket megszabadítani.

Ezenkívül türehetlen volt a sarlós-boldogasszonyiak inváziója. Aki egy pár csirkével, vagy ötven tojással fölszaladt a pesti vásárra, az sohase mulasztotta el a három földit meglátogatni. Ilyenkor még kozmásabb volt az étel, még több pohár tört el, s még többször puffant el a dada a gyerekekkel. Mert mindegyik sietett minden munkájával, hogy annál többet fecseghessen a konyhában.

Még a férfiak is ellátogattak, s itták szorgalmasan a megecsezedett boraimat. Sok legény szolgált onnan a fővárosban, leginkább mint lóvasuti kocsis. De ezek, szerencsémre, elgázolás miatt többnyire zárva voltak, különben az én konyhában fújták volna a tülköt... akarom mondani a kását.

Mikor aztán egy napon Keszte Pali is beállított, Sarlós-Boldogasszony első legénye, fenekestől felfordult az egész ház.

Szemtelenebb és ostobább legényt keve-

Uj főrendiházi tagok.

A főrendiházba kinevezendő öt új tag között, mint értesülünk, G a j z á g ó Salamon a főszámvevőszék nyugalmazott elnöke, és T ó t h Elek volt királyi táblai tanácselnök lesznek. Azonkívül az új tagok közt lesz egy nagybirtokos, egy képviselő s egy főispán.

A közönséghez.

— Felhívás előfizetésre. —

Ujból itt az időpont, melyben minden lap szerkesztősége alkalmat vesz magának arra, hogy közelebről érintkezze az ő olvasóközönségével s bizalommal kérje tőle az előfizetések megújítását.

Mi is a közönséghez fordulunk tehát s tesszük ezt egyrészt nyugodt lelkiismerettel a múlt, s teljes reménnyel, bizalommal a jövő iránt.

A most muló év nagy jelentőségű volt annak a pártnak életében, melynek politikáját képviseljük. A képviselőház ellenzékének a végső türelmét is próbára tevő, gyakran inparlamentáris küzdelme sem volt képes a szabadelvűpárt erejét megtörni, hanem azt újabb sorakozásra bírta. Pártunk kibontotta a szabadelvűség zászlaját, határozott programot vallott s az ország bizalommal tekint a jövő elé, mert oly férfi állott a kormány és pártja élére, kinek eddig is kivított nagy érdemeit és rendkívüli tehetségét, pártkülönbség nélkül mindenki elismeri, amint azt az egész országból hozzá intézett bizalmi nyilatkozatok tömege is tanúsítja. Keresztülvitte fényes sikerrel pénzügyi programját, keresztül fogja vinni a fennforgó kérdések elintézésére a szabadelvűség alapján hirdetett programját is. Az ő ismert erélye el fogja háritani az akadályokat s a helyzet rövid időn tisztázva lesz.

A szabadelvűpárt sajtójára is felemelő a tudat, hogy minden fenntartás nélkül küzdhet azokért a nagy elvekért, melyeket a kormány programja magában foglal. A benső meggyőződés ereje vezeti tollunkat, midőn ezen elveket védeni fogjuk, az igazi szabadelvűség alapján.

Az „Aradi Közlöny“ egyik legbuzgóbb terjesztője, mondhatni előharcosa a vidéken a liberális eszméknek. Ez volt eddig s marad a jövőben. Politikai programjából egy jöttát nem enged. S hogy lapunknak, mely nagy kontingensen az egyedüli szabadelvű irányu, van létezője: legjobban igazolja az, hogy napról-napra növekszik,

set szült meg hazánk termékeny földje. Azon kezdtem, hogy a kalapot kiütöttem a fejből, mert eszeágában se volt ievenni, mikor a konyhán keresztül mentem. Aztán felszólítottam, hogy foglaljon helyet a folyosón, a szakácsnét pedig figyelmeztettem, hogy ha a legjobb falat húst nem találja be, hanem Keszte Pali adja; akkor — ispotályba küldöm. Nem volt ugyan semmi baja, de a kórháztól minden paraszt retteg. Szigorú fellépésem nagy panikot keltett, két cselédem azonnal sirva fakadt, s nem habozott azon véleménynek kifejezést adni, hogy ha az áldott nagysága nem volna, ők bizony a nagyságos ur gorombaságait egy perozig se tűrnék. Még a feleségem is szemrehányólag nézett rám, amiért én az ő szülőfaluját lábbal taposom. Még ő is büszke volt Keszte Palira, aki a messze vidék összes birkozóit legyürte, s Tápió-Bicskén földhöz vágta Holabárt, Csehország szemefényét, a vásárok nagyjerejű csudáemberét. Neki csak négy fogába került a vállalkozás, azt is a cirkuszdirektor ütötte ki dühében, amiért így megcsufolta a társulatot.

Ez a vadállat, már mint Keszte Pál, két ebédet végig evett nálam, s két cselédemnek

izmosodik lobogónk körül az olvasóközönség már is impozans serege s hogy mind több hívője csoportosul az általunk hirdetett eszméknek.

Hangoztatjuk az uttal is, hogy az „Aradi Közlöny“ főelve marad csak azon eszközökkel küzdeni, melyeket a sajtó tisztessége megenged. Azonban, ha sajnálatosnak kell is tartanunk az elvadult pártküzdelmek térfoglalását parlamentben és sajtóban és eddigelé gyakran mellőztük a jogos visszautasítás fegyverével élnünk az ellenzék egyes korifeusai és organumainak példátlanul kiméretlen és személyeskedő, rendszeres támadásai ellen: ezután — nem szívesen bár, de az önvédelem-adta jognál, sőt kötelességnél fogva a szükséghez képest fegyvert cserélünk, hogy hasonlókkal éljünk s az elvek paizsa mögött megfogjuk találni a tulhajtott személyes ambíciók és érdekek czélzatait is és nem fogjuk azokat sem kimélni.

De a mint kerültük, úgy kerülni fogjuk mindenha a családi élet szentségét gyakran bántó, szenzációs botrányhírhírást, valamint a kalandos politikai hírek terjesztését. Fokozódott mérvben fogjuk felkarolni Arad megye és Aradváros érdekeit, a társadalmi életet, a közgazdaságot, a bel- és külpolitikát s különösen azon leszünk, hogy helyi rovataink ezentul is tartalmasak, elevenek legyenek s első sorban hű és igaz képét adják minden napnak. Vidéki levelezőink számát szaporítottuk. Az „Aradi Közlöny“ a megye s a vidék csaknem minden községében tart pontosan és gyorsan értesítő dolgozó társat.

Fővárosi levelezőnk a legelőkelőbb politikai körökkel tart összeköttetést s ez lehetővé teszi, hogy nap nap mellett tartalmas távirati rovatot adjunk, úgy, hogy az „Aradi Közlöny“ olvasói már reggel minden nevezetesebb eseményről kimerítően tájékozhatják magukat, a mi a fővárosban, az országban s külföldön történik, miket a pesti lapok révén csak késő délután tudhatna meg.

Vezércikkeinket több helyi kapacitáson kívül elsőrendű, országos nevű publicisták írják. Tárczarovatunk élénk, változatos. Legközelebb egy új regény közlését kezdjük meg.

Munkatársaink közé szerencsések vagyunk számítani nemcsak a helybeli tollfor-gatók legjelesebbjeit, hanem a fővárosi publi-

házasságot ígért. A szakácsné még szivart is hozatott neki, s Pál ur egész délután ott füstölt a gangon. Ekkor kijelentettem a cselédnek, hogy ha még egyszer sarlós-boldogasszonyi legény, akár erős, akár gyöngye, beteszi a lábát a konyhámba, valamennyijüket elkergetem, a dadát pedig utánuk hajtom. Keszte Pál elkotródott, a cselédnek a szeme pedig három napig olyan volt, mintha mozsárban paprikát törtek volna.

Nem sokkal azután beköszöntött Kata asszony, a szülőfalú szája, akinek hat gyermeke van, de férje nincs egyikhez se. Özvegyasszony. Mindig özvegy volt, nemcsak ő, hanem az anyja és az öreganyja is. Ez már családi szokás náluk. Mikor legelőször beköszöntött hozzánk ötven rossz tojással, melyet bizonyára egyetlen önérzetes tyúk se ösmert volna el magának, még megsajnáltam a vén hamist.

— Ugyan hány cselédje van magának?

— Hatan vannak a kis árvák.

— És mekkora a legkisebbik?

— Két esztendő s szentem.

— S hány év óta özvegy?

— Tíz év óta.

Hm! Igy jár a nép, ha a számtannak

magának a kereszténységnek megalapítását is. Magasztos, fényes ez az örömnépe, melynek jelentősége áthatja azoknak a lelket is, a kik nem nagyon lelkesülnek a hitért, sőt azokét is, a kik épen megtagadják. A mindenható Isten ünnepe ez, a ki e napon küldte el az örök szeretetet szent fia képében a világra, hogy tanáival felgyujtsa a felvilágosodás szövétnéket, példáival a jóra, a nemesre lelkesítse, serkentsse az emberiséget s hogy végre megmutassa, hogyan kell a hit legmagasztosabb eszméiért dicső vértanuhalált halni s a feltámadás örök dicsőségü emlékével igazolni a kételkedők előtt Jézus tanáinak örök, megdönthetetlen igazságát. Boldog ünnepeket kívánunk mi is olvasóinknak, munkatársainknak!

— Karácsonyi számunk gazdag, változatos tartalommal jelenik ma meg olvasóink asztalán. Az irói világ számos kitünősége tisztelte meg lapunkat e redeti közleményekkel s így a karácsonyi kettős ünnepre úgy tartalom, mint mennyiség tekintetében is előkelő kinézésű lapot sikerült olvasóink számára összeállítani. A melléklet tartalma a következő:

1. Egy asszony emlékkönyvébe. Költemény **Váradi Antaltól.**
 2. A féltékeny asszony. Irta **Hajnalka** (özv. Rózsa Antalné).
 3. Bethlen Péter Angliában. **Márki Sándor** dr.-tól.
 4. Ugy legyen. Költemény **Márkus Ilonától.**
 5. Az elmés nyul. **Kozma Andortól.**
 6. Emlékeimből. **Lukács Sándortól.**
 7. Aradi emlékeim. **Rakodczay Pál.**
 8. Dal (Musset Alfréd), fordította **Pekry Károly.**
 9. A legboldogabb karácsonyest. **Ursics Darinkától.**
 10. Harag. Költemény **Tolnai Vilmostól.**
 11. A kis Ima. **Kosztka Mihálytól.**
 12. Hangulat. **Báthory Ilonától.**
 13. Pitypang-virág. **Tolnai Vilmostól.**
 14. Epigrammák, latinból fordította **Mérő Károly.**
 15. Vizváry féltékeny. **Bónis Lajostól.**
 16. Költemény prózában. **Gonda Lászlótól.**
 17. Karácsony előtt. **Bébé-től.**
 18. Fehér kaméliák. Ifj. **Gily Edétől.**
 19. Felejtünk. Költemény **Sandró-tól.**
 20. Ellentétek. **Hrabovszky Lajostól.**
 21. Mit ér egy asszony? Irta **T—cs.**
 22. Egy év története. Irta **V—ss.**
- A főlap tárczájában:
23. Dal. Költemény **Endrődy Sándortól.**
 24. Azok a cselédek. Irta **Sipulusz.** (Rákosi Viktor.)
- A második mellékleten:
25. János napja. Költemény **Somló Sándortól.**
 26. Simonkai könyve. Irta **Bartos Gyula.**
 27. Gondolatok. **Vedress Gyulától.**
 28. Kavics. **Adorján Ármintól.**
 29. Falk Miksa jubileuma.

— Karácsony a templomban. A megváltó születésének napját fényesen meg fogják ünnepelni az aradi templomokban és pedig a következő sorrend szerint: Karácsony első napján, vasárnap reggel fél nyolcz órakor pástörmise lesz, melyet **Révfalvy Manó** h. plébános tart fényes papi segédlettel. 8 órakor magyar szentbeszédet mond **Csák** lelkész; fél tíz órakor ünnepi prédikáció lesz, tartja **Sütő Gábor** lelkész. 10 órakor ünnepélyes nagy mise, melyen dr. **Jánossy Demjén** provinciális pontifikál fényes papi segédlettel. Fél 12 órakor kis mise. Délután ünnepélyes istentisztelet lesz. Karácsony másodnapján az isteni tiszteletek ugyane sorrendben tartatnak. Az ev. ref. templomban karácsony első és másodnapján délelőtt 10 órakor **Csécsey Imre** h. lelkész tartja az ünnepi prédikációt, miután urvacsoresztás lesz. Az ágostai templomban **Frint Lajos** lelkész prédikál mindkét napon.

— A második müegyetem Aradon. Jól értesült budapesti forrásból írják lapunknak, hogy a kormány egy második müegyetem létesítését tervezi. Forrásunk igen időszerűnek tartja már is a helykérdés tárgyalását. Az irányadó körökben **Arad** jelöltetése igen élénk eszmecsere tárgyát

képezi egy kis akcióval a helykérdést javunkra lehetne eldönteni. Mindenesetre üdvös volna, ha a város még idejekorán, minél előbb foglalkoznék a dologgal s minden tőle telhetőt elkövetne arra nézve, hogy a második müegyetem Aradon létesíttessék s így egy igen fontos kulturális tényezővel gyarapodjunk. A szükséges lépések megtétele máris égetően sürgős, mert más városok, mint pl. Maros-Vásárhely, igen élénk agitációt folytatnak, természetesen a saját maguk jól felfogott érdekében.

— Éjfél mise. A minoriták templomának harangjai megkondultak az éjjel s a hívek tömegesen gyűlek a templomba éjfél misére, hogy megkezdjék a karácsonyi templomi ajtatosságokat. Az éjfél misén **Jánossy Demjén** dr. minorita provinciális czelebrált.

— Az új kormány üdvözlése. A **Radmeyer** köztörvényhatósági bizottsága január 9-én évnegyedes közgyűlést tart, melyen első ízben vesznek részt az újon megválasztott megyebizottsági tagok. Mint halljuk, a közgyűlésen indítvány fog tétetni, hogy a köztörvényhatósági bizottság feliratilag üdvözölje **Wekerle** Sándor miniszterelnököt s így az új kormányt. Ugyanezen ülésen fogják ujja alakítani a törvényhatóság egyes szakbizottságait is.

— Helypénzjavadalmi díj szabályzat. Aradváros tanácsának tegnapi ülésén határozatba ment a város helypénzjavadalmi díj szabályzatának átdolgozása. A tanács az átdolgozásra **Parocz István** elnököle alatt **Sarlot Domokos**, **Pergér János** dr. **Böhm Lajos**, **Szathmáry János**, **Marschall Lajos** dr., **E. Illés László**, **Walder Gyula**, **Nikolits Péter** és **Steiner Jakab** tagokból álló bizottságot küldötte ki.

— Körirel a megyei közgyűlésre. Aradvármegye törvényhatósági bizottságának téli évnegyedes közgyűlése 1893. évi január hó 9-én d. e. 9 órakor s folytatólag a következő napokon fog megtartatni. Van szerencsém erre a bizottság t. tagjait azon értesítéssel meghívni, hogy a közgyűlésen tárgyalandó ügydarabok sorrendje egyidejűleg közzététetik. Aradon 1892. évi december hó 24-én. **Fábián László**, főispán.

— Érdekes okmány Arad multjából. Köz tudomásu, hogy már 1763. előtt, mikor még a régi aradi vár fennállott, a várban elhelyezett katonaság felsőbb helyen a vár védelme szempontjából **Aradváros lerombolását** sürgette. A város polgárainak a szorongatása nőttön nőtt s tetőpontját érte el 1763-ban, midőn a vár újra épült s az építkezéseket vezető **Pekhardt** báró műszaki alezredes folyton-folyvást olyan értelmű jelentéseket küldözgetett az udvarhoz, hogy Aradváros belül esik a vár lőtávolán s az ellenséget megvédi a város épületei s így a vár korlátlan védelme teljesen ki van zárva, le kell tehát **Aradot rombolni**. A lakosság s illetve a város áthelyezése a zimándi pusztára tervezetett, melyet akkori tulajdonosuktól, a **Bohusoktól**, csere utján, **Világos** és **Galsa** árán szerzett meg az állam. A lakosság szorongatása 1766-ban kétségbeeséssé növekedett, melynek behatása alatt a városi tanács az udvarhoz akart segélyért fordulni, de követeket engedély nélkül nem küldhetett s azért az alábbi kérvényt menesztette **Mária Terézia** udvarához. A latin nyelven írott instanczia magyar fordításban ekként hangzik:

Császári és királyi apostoli szent Felség!
Legkegyelmesebb Urnó!

Elintézetést igényelnek több nagyfontosságú, későbbi megmaradásunkat és a végpusztulástól, melyhez legközelebb vagyunk, megszabadulásunkat illető ügyeink, melyeket régebbi kérvényeinkkel együtt jobbagyi alázatossággal felséged szentséges színe elé kellene terjesztenünk.

Miután pedig az esetről-esetre innen távolról küldendő követelünk munkálkodása ezt előmozdítani nem csak nem képes, de ezeknek küldése a nagyméltóságú magyar udvari kamara által nekünk a leghatározottabban megtiltatott; azért alázatos könyörgéseink legelsőjében kénytelenek vagyunk azt kérni, méltóztassék szentséges Fel-

séged nekünk legkegyelmesebben megengedni, hogy kérvényeink elintézése céljából követeket küldhessünk. Ilyen alakú és tartalmu kegyes engedélyért legalázatosabban könyörögve nyújtjuk be folyamodványunkat alulírottak, Szentséges Felségednek legalázatosabb örökös hívei, névszerint **Arad kamerális város polgármestere, bírása és tanácsa.**

Eddig az instanczia, mely külső lapján 1766. márczius 26-án 62 iktatószámot nyert **Fabich** udvari ügynöknél. A kérvény, mint az alábbi hátiratból is kitünik, nem nyert kedvező elintézetést, mert a »Beljelzett kérvény nem helyén adatván be, annak felterjeszthetése végett utassittatnak kérvényező, hogy kérvényeiket — a mennyiben azok alaposan indokolva vannak, a magyar királyi udvari kamara utján, vagy ha inkább akarják, bármelyik udvari ügynök utján is benyujthassák. A birodalmi és császári királyi udvari kamara rendeletéből. Bécs, 1766. aug. 6. **Neuhold János** s. k. kamarás.» A kérvény illetén elintézése folytán Arad lerombolásának kérdése **Damokles kardjaként** függött a város polgárságának feje fölött egész 1773-ig, a mikor **Mária Terézia** fia, a későbbi **József** császár végre előnyösen oldotta meg a kérdést, megmentve Aradváros polgárságát a szorongatástól.

— Utolsó advent. A róm. katolikus világnak a mai nappal újabb időszaka következik. Tegnapi volt utolsó napja az adventnek, a mely november 27-én vette kezdetét. Az utolsó róraté alkalmából a minoriták aradi temploma egészen megtelt ájtatos hívekkel.

— Zene a jégen. Az aradi korcsolyázó egyesület városligeti jégpályáján ma és holnap délután 1/2-3-tól 5 óráig a házi ezred zenekara fog játszani. A közönség — azt hisszük — mint mindig, ugy ez alkalommal is nagy számban fogja látogatni kedvencz mulatóhelyét, hol Aradnak egész intelligenciája, hölgyközönsége ad talátkát. Az idő bizonyára kedvezni fog **Halifax** híveinek s a zene hangjainál vig élet fog felpeszdtülni a sima jégla-pon. Belépti díj nem tagoknak és nézőknek 30 krajczár.

— Aradváros — mint iparos. Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a tanács. Az aradi ipartestület panaszt emelt ugyanis a kapitányi hivatal, mint I. foku iparhatóság előtt, hogy a város egyes javítási munkákat iparüzésre jogosulatlan emberekkel szokott elvégeztetni. Az iparhatóság letárgyalta a panaszt, fel is mentette a magisztratust, de a jövőre nézve nem kevesebbet hagyott meg neki, mint azt, hogy ha házilag akarja a javításait elvégeztetni, szerezzen be magának iparigazolványt. A komoly tanács, mely elé az ügy felebbezés folytán került, megmosolyogta a furcsa határozatot és az ipartestület panaszát egyhangúlag elutasította. Marad tehát minden a régieben, a város ezentul is iparigazolvány nélkül fog furatni-faragtatni azzal, a kívül éppen akar.

— Az év öngyilkosai. A legszomorubb kimutatás fekszik előttünk. Névjegyzéke azoknak a boldogtalan embereknek, a kik nem győzték bevárni, még eljön értük a halál s egy kaszavágással törli ki őket az élők sorából, hanem gyöngén, kishitűen, a kétes jövő iránti aggodalmak pillanatában önkény dobták el maguktól az életet. Ez évben Aradon 12 öngyilkossági eset történt. Az öngyilkosok kora 16 évvel kezdődőleg 73 éves életkorig emelkedik. Februárban két öngyilkosság történt, 13-án özv. **Wesely Jánosné** 73 éves ugrott és fulladt bele a Marosba, 25-én pedig **Marek Sándor** 16 éves lakatos tanoncz lötte föbe magát. Márczius 17-én **Gamberszky Ferencz** 18 éves kádársegédnek adott kezébe egy revolvert a boldogtalan szerelem fölötti bánat, 19-én pedig özv. **Mahl Katalin** 32 éves asszony mérgezte meg magát. Április hónap három esettel szerepel a szomorú statisztikában. 17-én egy 72 éves aradi polgár, **Hay Jónás** ölte magát a Marosba, 21-én **Morár Mária** 16 éves leány

PANKER VICTOR

épület és műlakatos

ARADON, Akác-utca 1-ső szám.

Üzletáthelyezés!

Alulírott a nagy érdemű közönséget tisztelettel értesíteni bátorkodom, hogy

épület- és műlakatos műhelyemet

Akác-utca 1-ső sz. alatti saját házamba helyeztem át.

Együttal van szerencsém jól felszerelt és berendezett műhelyemet, egy **jó és jutányos munka** mint **pontos és gyors kiszolgálat** tekintetében különösen is ajánlanom.

Elvállalok minden szakmabeli munkát, nevezetesen: **ablak és ajtó-vasalásokat; takaréktűzhelyek, sir- és folyosókorlátok** készítését, melyekről a legújabb minták szerint, természetes nagyságu rajzokkal is szolgálok; továbbá **vasajtókat és ablakokat, hullámrédőnyöket, portalevasalásokat ponyvagépezettel együtt.** Javítások és tatarozások pontosan, gyorsan és a **legjutányosabban** fogantatottak. Különösen figyelembe ajánlom azon **előnyt**, melyet vasablakok készítésénél nyújthatok azért, hogy a felémelt vasárak mellett is képes vagyok ezeket **kilogrammonként 27 1/2-kréért** készíteni. Végezetül megjegyzem, hogy minden nagyobb megrendelésnél **árengedménnyel** is szolgálok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását és minél **számosabb megrendeléseit** kérve, maradtam kiváló tisztelettel

PANKER VICTOR

épület és műlakatos, Akác-utca 1. szám.

998 2-*

UJ! UJ! UJ!

Talán soha oly föltűnést mő még nem kellett, mint a mult-ban játszó, szenzáció

„Milán és Natália,

vagy:

A belgrádi udvar rejtelsei

czimű regény.

Szerzője: **Nikolles Szvetozár**, fordítja az irodalmunkban már előnyösen ismert: **Sugár Győző**. A mű kiadására **Székely Aladár** bpesti könyvkiadó cég vállalkozott, mit sem sajnálva annak esinés és szép kiállítása érdekében. Helyben kizárólag

Krausz Paulin

Deák Ferencz-utcai könyvkereskedésében

kapható, ki elismert pontossággal eszközölteti a kézbesítést.

Hetenkint 2 füzet jelenik meg, egy füzet ára 10 kr.

A mű mottoja ez:

„Milán, az első szerb királynak neje vagyok én és azzal a kérelemmel fordulok népemhez, az egész világhoz, adják vissza elrablott gyermekemet, egyetlen fiamat.

Tizenkét évig némán fürtem e hallatlan szenvedéseket s egész Európa megborzadt ama szörnyűség hallatára. melyet velem elkövettek, midőn 14 napi harc után lelket en férfiak legyőztek engem, a győnge nőt, az anyát, a királynőt — és elrabolták egyetlen gyermekemet.

Csendes éjszakán robantak meg, vérrel szennyezték az utca kövezetét és elhurcoltak engem — a királynőt, Oh hadd panaszoljam e hallatlan lelketlenséget, melynek áldozata lettem!...

Natália,

998 2-2

a szerbek királynéja.

PESTI NAPLÓ

fölveszi régi, eredeti alakját!

A **PESTI NAPLÓ** december 18-ától kezdve naponkint kétszer legalább 16—24 oldalnyi terjedelemben fölívágva és ragasztva jelenik meg.

A **PESTI NAPLÓ** főszerkesztője és kiadótulajdonosa: **ifj. Ábrányi Kornél** országgyűlési képviselő.

A **PESTI NAPLÓ** felelős szerkesztője **Barna Izidor**. **Politikai pártoktól teljesen független.**

A **PESTI NAPLÓ** szerkesztősége egészen újra, — az ország legjelesebb hirlapiróiból — alakult.

A **PESTI NAPLÓ** bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frisek és eredetiek lesznek s a legmegbízhatóbb forrásokból erednek.

A **PESTI NAPLÓ** ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitünő szakírók szerkesztik.

A **PESTI NAPLÓ** bel- és külföldi tőzsde rovata mindig pontos és megbízható lesz.

A **PESTI NAPLÓ** nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozik az olvasó.

A **PESTI NAPLÓ** regényei és tárczái élénkek lesznek és a közönségnek kellemes olvasmányul fognak szolgálni.

A **PESTI NAPLÓ** karácsonyi száma feltűnést keltő közleménnyel lepi meg olvasóit.

A PESTI NAPLÓ előfizetési árai:

Egész évre	14 forint = 28 korona
Fél évre	7 " = 14 "
Negyed évre	3.50 " = 7 "
1 hónapra	1.20 " = 2 " 40 fillér.

Egyes példányok minden hirlapkereskedésben kaphatók 5 krért = 10 fillérért.

A **PESTI NAPLÓ** előfizetési ára (naponkint kétszeri postaküldéssel, reggel és a délutáni gyorsvonatokkal.

Egész évre 20 forint = 40 korona

Fél évre 10 forint = 20 korona

Negyed évre 5 forint = 10 korona

1 hónapra 1.70 = 3 korona 40 fillér.

A **PESTI NAPLÓ** délutáni kiadása Budapestről a 3 óra előtt induló gyorsvonatokkal indítatik s minden vidéki városban még a megjelenés napján az újságelárusítóknál 4 krajozárért = 8 fillérért kapható lesz.

A **PESTI NAPLÓ** szerkesztősége

BUDAPEST, Ferencziek-tere 3. sz.

A **PESTI NAPLÓ** kiadóhivatala

BUDAPEST, Ferencziek tere (Bazár-épület).

A ki a **PESTI NAPLÓ**-ra előfizet, az december 18-ikától január 1-éig a lapot ingyen kapja, úgy, hogy az előfizetés csak január 1-én kezdődik.

Mutatványszámokat december 18-ától kívánatra egy hétig ingyen küld

998 4-5

a **PESTI NAPLÓ** kiadóhivatala.

Egy asszony emlékkönyvébe.

— Ki a színészi pályára készült. —
*Oh volt idő, midőn álmodtam én is,
 És boldog álmom rolt az ifjúság,
 Nem sejtve bajt, nem tudva vézetekről
 Szívet-lőrő, nehéz élettusdák.
 Álmodtam én is . . . mert az élet álom,
 S az ébredés a jég hideg halál,
 Amely álom virágait tarolni,
 Többől levágni zord kaszával áll.
 S irigytem azt, ki még nem ébredett föl,
 S fejére nem hinté havát
 A költő gyilkos, rettentő valóság,
 Ki, nem zavarva álmodik tovább.
 Te is álmodtál. Jó gyermek! Már vége:
 . . . Meséld el én nekem szép álmodat.
 A lét — börtönbe ilve együtt, búsan
 Gondolkoztam az álmokról sokat,
 S mint József és Egyiptom börtönében,
 Reglék eltűnt, csodákról nekéd.
 S megfejté láto lelkem néma búral
 Az elriasztott álomképeket . . .
 Mit is álmodtál? Azt, hogy boldog voltál,
 Hogy fejedben menyasszonyi koszorú,
 Kezedben kéz volt, lelkedben lélek;
 Amelyhez nem fért földi köd, borít.
 Álmodtál édenről, gyermek, — s családról,
 Egy szép jövőről, ami eltűnték.
 — Tudod, hogy mit jelent ez? Teljesül mind,
 De átkodul adandja majd az ég.
 Sokszor leszd földön koszorú . . . kezdedben
 A vélegényi kéz . . . Leendősz anya,
 Majd boldog hitves — ifjú nő, szerencsés.
 De míg a hálaszó elhangzana,
 Amelyet mindezért az égbe küldesz —
 — Már szerzte foszlott minden ezalatt,
 A tűnő pillanatnak tenger-mélye
 Elnyelte percznyi boldogságot!*
 * * *
 Mind teljesül, de minden szertefoszlik,
 S alig hogy érzed — semmisségbe vész
 — — —
 Mivel színész, s mindez — jászva lesz!

Váradl Antal.

A féltékeny asszony.

Az „Aradi Közlöny“-nek írta: Hajnalka.
(Özv. Rózsa Antalné.)

I.

Csinos kis kocsi, mely elé teli vér lovak voltak fogva, gyorsan haladt végig az utcán. Az egész fogat birtokosának gazdag voltáról tanuskodott. A fiatal asszony, ki a hintó vánkosain nyugodott, egészen átengedte magát a merengésnek. Lenge ruhájában vízi tündérhez hasonlított, kit a szerencse hálójába kerített. Oldalán kis négyéves, Richard nevű fiacskája ült. A kicsike addig ostromolta anyját kérdésekkel, míg az mindenre választ nem adott.

— Holnap Budapestre utazol mama? úgy-e holnap?

— Igen! De erről a papának nem szabad szólnod semmit, meg fogom lepni.

E parancsot egy hosszú, édes anyai csók követte.

A kicsike komolyan nézett anyjára. Ugy látszott, mintha azon tündödnék, vajon igazat mondott-e neki anyja.

II.

Margit — így hívták az asszonyt — megint merengésbe mélyedt. Tizenégy nappal ezelőtt költözött ki falusi lakába. Mily öröm a réteket, a parkot, a vizeséseket viszont láthatni, melyeket mint leány ismert, hiszen néma tanui voltak ezek a nő, az anya szerencséjének. Fáradhatatlanul vezette az anya kis fiát a baromfi udvarból az istállóba, a kamrából a szénapadlásra, s ilyenkor azt szokta mondani:

— Mikor még magam is kicsiny voltam! Mikor a te korodban voltam! — stb.

És ő gyermeke mellett megint gyermekké, pajzán gyermekké lett. Ez az elragadtatás egy hétig tartott, aztán a természet ártatlan, tiszta élvezete nem szült többé örömeiket. Helyét a nyomorúság, az egyedüllét érzelméi foglalták el, s a szalmaövezetség éreztetni kezdte csakhamar hatalmát.

A nyugtalanság felhője megjelent a láthatáron.

És ő vajon mit csinál egész nap? Persze dolgai vannak, az iroda, a hivatal, az országház; de a rossz példa, a csáb, — a férfiak könnyen eltántorítható hűségében bizni nem lehet.

Margit szereti férjét, és tudja azt, hogy férje is szereti őt, mégis az a gondolat, hogy megcsalhatja, nem hagyja nyugodni. A kinpad minden iszonyát érzi, s ezek elől nem lehet más-kép menekülni, minthogy holnap titokban utánna megy Budapestre és megnézi, hogy mit csinál férje.

III.

Margit kis fiával a pályaudvarba hajtatott, férjét fogadandó. A kicsike örömteljesen tapsolt kezeivel. A papa a vonat egyik ablakából intett neki, s azután sietve kiszállt. Nevetve karjaiba szoritja feleségét és fiacskáját, s azután a feleség azon kérdésére: „Mit csináltál egész nap?” nem kéri magát, mindent elbeszél, habár a kérdések, reszkető hang, szeget ütnek fejébe. De hát elvégre is, nincsenek titkai, elbeszél mindent részletesen, s végre hévvel kiáltja:

— Édes az ilyen hazatérés egy egész napi távollét után!

— Igen, igen, ez nagy idő! — válaszolja a feleség.

— A férj alkonyatkor, szivarral a szájában a parkba megy s magával viszi az esteli sétára fiát, a kivel úgy cseveg, mintha régi, jó barátja volna. De im, egyszerre a mama fehér öltönye tűnik fel a fák sűrűjében. Richardért jön, hogy lefektesse.

— Mit csinálsz holnap egész nap? — kérdi Margit, minden bevezetés nélkül.

— Ezt is, azt is, — válaszolja a férj akadozva.

S a nő . . . sejtelmét a megvalósulás utján látja, s most már megmásíthatatlanul elhatározza, hogy holnap követni fogja a férjét a fővárosba.

A férj, mintha lelkébe látott volna nevének, szintén megkockáztatja azt a kérdést:

— És te, Margit, mit fogsz te holnap csinálni?

— Semmit, én holnap itthon maradok.

Aha! biztosítani akarja magát! — gondolja a feleség.

Hm! Gyanakszik a bohó! — mondja magában a férj.

S a séta unalmas egyszerre mind a kettőre nézve.

Még korán van, a kapuk még zárva, a férj azonban már fel van öltözve és indulásra kész. Lábujjhegyen közeledik felesége ágyához és forró csókot nyom szép arcára.

— Már elmegy? Ily korán? — kérdi Margit morogván.

— Igen, ma sok dolgom van.

A természet ébren van. A nap már fényesen ragyog, a madarak csicseregnek, az üde, zöld mező illatozik s így a bucsuzás legkevésbé sem fáj, ellenkezőleg, nótára gyújt maga is, s azután a vasuti kocsiban zavartalanul fontolgatja meg, vajjon véghez vigye-e, vagy elejtse-e terveit.

A férfiak oly szívtelenek, oly gyöngék! — hangzik az átalános vád.

A városban bérkocsit fogad. Először a csemege-üzletbe hajtat, onnan a virágáruhoz s aztán haza, saját lakására. Haza, a saját lakására? Igen. Minden lelkifurdalás nélkül egy győzedelmes mosolylyal ajkain, gondosan, mint a szerelmes, felteríti, s rendbe hozza ebédlő asztalát, két széket von egymás mellé, közel, de igen közel, s az egyik szék elé gyönyörű tearózsákat helyez. Még egyszer végig fut vizsga tekintete az asztalon, s miután mindent rendben talál, elégedett arczot vág s az óráját nézi.

— Tíz óra. Tizenegy óránál hamarabb nem jöhet, még leszaladhatott az üzletbe.

Ha a felesége e felszerelt asztalt látná!

IV.

Az ajtó kinyílt. Margit belépett. Csakugyan a városba jött férje után, hogy meglepje, s

czélját elérte. Látja a virágokat, a felterített asztalt s görcsösen szoritja kezét szívére. Mit tegyen? Megbosszulja magát, vagy meghaljon? Összetörje a tányérokat s a poharakat? Az utcára dobálja a virágokat? Hah, még nem. Látnia kell azt a — másikat s elrejtőzik a függönyök mögé

— Attól tartottam: megelőz! — kiáltja sietve a belépő férj, s mohón helyezi a legszebb függőt, barackot a tearózsák mögé, majd az ablakhoz lép, s türelmetlenül mondja:

— Már itt kellene lennie! Vagy talán . . . eh, hiszen Richard világosan mondta!

Jól hallotta-e? Richard! Semmi kétség benne, őt várja. A rózsák, a függék, a barackok a feleség számára vétettek.

Egy percz alatt kiugrik a függöny mögül, s nevetve, irulva-pirulva, remegve borul a férj nyakába.

— Mily boldog vagyok! — sugja édesen. — Képzeld: oly nyomorult voltam, hogy gyűlöltelek.

— És most?

— Most, most forróbban szeretlek mint valaha! És te?

— Én? Vallomásért megbocsátok még annak a nőnek is, a ki egyedül hagyta fiamat — otthon! — fejez be a kedves kis jelenetet a férj.

Oh bár volna minden férjnek egy kis Richardja!

Bethlen Péter Angliában.

— Az „Aradi Közlöny“-nek írta: —

Márki Sándor dr.

Az az Angolország, melyet Erzsébet hatalomban hagyott hátra, mind közelebb jutott ahhoz, hogy a nyomor határozza meg jövőjét. Erzsébet éppen halála évében egyesítette Angliával Ir- és Skótországot s kétszerte nagyobb államot adott át T. Jakabnak, mint a milyet ő örökölt. Mégis éppen Jakab idejében lett másodrangú hatalom Anglia s ellenségei úgy csufolódtak, hogy Nagy-Britannia kisebb Britanniánál. De Jakab idejétől kezdve mind sűrűbben látogatták azt protestáns ifjaink, noha — Zrínyi Miklós szerént is — „csaknem más világ, más természet, más hadakozás“ ez az Anglia s „nincs olyra sem szükségünk, sem kívánhatjuk.“

Csombor Mártont, ki 1620-ban először adott magyar utleirást Angliáról, Bethlen Péter követte, kit nagybátyja, Gábor fejedelem 1628-ban Cseffey László és Pálóczi Horvát János kíséretében küldött tanulmányuttra. Őket már egészen máskép fogadták, mint a szegény protestáns theologust. Dunquerqueből Londonba érkezve, hatodnap saját diszkocsiját küldette eléjük Károly király, Jakabnak a fia s hat egyenruhás kengyelfutó kíséretében hozatta el őket palotájába, hol tolmács által igen barátságosan beszélt a gróffal, majd gazdagon megvendégelte. Másnap saját fogatát bocsátotta rendelkezésükre, hogy megösmerkedjenek „az igen nagy várossal, mely felette igen sok néppel van rakva“. Két hét alatt sem teltek el a látóvalókkal. Annyi ott a templom, a kollégium s köröskörül oly tömördek uri palota van. Horvát össze is írta, hogy a 122 templom közül hol élnek angol, német, belga, francia, spanyol nyelvvel. A püspökök és papok száma többre megy 1300-nál. Olyan áhitattal ülik meg a vásárnapot, hogy semmit sem szabad venni vagy eladni s a ki az nap a városban sétálgat, biztos lehet, hogy a nyílt utcán elfogják és megbüntetik. Ilyenkor kártyázni és koczkáznni sem szabad, de nem is akad, ki e féle léhaságot megkísérle. Melátogatták az oxfordi és k a m b r i d g e i egyetemet is. Ez a két akadémia körülbelül 36 épületben van elhelyezve; a legtényesebb palotában, a miket idáig láttak, ezek a paloták nagy koczkakövekből vannak emelve s ólomtetőkkel ellátva s mindenik nagyobb a legmagasabb fánál is. „Hejh, hacsak

egy olyan kollégium is volna a mi hazánkban! — sóhajt fel Horváth János, kit elragadott a könyvtáraknak rendkívüli gazdagsága is. Ezekben a kollégiumokban egyházi és politikai pályára mintegy 8000 tanuló növekedik, a kik, mint hajdanában a trójai lóból a nép, évenként a tanult és tudós emberek egész tömegét szolgáltatják a nyilvános pályák számára.

Angolország meg van áldva az Isten minden ajándékával. Minden oldalon az oceán védi az idegen népek betörései s a farkasok és más ártalmas vadállatok pusztításai, de még az ellen is, hogy az evangelium tiszta tanításai mellett az eretnekek hamis tévelygése elterjedjenek. Püspökei és papjai nagyon jártasok a theológiában s egyáltalán a tudományokban és a művészetekben is, úgy, hogy azt vélné az ember, mai napság ide költözött át Görögország minden bölcsesége. Kétségkívül igen boldog az az ország — jegyezte meg Horváth János, éppen a nagy parlamenti harcok előestéjén, — mert Krisztus igéivel együtt farkasok nélkül élvezheti a szentegyház a legteljesebb békét.

Skót- és Írországon kívül még más országok és szigetek is tartoznak Angliához. Nem is számítva a Nyugat-Indiában (Amerikában) levő Virginea és Barmudas (Bermuda) szigeteket, a melyekben szintén a tiszta evangeliumot hirdetik, mindenütt virágzik az egyház; úgy mondják, hogy Angliában magában is több van 25,000 parochiánál. Az isteni gondviselés ilyen bőségesen árasztotta erre a népre Isten igaz tiszteletét.

Angliában egy hónapot töltött a társaság, mely márczius 22. kelt ismét hajóra, hogy Calaisban partra szállva, a francia király és Franciaország meglátogatására induljon. Bethlen Péter utóbb Hunyad- és Mármarosmegye főispánja lett s mint ilyen halt meg 1646-ban. Utját Ulysses Pannonicus címmel Kecske m é t h y írta le. Ezt a könyvet azonban nem láthattam, s a gróf angliai tartózkodásairól csak utitársainak leveleiből emlékezhettem meg ¹⁾.

Mindenesetre érdekes tudnivaló, hogy a magyar nyelvű utleírások legrégibb két darabja Angolországgal foglalkozik; avval az országgal, melyet Csombor és Bethlen után két századdal 27 izben látogatott meg Széchenyi István gróf, nem hogy theológiát keressen ott, mint az angol ut első magyar leírója, hanem hogy alkotmányát, gépeit és lötenyészését tanulmányozza. Ezek az utazásai izmosították meg akaratát erejét, ezek fejlesztették őt a tettek emberévé s a hálás haza a legnagyobb magyarnak nevezte őt. Az első, ki Angliát leirta, jeltelen sírba hanyatlott.

Úgy legyen.

— K. I.-nek. —

Mit kívánjak én tenéked
Kedves kis lány, nyíló rózsá,
Azt, hogy minden bánatod, búd
Dőljön össze egy halomba:
Vagy, hogy arczod rózsapírja
Vénségedre megmaradjon,
Játszóságod, vig kedélyed
Holtodiglan el ne hagyjon?

Vagy kívánjak arany várat,
Ezüst mezőt, rózsás berket,
Melybe minden szál virágot
Isten gyémántból teremtett?

— Nem! Ily nagyot nem kívánok,
Ami tulság, az megárthat;
Elég lesz egy kicsinyke ház,
Hagyjuk el az aranyvárat.

Kicsiny háznak az ablaka
Nézzen egy kicsinyke kertre,
Gyémánt rózsabokrok helyett
Más két virág nyílják benne.
Boldogságod fája egyik,
Másik a te rózsaszálad,
Amelyet én nemsokára
Kebeledre tűzve lássak.

Márkus Ilona.

Az elmés nyul.

(Vadász emlékeimből.)

Írta: Kozma Andor.

Az emberiség igazságtalan. Megrögzik hibás íteleteiben, akár kisebbtik azok az igaz erényt, vagy érdemet, akár tulozzák a hibát.

A nyul például az emberek szemében örökké csak gyáva. Mintha bizony a nyulnak nem is volna egyéb jellemvonása, mint a gyávaság. Már pedig a nyul is csak úgy szalad a vadász elől, mint például a róka s a rókára még sem mondja senki, hogy gyáva; azt mindig a ravasz jelző disziti.

Igen ám, mondják az eldítőletben megrögzöttek, de a rókának, a mellett, hogy fut a vadász elől, még furfangos ezse is van.

Hát a nyulnak talán nincs?

Már hogy ne volna. Mindjárt elmondok egyet-mást vadász emlékeimből s meglátják abból, hogy némelyik nyulnak több ezse van, mint akármelyik rókának, sőt néha több, mint magának a vadásznak.

Először is, határozottan mondhatom, hogy a nyulak ismerik a vadászati törvényt s igen jól tudják, hogy ok február 1-től augusztus 15-éig nincsenek veszedelemben. A tilalom idejében sokkal bátrabbak, mint a saison alatt. Némelyik a tilalom alatt éppenséggel hetike. Ismertem egy lusta vén baknyulat, mely az egész nyáron át a mi luczernásunkba járt délutáni siestára. Teli gyomorral, lomhán kullógott be s a hüvös, magas gazban nagyokat aludt. Néha mértéktelenül beebédelt; ilyenkor gyomorégése volt s nem igen aludt el, csak nyöszörgött. Hogy ilyen esetekben segíthessen magán, egy skatulya bicarbonikát helyeztem el a luczernásba. Másnap már nem volt ott az orvosság, — megette az öreg. A skatulyát pedig hazavitte gyermekeinek, hogy gurigázzát játszanak vele.

Elhatároztam, hogy augusztus 15-én az öreg lesz első vadászsákmányom. Ki is mentem puskámmal a luczernásba, a vadászati szabadság ezen első napján, mindjárt délután. Hiába, — az öreg nem jött el többé. Nem az, — februárig csak itt-ott igen messziről láthatam a vadászaton.

Hanem az új kis súldók bizony még butácskák ugy augusztus és október között. Naivan ugranak fel s lassan keresztben futnak a vadász előtt, míg a tapasztalt öreg nyul mindig meglepően pattan ki fekhelyéből s tarka csimbókját mutatva, eszeveszetten iramodik tova. A súldó arra a butaságra is képes, hogy utközben még a lövés előtt megáll s mosolyogva nezi meg a vadász új sarga kamásliját. Úgy látszik, a nyulifjusag tankötelezettsége csak októberben kezdődik, hanem aztán a kis kedveskék igen gyorsan tanulnak. Miből ismerik meg a rossz és a jó lövét, azt nem tudom, de tapasztaltam, hogy októbertől fogva már valamennyi tisztában volt egész vadásztársaságunkkal.

Naczi bácsit, aki már öreg jáger volt, igen komolyan vették. Messzire pattantak fel előtte s szörnyen szedték a lábikat. Már magammal szinte sértő konfidenciával bántak. Kényelmesen vártak be s nem rontották feleslegesen a tüdejüket. Ha már lövéseim eldördültek volt, akárhány nyul leült előttem és gunyosan csóvalta a fejét. En persze minderre rá fogtam, hogy „kapott” a srétből, csak a puskámnak nincs elég „brandja”.

Vigasztalt azonban, hogy Zsótér Kis Bercit még kevesebbe vették. Ha ez velünk volt, még magam is jó vadásznak éreztem magamat. Ezt, az én nyárról ismerős öreg baknyulam fektében is bevarta. Rápislantott egyet, aztán várta, hogy hadd süsse el dupla mozsárlövéseit Zsótér Kis Berczi. Amint azután eldördült a két urnapra emlékeztető lövés, az elmés vén nyul felült hátsó lábára, meghajtotta magát s csak azután ment tovább, még pedig lépésben. Zsótér Kis Berczi nem is tudja még ma sem, miért tartják a nyulat absolute futó állatnak. Azt mondja, hogy néha az is szalad ugyan, de sokszor csak ballag.

A téli hajtóvadászaton már mind csak azt kémelelték a nyulak, hol áll Zsótér Kis Berczi — s aztán ha rájöttek, mind ott igyekeztek kitérni az ő standjánál. Soha olyan hiábavaló detonáció puszkapor-pazarlást, amit ilyenkor Berczi véghez vitt. Hanem egyszer Naczi bácsi tuljárt a nyulak eszén, — sipkát cserélt Berczi-vel. Berczi sipkáján az oroszán sörénytől a nyul-farkig és fogoly tollig minden vad képviselve volt. Úgy látszik, ezt a sipka-unikomát ismerték a nyulak s szegények most majd mind Naczi bácsi gyilkos csövéhez rohantak. Csak az én nyári öregem menekült meg ismét, ép ugy cselekedvén, mint a körvadászaton szokott. A körvadászaton az öreg mindig nyugodtan leült a kör középre. Nem idegeskedett, nem is sietett, hanem csak nézett, figyelt mindenfelé, mint egy távcsővező hadvezér. El is neveztük Moltkénak. Mikor már mind a többi nyul elfogyott a körből, az öreg lelapult a hóba. Háta már ősz volt s nem is tűnt ki a fehérségből. A vadászok, hajtók már a zsákmányt szedték össze, már történi sem volt a puspában, mikor Moltke hirtelen csak felállt s nevetve elisietett. Nagy taktikus volt az öreg.

Ismertem ezenkívül nem egy nyulat, mely rendesen előre értesült róla, hogy mikor, hol lesz vadászat. Az erdőkerülők közt volt bizonyosan valami megvesztegetett emberük, aki elárulta nekik a veszedelmes terminust. Az ilyen jól értesült nyulak ilyenkor elmentek egy távolabbi csendes erdőbe s ott várták be szórakoztató társasjátékok közt, míg a vész elvonul. Mert nem minden nyulnak van passiója a vadászatokhoz.

És még okosabb nyulakról is tudnék csodadolgokat elmondani, de nem teszem, mert azt mondhatnák a tamáskodók, hogy ezt az egész ismeretterjesztő cikket nem én írtam, hanem csak úgy fordítottam *vadászlatinból* magyarra.

Emlékeimből.

Az „Aradi Közlöny”-nek írta: Lukácsy Sándor.

Ha valaki közel ötven évet eltöltött a színház körül és azt kívánják tőle, hogy élelményeiből írjon le valami érdekeset, hát csakugyan úgy jár, mint az egyszeri ember, aki a sok fától nem látja — az erdőt.

Azon kezdem, hogy mint lányos képű, 16 éves siheder léptem a világot jelentő deszkákra s már első este meghódítottam egy vénasszonyt. A másfél mázsa sulyu komika, anyáskodó jóindulattal simogatván arczomat, kijelentette, hogy máris fedezett fel bennem olyan szembeötlő tehetségeket, melyeknek csak alkalom kell, hogy nagyokká fejlődjenek.

Nem tudom miből következtette azt, mert egész szereplésem abból állt, hogy mint fényes öltözötű apród, a primadonna-királyné uszályát vittem, s mikor kiértünk a színpalán mögé, a királyné is kegyes mosollyal fordult felém s nagyon soká rajtam felejtette a szeméit. Persze, hogy ő is már csak a vastagon felrakott rizspor és piro-sító segélyével tudta azt a bizonyos kort reprodukálni, melyet szerepének jelleme megkívánt. Azóta is gyakran tapasztalom, hogy rendesen a a komikák és drámai anyák fedezik fel a legtöbb fiatal színészi tehetségeket, akiket aztán a protekció egy bizonyos nemével ugy hőrülárasztanak, tanácsaikkal annyira támogatnak, hogy az isten-adták még lopva sem mernék egy-egy fiatal koristanőre pillantani, lévén nekik szigorú utasításul adva, hogy menten elkarhoznak, ha csak gondolni is mernének ilyesmire, mert hiszen az öregek tapasztalásból tudják, hogy egy fiatal, szép koristanő észjárása olyan, amelyet csakis az aranyagió emelkedésével lehet aprófénzre váltani.

Pár nap mulva az igazgatóm hivat magához és arra kér, hogy öltözzem fel csinosan és vigyek el egy páholy-jegyet X. grófnőnek. Szolgát — ugymond — nem akarok küldeni, mert az nem tudná talán elég illemesen kézbesíteni, befejezván utasítását ezzel:

— Reményilem, hogy megértett!

Utközben elgondolkoztam azon, hogy mi megértetni való van egy páholy-jegy átadásában s miért kell azt a házhoz küldeni? Egy grófnőnek talán csak van akkora szolgálójezete, hogy azt maga is elvitethesse?

¹⁾ Tört. Tár. 1881., 193—199. — 1884., 590—2. Legjobban „Régi Magyar Utazások” című gyűjteményében Szamota István közölte ennek a levélnek fordítását.

Odaérve, az előszobában egy csinos, de már nem egészen fiatal szobaleány-féle fogadott. Kínáltam neki a jegyet, hogy asszonyának kézbesítse, de nem fogadta el, hanem egy igen saját-ságos mosoly kíséretében kijelentette, hogy a grófnő személyesen kívánja azt tőlem átvenni és ő is azzal végezte mondókáját:

— Erti?!

Azzal beszaladt jelentést tenni.

Pedig há biz' én még mindig nem értettem, hogy tulajdonképen mit kellene megérteni? De hát nem csoda. Tizenhat éves voltam; tapasztalatlan, mint egy jól nevelt kis leány.

Azután bevezettek egy kis elfogadó terembe, melyben az előbutorzat fekete atlaszszal volt bevonva és olyan kábító illat terjengett a levegőben, hogy a belélekezés után szemeim káprázni kezdtek.

A grófnő mindjárt itt lesz: foglaljon addig helyet. — mondja a szobaleány s azzal ismét egy jelentőset pillantva ott hagyott.

Nem hogy leülni, jóformán még mozdulni sem mertem, még mindig azon tündödvén, hogy egy páholy-jegy átadásához szükséges-e ez a sok teke-tória?

Egyszerre valami recscent a hátam mögött. Ijedten oda fordultam. Hát egy nagy, falon függő képes óra, melyre valami pásztori idyll volt festve, ütötte a déli tizenkettőt és utána elkezdett melankolikusan muzsikálni, mire egy kis szönyegajtó megnyílt és belépett a grófnő. Valamikor nagyon szép lehetett, de biz' már az idő és mindenféle tapasztalások nyomai meglátszottak rajta. Höfű csipkés pongyola-féle volt rajta, melynek áttört finomságain alabástrom szerű telt vállai és gömbölyű karjai kandikáltak át.

Észre vette zavaromat, hozzám jött, kézen fogott és leültetett, ő pedig hanyagul a fekete atlasz pamlagra dőlt höfű ruhájában és biztató mosoly kíséretében kérdezte, hogy elhoztam-e a páholyjegyet?

A kezemben volt, de zavaromban keresve kapoktam zsebeimhez, amelyekben persze nem találtam.

— Nem az az, ami a kezében van? — kérdezte ő.

— De igen . . . — hebegtem én.

— Hozza ide.

Oda vittem, átnyújtottam, de ő kezemet fogta meg és nem a jegyet.

— Nem mondta az igazgatója, miért kívántam, hogy ön hozza el nekem a jegyet.

— Nem, — felelém.

Ekkor aztán olyan mozdulatot tett, hogy minden vér a fejembe szökött és félkábultan estem térdre előtte. Nagyon furcsán néztem ki, mert a grófnő hirtelen felállott és saját-ságosan célzatos, mondhatnám epés hangon kérdezte:

— Mi baja? Rosszul van?

— Nem tudom, de úgy érzem magamat, mintha meg kellene halnom . . . — Feleltem hebegve és egész testemben remegve.

— No hát menjen a levegőre, ott majd jobban lesz, — monda kivéve a páholyjegyet a kezemből. — Mondja meg az igazgatójának, csak azért kívántam, hogy ön hozza el a páholyjegyet, mert a színpadon látva önt, fogadni mertem volna, hogy férfi ruhába öltöztetett — lány. Csak erről akartam meggyőződni. Erti?

Ezzel, egy jót nevetve, ott hagyott.

Csak az utcán, az üdítő friss levegőn értettem meg, hogy mit kellett volna értenem.

De már akkor késő volt.

Aradi emlékeim.

Irta: Rakodczay Pál.

E lap t. szerkesztősége felszólított, hogy mint Aradon vendégszerepelt művész, írjak valami aradi vonatkozású apróságot.

Nagy dolgok, hál isten nem történtek velem Aradon létemkor. Nyeltem az aradi port, készültem (eredménytelenül) a Marosban fürdeni, játszottam a színpadon, olvastam magamról jót, rosszat, ültem a kioszkban, ittam

az aradi vizet, — s még sem lett belőlem 14-ik vértanu.

Tehát semmi pikáns történetről nem adhatok számot. Csak benyomásaimról mondhatok el egyet-mást.

Szeptemberi csipős reggeli időjárás közepe, (mely délben hihetetlen hőségge fokozódott), érkeztem meg életemben először Aradra, mely sokak szerint Budapest után legszebb városunk. No ezt első benyomásom, melyet rám tön, éppen nem sugallta. A hosszú széles út, mely mint óriási kirakat Aradnak mindenét élénk tárja, mint az alföldi városok rendezen, nem előkelő. Nagy házak, kis házak szabálytalanul váltakoznak, a mi a Dunántul nagyobb városában nem fordul elő.

Ha azonban van város, a melyet népessége, mozgalma avat várossá, úgy Arad az. Este igazán város Arad. „Korzó“-ja a budapesti után következik. Mennyi sétáló, mennyi lakos, mennyi szép hölgy! Bravo, nagy városban vagyok! Igen, a színész csak nagy városban érezheti magát jól s mért tagadnám, hogy volt okom Aradon jól érezni magamat. Mindenekelőtt oly gyönyörű színpadra lépve mint az aradi, a ki tudja, miért lépett oda, csak jól érezheti magát.

Nyári drámái körutamban Arad volt a kilenczedik nagy város, melynek színpadán Shakespearéi alakjaimat bemutattam. És tojás tojásához nem hasonlíthat, mint az a külső siker, melylyel ezen szerepeimet a különböző színpadokon játszottam. A belső sikerről nem szólhatok, mert erről a közönség és a kritika adhat számot. Volt olyan kritikuskom, a ki ke-reken kimondta, hogy engem csak a nemzeti színház színvonalával mérhet. Volt olyan is, a ki nem tudott velem mit csinálni. Nem lévén semmiféle czímem, esetleg nemzeti színházi hírnevem, a mi a kritikus urnak alapul szolgálhatott volna, hogy hogyan fogjon bírálótomba, keresett tehát ő alapot. Megtudta, hogy voltam magam is kritikus és író is. Hopp! Az nem lehet jó színész, a ki tudományosan halad pályáján. Megvolt mindjárt a recept szerinti szólam: „Rakodczaynak feje van, de nincs szíve.“ „Rakodczay nem közvetlen, bár midőn Cordéliát felismeri, önkénytelen tapsoltunk neki.“ Végül volt olyan is, a ki jól szervezett klakkról beszélt. Nini, most jut eszembe, hogy mindez Aradon történt velem!

Igaza van kedves bíráló ur, csakugyan „jól szerveztem“ Aradon klakkomat. Eljásztam ugyanis első este Shylockot, nem tudom, a fejemmel-e vagy a szívemmel, de minden felvonás után kétszer hívtak ki.

Tényleg a közönség tenyerébe a tapsoló kedv szívéből surran át, ha ezt a szívet valami megmozdította. Másnap, midőn mint Lear király a még nagyobb közönség előtt megjelentem, tapssal fogadtak. Miután valahol messze, mondjuk a grönlandi medvék közt alig akadna több személyes ismerősöm mint Aradon, nem tudtam kitalálni, ki szervezhette az én klakkomat, hacsak nem maga Shylock és Lear király.

Es én örülök, sőt büszke vagyok aradi tapsolóimra, akik claqueur-gyanujába keveredtek.

Dal.

Musset Alfred.

(Felo-lvasatott a Kisfaludy-Társaságban.)

Kérdem szívemtől, megtépett szívemtől:
Kát nem elég szeretni kedvesem?
Nem látod: az ily öök változással
A vágyban vész a boldog szerelem.

Ő azt felelte: Nem elég, ne higgyed,
Oh, nem elég szeretni kedvesed;
Nem látod: az ily öök változással
Édesbék lesznek a mult örömek.

Kérdem szívemtől, megtépett szívemtől:
Kát nem elég ennyit búsonganom?
Nem látod: az ily öök változással
Mindégjök percz csak újabb fájdalom.

Ő azt felelte: Nem elég, ne higgyed,
Oh, nem elég ennyit búsonganom;
Nem látod: az ily öök változással
Édesbék lesznek a mult bánatok.

Pekry Károly.

A legboldogabb karácsonyest.

Irta: Ursice Darinka.

Mindketten fiatalok, mindketten boldogok voltak. Hisz hogy lehettek volna másként, mikor megvolt mindenük, mit csak megkívántak. Volt egy édes, kedves otthonuk, voltak szerető testvéreik, barátaik, s volt önzetlen, érző szívük.

Picziny koruktól fogva együtt nevelkedtek, még alig tudták egymásnak gondolatukat elmondani, már is elválhatlanok voltak. Ha a kis Aranka az udvaron futkosott, Józsi bizonyára követte őt; hisz hogy hagyhatta volna magára, tán baja eshetnék! Ha a kis lány babáját öltöztette, s pirongatta, mert ruháját beszennyezte, Józsi is megfedte, mért haragította a jó Arankát, az ő kis feleségét, mint ő mondani szokta...

Később aztán, mikor az iskolába jártak, Józsi híven oda kísérte barátónőjét, s ha ideje engedte, még érte is ment, hogy az utat hazafelé is együtt tehessék meg. Ilyenkor ők igen boldogok voltak, elcsevegtek sok mindenről oly kedvesen, hogy örömvolt őket hallgatni. De lenne-e boldogság, ha az örökké tartana? Lenne-e öröm, ha fájdalom nem vegyülne vele?

. . . Eljött az idő, midőn válniok kellett. Aranka nevelő-intézetbe került, Józsi meg külföldre, hogy megkezdett tanulmányait itt bejezze. . . . Mily nagyon fájt az elválás! Már napokkal Józsi eltávozása előtt oly szótlanok voltak, hisz nem is képzelhették ők azt, egymás nélkül lenni. Pedig meg kellett nyugodniok a megváltozhatlanban s el kellett válniok.

— Ugy-e gondol reám, Aranka?

— Mindig, egy pillanatra sem fogom felejteni, de maga Józsi bizonyosan megfeledkezik a sok látni való közt a szegény kis Arankáról!

— Igérem, gondolkodok magára; — tanulni fogok, hogy annál hamarabb célz érjek — tevé hozzá, mialatt mélyen nézett a bájos lányka tüzszemébe, mintha onnan akarta volna kiolvasni a választ, mely számára talizmán lett volna.

Most még egy Isten hozzád s elváltak őt hosszú évre. Mily kínosan, lassan teltek a napok. Hány-szor kérdezte önmagát a két szerelmes: Meddig tart még e kínzó állapot? Meddig lesznek még elválasztva egymástól?

Aranka az intézetben el volt foglalva nagyon, de azért mindig oda gondolt az otthon töltött boldog gyermekévekre. Mily különös édes érzés dobbantotta meg olyankor szívet, ha otthonról hirt kapott az ő kedves játszótársáról. Mily boldog volt, ha üdvözetét küldték neki. Tehát gondolt reá még mindig! Vajjon milyen most Józsi; most is olyan szép, jó-ságos kifejezésű-e arcza? Megférfi-asodtak vonásai? S vajjon szeretni fogja most is Arankát, mint akkor régen? — tevé hozzá gondolatban a bájos lányka.

Ilyen s más gondolatok üzték egymást agyában . . .

S mit tett Józsi? Tanult, szorgalmasan, szakadatlanul, mert csak úgy érthette el vágyai netovábbját, az édes, az angyali Aranka kezét.

Szívet is, arra nem is gondolt, hisz ő, kinek minden gondolata Aranka volt, nem hihette, hogy a lányka nem viszonzozza érzelmeit, nem hihette, hogy elfelejtette volna őt. S a remény, hogy célz ér, hogy egyszer ő is nagyon, de nagyon boldog lesz, adta neki az erőt leküzdeni a vágyat, hogy az őt év alatt hazajött volna, hisz érezte, hogy igen nehéz lett volna az elválás, most midőn szerelmének tudatára jött. Tehát várt, várt türelemmel, míg orvosi diplomával kezében mehetett szülővárosába.

Dobogó szívvel számlálta az órákat, mikor ér már oda? Hogy fogja Aranka fogadni? Megváltozott-e? Ha igen, úgy bizonyára előnyére. Oh! mikor néz már be azokba a mélységes fekete szemekbe?

Szüleit előre értesítette jöveteléről. Volt is ott öröm. Anyja mindjárt átment a szomszéd-ban lakó Arankaékhoz megvinni az örömhirt, hogy Józsi a karácsonyt itthon fogja tölteni. Volt is ugrándozás, futkosás Aranka, ki már egy fél éve volt otthon, alig tudta bevárni Józsi megérkezését. Minduntalan az ablakhoz futott, hogy megnézzze, nem jön-e még? S mint sürgött — forgott, hogy segített Józsi anyjának, mint süttöt-főzött, ezt is, azt is szereti Józsi, nem emlékszik rá édes Irma néni? De jól fognak mulatni, mily sokat fog mesélni az új doktor, hisz mennyi mindent tapasztalhatott — mondogatták egymásnak, csakhogy elúzhassék az oly lassan haladó időt.

Megérkezett a december 24-ike, már minden elő volt készítve, a karácsonyfa oly diszes volt, oly sok csecse-becse ékesítette, mint tán soha. Minő türelmetlenkedtek, mikor jó már meg. Egyszer csak halható lesz valamely szán

csengetyüje, igen, igen az ostorcsattanás is hallatszik már!

— Ez ő, ez ő! — kiáltott Aranka s lélekszakadva fut ki éppen jókor, hogy a szánból kilépő Józsi legelsőnek üdvözlője.

Józsi megbüvölve állt meg a bájos jelenség előtt, ilyen gyönyörűnek, ilyen bájosnak még sem képzelte! Csak szárnyai hiányzanak, hogy angyalnak képzeld.

— Édes Aranka!

— Kedves Józsi! — s egymásra borultak; — nem nézték őt azt, hogy már nem gyermekek, s azzal sem törődtek, hogy a háziak körül állták őket; ők csak zokogtak s könyeiken keresztül mosolyogtak egymásra. Csak mikor az öregek megunták a várás s vidáman felkiáltottak:

— Hát ránk mikor kerül a sor? — vették magukat észre a viszontlátás örömében minden másról megfeledkezők s ment Józsi a többiek üdvözlésére.

Néhány perc múlva Józsi Arankát karján vezette a salonba, mely a csillár s a karácsonyfa száz meg száz gyertyalángjától valóságosan fényárban uszott.

Gyönyörű kép egy ily karácsonyest! Mindenütt csak vidám s boldog arcot látni. A gyermek, ifju s öregnek egyaránt jól esik a a rája való megemlékezés.

Itt is dusan fel volt ékesítve a karácsonyfa, sok érdekes, értékes emléktárgy volt körüllette; Józsi számára mindenki készített kis meglepetést, de ő mind ezekkel meg nem elégedett, hanem közelebb vonva magához Arankát, halán kérdezé:

— S maga mit ad nekem?

A leánya mit sem válaszolt, de a bájos pir, mi előtötte gyönyörű arcát s a tekintet, melylyel a kérdező rajta várakozással nyugvó szemeibe pillantott, ékesen szólók voltak. Józsi boldogan ölelte magához s ott a karácsonyfa előtt ünnepélyesen megkérte Aranka kezét.

Karácsony napján megvolt a gyűrűváltás is s így nemcsak az ifjak, de az öregek rég óhajtott vágya is teljesült.

Még sok boldog karácsonyt tölthettek el együtt, de mint mondani szokták:

— Soh'sem oly vigat, mint Józsi visszatértkor!

Harag.

*Harag van köztünk, néma nagy harag,
Egyik sem kérdez, s egyik sem felel,
A kézadás is oly hideg marad,
Szemünk egymás mellett sikamlík el.*

*Mi szép volt a k k o r, nyári alkonyon,
Mikor kéz-bézben jártuk a hegyet,
Fejed nyugodva pihent vállamon,
És arczomat éré lehelleted.*

*Egymásnak ajkáról lestük mohón
Az édes szót, mely kérdezett s felelt;
S mit ajkunk el nem mondott titkolón,
Válaszra az égő szemekbe' lelt.*

*És most — közöttünk néma nagy harag . . .
S ha pillantásunk néha összeér,
Sóvár szemünk egymás arcán tapad
Kérdezve szemrehányólag: miér?*

Tolnai Vilmos.

A kis Ilma.

Irta: Kosztka Mihály.

. . . Végig heveredett a divánon, cigarettára gyujtott és olvasta tovább az ujságot.

I.

Kényelmes garçon lakása volt Haros Tódor bárónak. Három egymásbanyiló, tágas szoba. A középső nappali; falai és butorzata barna, barna fa a falakon, barna bőr a butoron; ebből jobbra a hálószoba nyílik magas hátu ágygyal, márványlapu mosdószekrényvel, kis asztallal, ottománnal, a falon nagy fakeretű tükör, a nappalától balra olyan elfogadó-féle salon van, melynek butorzatából, kék selyem aranylábakkal, renesans styben, itélve, úgy látszik, hogy nők is megfordulnak benne. A kényelmes lakást fürdő és előszoba egészítik ki, melyen keresztül lehet a nappaliba jutni.

Haros Tódor, a lakás ura, báró és semmi egyéb.

A Haros család végső tagja Tódor báró, ki magában egyesíti a Harosok összes hibáit, érények nélkül. A rámaradt vagyont, Haros-mód

szerint, elverte, most a tönk szélén állott. De ez nem nyugtalanította. Sanguinista volt.

A «ma» az övé volt, a «holnappal» nem törődött.

Ma nyert a kaszinóban husz ezer forintot, holnap, tippjei nem vágtak be és vesztett harmincz ezret. Aztán megint nyert, aztán megint vesztett és ez így ment volna in infinitum, ha ügyvédje elő nem áll avval a nagyfotosságu kijelentéssel: a hitelezők már zügolódnak, a passiva sokkal nagyobb, mint az activa és valami biztató örökség, vagy parthie nem hallatszik sehol.

Tódor báró nyugodt maradt.

— Nem kapunk új hitelt?

— Nem.

Pár perczig hallgatott, kétszer végig mérte a nappalit aztán kérdé:

— Mennyi hozományuk van a Rékássy lányoknak?

— Kézpénz úgy százezer forint, apanage évenként fürdőre öt ezer forint és ha az öreg meghal, egy lányra jut vagy egy háromnegyed millió.

— Melyik kedvesebb, Margit vagy Ilma?

— Ilma még fiatal, de nagyon kedves.

— Helyes. Elveszem Margitot. Kérjen három hónap halasztást. Kap?

— Talán!

— Mondja: Rékássy Margit vőlegénye kér halasztást. Azt hiszem elég lesz. Isten önnel.

Az ügyvéd elment. Haros Tódor báró pedig kocsira ült és elhajtattott Rékássy Ferencz gyárosához.

A «Haros-vér» az uton feltámadt benne. Egy gyáros leánya és egy Haros Tódor báró! Végre is mi van ebben? Ha herczégek, fejedelmek színesznöket tudnak elvenni, miért ne venne egy Haros báró egy «gyáros leányt» el!

— Itt legalább tudom, hogy első leszek!

— és mosolygott kozzá.

A kocsi megállt. A Rékássy palota portása mélyen hajtotta meg magát, a mint Haros besietett a gótives kapun.

Midőn egy félóra múlva újra kocsijára szállt, így gondolkozott:

— A kis Ilma kedvesebb! Tehát ennek fogok udvarolni és elveszem Margitot. A meglepetés általános lesz és győzelmem biztos.

Haros ismerte a női psychológiát. Nem is csalatkozott.

II.

És a kis Ilma boldog volt. Hiszen tizenhat tavaszával még joga volt ábrándozni.

Artatlan szíve majd megszakadt a boldogságtól, hiszen a «szép báró», a mint ő nevezte, neki udvarolt, neki hozott virágot, neki hordta a sok finom czukrot.

A kis Ilma szerelmes lett a «szép báróba». Azután arra gondolt, hátha viszont is szeretik, különben minek is udvarolna neki, minek hozna virágot, minek hordaná a sok finom czukrot?

Ezen aztán úgy eltudott gondolkozni a kis Ilma.

Egyszer még azt is merte gondolni, hátha azt mondja neki majd az a csunya «szép báró»: — Szeretlek kis Ilma, légy az enyém!

Erre azután hevesen dobogott kis szíve, örült és boldog volt nagyon.

III.

A dolog nem úgy történt.

Haros Tódor miután három hónapig udvarolt a kis Ilmának, vitte a virágot neki és a sok finom czukrot, megkérte — Margitot.

A meglepetés általános lett.

Az öreg Rékássy melegen szorította vas keblére a «kedves fiatal», a mint örömeben elszólta magát, mert bizony nem igen jó szemmel nézte, hogy a kis Ilma lesz a boldog báróné.

Margit arcára a büszkeség és öröm pirt festett és szemlesütve engedte, hogy a báró megcsókolja.

Hát a kis Ilma?

A kis Ilma nagyon nyugodt maradt. Félelmes nyugodt. Gratulált Margitnak, meg is csókolt; a szép bárónak is kezet adott és boldogságot kívánt, azután sápadt lett, nagyon sápadt és kisietett a szobából.

Haros Tódor is, miután pár édes szót mondott menyasszonyának, haza hajtattott.

Az ügyvéd már várta.

— Nos? — kérdé Tódor báró.

— A hitelezők nem akarnak tovább várni.

— Nem? Mondja meg nekik, hogy olvassák el a holnapi lapok hymen hieit.

— Kérem!

És az ügyvéd nagy hajlongások között távozott.

Haros éppen harmadszor mérte végig garçon lakását, mikor az ajtó hirtelen felnyitott és bérszolga jött egy levéllel. A levél pecsétjén a Rékássy czimer volt. Felbontotta. Az öreg Rékássy irt.

Kedves Vöm!

Rögtön jöjjon. Ilma kívánja.

Rékássy.

A lovakat még nem fogták ki. Lekialtott, álljon elő a kocsi.

Öt percz múlva már Rékásséknél volt. Ugyanakkor érkezett meg az öreg Verő bácsi, Rékássyék házi orvosa is, kezében tartva Rékássy levelét.

— Nos mi baj? kérdé Verő bácsi az őrendes rekettes, izgatott hangján.

— Oh a szerencsétlen! A kis Ilma! Megmérgezte magát! De miért, de miért!

— Mi? Méreg? A kis Ilma? Hol van? kiabál össze-vissza Verő bácsi teljesen elvesztve fejét. A kis Ilma kedvence volt.

— Erre, erre doktorom! Jöjjon kedves vöm.

Beléptek Ilma szobájába. Ott feküdt a divánon, feje a párnába volt furva. Most felkapta fejét. Verő bácsi odarohant.

— Ilmuskám, kis Ilma, mit csináltál, mit ittál? beszélj, szólj.

— Hagyjának el! Mind menjen ki, csak az maradjon itt, és Tódor báróra mutatott.

— Mit ittál, szólj — meghalsz, kiáltott Verő bácsi és megrázta Ilmát.

Ilma megrázkodott és a diván párnája alól üveg esett ki. Verő bácsi utána kapott.

— Arsenicum! Oh te! . . . elakadt szava, egy pillanatig gondolkozott, azután Rékássyra ordított:

— Mit állsz itt! Hamar tojás fehérjét, tejet. Oh mert nem irtad, hogy arzenicumot ivott leányod. Kis Ilmám. Mindjárt jövök. Báró ur szabad a kocsiját használni. Magnesia usta ui aquat kell irni. Tehát megengedi, köszönöm. Addig is tojás fehérjét, tejet. Mindjárt jövök. Magnesia usta.

És elrohant. Szegény Verő bácsi magán kívül volt.

Az öreg Rékássy Margitot küldte tojásért, ő maga tejjért szaladt. Ilma és Tódor egyedül maradtak. A kis Ilma zsebkendőjét arczára nyomva, sirt, zokogott hangosan. A báró oda lépett.

— Mit akar kis Ilma!

Hirtelen lekapta szeméről a zsebkendőt.

— Mért kérte meg Margitot? Hiszen engem szeret!

— De . . .

— Tudom, különben mért udvarolt volna nekem, miért hozott volna virágot, miért azt a sok finom czukrot.

A báró összeránczolta homlokát. Érteni kezdte a dolgot. A kis Ilma folytatta:

— Szerettem magát, oh nem azért, mert udvarolt, nem a virágért, nem a sok, finom czukorért, csak egyedül magáért. És most mégis, istenem . . .

Elakadt szava, lehanyatlott. Tódor felfogta karjaival. Mégegyszer felnyitotta szemét Tódorra nézett és épen akkor mondta, mikor az öreg Rékássy és Margit berohantak:

— Miért is olyan szépek a bárók!

Lehanyatlott. Meghalt.

— Féle a tejjel, itt a magnesia usta. . . rohant be lélekszakadva az öreg Verő bácsi.

Tódor báró az öreg Verő bácsira nézett s aztán lassu hangon mondá:

— Mortus est.

Szegény Verő bácsi úgy sirt, mint a gyermek.

IV.

A báró kissé kedvetlenül tért haza. Mikor kalapját, botját letette, önkénytelen mormogta:

— Nem így gondoltam ezt.

Azután az időközben megérkezett lapokat kezdte felválni. Olvasni kezdett! Nem ment. Hallotta a kis Ilma hangját.

. . . . nem a sok finom czukorért, csak egyedül magáért. . . .

— Eh! tört ki, a Haros vér megkívánja a maga áldozatát.

Azután végig heveredett a divánon, cigarettára gyujtott és olvasta tovább az ujságot.

Hangulat.

Irta: Báthory Hona.

A déli szellő enyhe hával légyan csókolja a földet borító hó lepelt.

El-el tűnik s újra kél.

Hű társa a napsugárnak, ebben fürdik, tőle nyeri langy melegét s hová sugár nem hat, ott játszi pajkos-sággal addig csókossa az árnyas helyet, miglen a hó elolvad.

Az éltet adó nedvet mohón szívja magába fü, bo-zót és fa.

Üde illat terjeng a légben.

Életre pezsdül a természet, munkára serken a gazda.

Az eke barátját-barázdára szánt, melyen figyelve billeg végig a férget kereső madár.

A hóvirág zöld zegelyű fehér szirmaival — első-ként hirdeti a kikeletet.

Fürgén hagyja ott rejtékét a rovar.

A kőköresin bátran tolja elő bolyhos kelyhét a föld alól.

Rügyet fakaszt a bokor. Virágot nővel a gyümölcsfa. Gyep borítja a rétet. Zöldül a vetés.

A bokrok alatt — porladó levelek között — erős igyekezettel tör magának utat a szerény ibolya.

Az erdő halvány zöld lombot hajt.

A nádasat beszedessé teszi a gyenge fuvalom s me-sét mondat véle Midás királyról.

A mezőn pompás színvegyületben nyílik a virág miről zsongva gyűjt mézet a munkás méh.

Virágról-virágra bolyongva űzi egymást a tarka pillangó.

Nyílbebes rüptében biztosan száll fészke a fecske meg sem pihen rajta, körül röpdös — újra rá száll, közben öröm csicsorgást dalol üdvözletként.

Látó körön tül magasban élénken hallatják a pa-csirta zengése.

Berekben dalja panaszát a csalóány. Az erdő csendjét neve kiáltásával felzavarja a kakuk.

A daru sereg V betű alakban repül tova, — halk sühogást kelt szárnyuk verése. A nádas rejtelmes suso-gását elnémítja fűttével a magános veréb.

A golya egykedvűen kelepel a háztetőn.

Rigó, seregély, veréb — zajos lakmározással fo-gyasztja az első gyümölcsöt, a cseresnyét.

A nyüzsgő-zsongó-zengő világra, az ég kék kár-pitjáról pazar fényű láng kévében éltető sugarat szór a fényes nap.

Pitypang virág.

Irtá: Tolnai Vilmos.

Ki ne ösmerné azt a kora tavasztól késő őszig nyíló kis növényt? Mennyi bosszuságot nem okoz sárga szapora virágja a kertésznek, mikor ezrivel lepi el a tavaszi ágyásokat; s mennyi örömet nem szerez bolyhos, bóbítás gyümölcse a gyermekeknek, kik lánczot csinálnak csöves szárából, a „fejét“ meg fujják: „Hány évig élek még?“ meddig minden szárnyas mag el nem szállt.

A gyermek lán c z v í r á g n a k h í v j a , a nép p i t y p a n g n a k , a természetbúvár t a r a x a c u m n a k , a szerelmes lányok meg f é r f i h ű s é g n e k , mert ép oly könnyen száll el egy gyenge fúvásra, mint az (a mint ők hiszik); mért ne nevezhetné ép ily réven a szerelmes siheder is n ő i h ű s é g n e k ?

— Fialat pár sétálgat a kertben. A leány üde, hamvas arcán az ifjuság harmata; a fiatal emberen is meglátszik, hogy nem rég léphette tul az ifjúkor határát.

Momolyan nézve maguk elé, szótlansul haladtak egymás mellett. Mintha szemrehányás volna e köicsönös hallgatásban; egyik sem szolt, egyik sem akarta kezdeni a beszélgetést. Pedig rég nem látták egymást, évek multak utolsó találkozásuk óta; s annyi mondani valójuk lett volna, de valami áldatlan makacs-ság szállta meg őket, mintha mindegyikük azt hinné a másikkól, hogy annak volna kötele-sége szót kezdeni, de ki tudja, mi nyomja lelkét, a mit restel, vagy nem akar elmondani, bevallani: hej! néhány év óta sok minden változhatott; hány emléket, hány édes szót nem feledtet; azok elmosódnak, elszállnak az idő szele alatt, mint a pitypang virág magva.

A fiatal ember lopva végig nézett a leá-nyon. Mikor utoljára látta, még csak gyermek volt. Azóta hajadonná serdült. Termete kar-csuvá, sugárra nőtt; a kerek gyermekarcz kissé megnyult; a gondtalan vidám szemek merengőkké váltak; ajkán a mosoly sem olyan pajkos már, mint akkor, csak kis gömbölyű álla még a régi. A fiatal ember érezte, hogy még is csak neki kellene szólnia, csak néhány közömbös szót, egy-két mindennapi kérdést — mást mit is mondana?

— Sokat mulatott a télen, Ilona?

— Oh azelőtt is, nagyon sokat; a télen is végig élveztem a farsangot.

— Talán állandó társasága volt?

— Az; voltunk egynehányan, kik mindig összetartottunk, s így bármely mulatságon is

soha nem kellett attól tartanunk, hogy unat-kozunk. Tudja, olyan bizalmas kis kör, néhány lány, néhány fiatal ember — — oh, nincsen annál semmijobb!

— Bizalmas kör! — mondá félhangon Zoltán, s ajkán pillanatra alig észrevehető gu-nyos mosoly jelent meg. Nekem is volt ily bizalmas köröm a fővárosban, — folytatá majdnem nagyon is hangosan, — ösmeri talán hirtől a szép Cserrey Irmát? Ah, pompás lány, milyen szellemes, milyen élces, csak úgy pat-tog belőle a szikra; mily kedvesen tud ka-czagni.

— Ugy látszik, természete megváltozott; — szolt Ilona hidegen, — azelőtt sohasem hal-lottam, hogy az olyan kaczagó lányokat di-csérte volna?

— Meglehet, — válaszolá Zoltán — s az-tán elhallgatott egy kissé; majd hirtelen hoz-zátette:

— Hja! változik az idő, változik az ember! Ilona lehajolt, letépett egy bóbítás pty-pangot:

— Ösmeri ezt a növényt? Férfi h ű s é g n e k h í v j á k ! s a v a l l e f u j t a p i l l é s m a g j á t .

— Én n ő i h ű s é g n e k h a l l o t t a m n e v e z n i ! m o n d á Z o l t á n , é s s z i n t é n s z e r t e f u j t e g y e t ; s a v i r á g p e l y h e i t k e r e n g v e v i t t e a s z é l , é s ö s s z e k e v e r e d v e s z á l l t a k l a s s a n a l á .

Hátha a pitypang sem mond mindég iga-zat? — —

Két év mulva ismét ott sétált a fiatal pár. Ilona odasimult férje vállára, ki félkarjával át-ölelve, csendes, suttogó hangon beszolt hozzá:

— Nézd édes, pitypang virág! Emléke-zel-e még?

S a k i s m e n y e c s k e l e t é p v e g y e t , p a j k o s a n o d a t a r t o t t a f é r j e s z á j a e i é . Z o l t á n r á f u j t .

— Lám, nem tudtad egészen lefujni, rajta maradt a fele!

— Hiszen te sem fujtad le a k k o r e g é s z e n , l á t t a m !

— De te sem, én is láttam!

— Haragudtál akkor rám?

— Egy kicsit; de szerettem volna na-gyon, nagyon haragudni; olyan — — tudom is én milyen voltál.

— Hát most milyen vagyok?

A menyecske feleletül átkarolta Zoltán nyakát:

— Ugy-e, hogy nem kell mindég hinni annak a pitypangnak?!

Epigrammák.

Owen János*-tól

(latinból.)

Állhatosság.

Csepp követ is vāj, bár nem erő' — de gyakorta eséssel:

Igy leszesz im te tudós, nem erő', — de gyakor' — tanulással.

Halogatás.

Holnap végzed, szólsz? s a szalasztott óra iramlík; Még ma tegyed, mert fut s vissza se' tér az idő.

Korán.

Olts nemes erkölcsöt be a zsenge fiak kebelébe, Míg eleven, s minden szépre fogékony eszük.

Példaadás.

Hogyha előjáró vét, vagy ha ki vétkeze: szülő, Büntesd kétszeresen, vétke s a példa miatt.

Az apa erkölcsét kicsi gyermeke hányszor örökli: Nézd meg az anyja milyen, lánya is éppen olyan. Jó anya erkölcsét tisztára megörzi leánya, A zabolátlannak lánya sem ismer erényt. Szó és tettel együtt zabolázzad a zsenge korúkat Legjobban mindég atyjai példa tanít. Másodtermészet lesz a lelki szokás, a mi ifjan Lőn a sajátoddá, az marad agg koron át.

A szerencse.

Ingadozó lépésbe' bolyong s fordul a szerencse, És bizonyosra nem ad, nincs maradása sehol: Majd mosolyogva tekint, majd meg keserű lesz az arcza,

Csak állhatlanság az, miben állhatatos.

Az „Aradi Közlöny“-nek fordította:

Mérő Károly.

Vizváry féltékeny.

— B.-Füredi visszaemlékezés.

Irtá: Bónis Lajos.

1888 ban történt, mely időben Somogyi Károly szintársulatánál működtem, mint se-

*O w e n J á n o s (irodalmi néven Audoenus) angol származású latin költő volt a 16-ik század végén. Epi-grammai annyira felkaroltattak, hogy Vergilius és Horatius jeles mondásaival egy sorban idéztetnek.

géd szerelmes, segéd bonvivant, segéd bari-tonista és segéd lírai tenorista, de annak ide-jén voltaképen az utolsó szerepkört töltöt-tem be legkifogástalanabban, mert az akkori operette-udonságok egyik legnépszerűbbjében, a „Suhancz“-ban — Emil — volt legjobb sze-repem. Oh, ennek a szerepnek hogy ha nem is a legtöbb tapsot vagy éppen babért, de roppant sok hódítást köszönhetek. Igen ked-ves emlékek fűznek engemet e szereprévén Pécs, Győr, Sopronhoz, de mégis a legerős-kezdesebb emlékem Balaton-Füreddel van szoros kapcsolatban.

B.-Füreden játszottunk a mondott év nyarán, ahol abban az időben többen üdül-tek és pihenték téli fáradaimaikat a nem-zeti színház művésznői és művészei közül. Ott voltak Sz. Prielle Cornelia asszony, ez az egész ország által bámult és szeretett nagy-művésznő, továbbá V i z v á r y n é és férje stb.

Nos tehát történt egy ízben, hogy Vizváry, akit már régebben személyesen ismertem és bámultam, kitüntetett azzal, hogy velem sé-tált egy jó óra hosszaiig a B.-Füredi sétá-nyon, velem, az akkor még egészen kezdő fia-tal vidéki komédiással. De nemcsak kezdő és fiatal voltam — no nem azért hangsúlyozom, hogy fiatal voltam, mintha most már nem len-nék az, csak hogy akkor 4 és fél évvel fiatalabb voltam, mint most. — Amellett szerfe-lett szerény és mindenek felett félnék.

Tehát amint úgy együtt sétálgattunk Vizváry meg én, Vizváry, amellettt hogy a pá-lyámhoz szükséges tudni valókra tanított, nem restelt néhány jó anekdotával is mulattatni, mert én bizony az egész idő alatt egy szót sem szoltam (talán nem is tudtam volna), de azzal haláltam meg, hogy kitűnő publikuma voltam és még akkor is az előbbi anekdotán nevettem, mikor ő már egy másikat be-fejezett.

— Node száz szónak is egy a vége, — tereli át Vizváry másra a beszélgetést. — Tudja-e uram, hogy én önmre féltékeny vagyok!

— Szent Isten . . . rám . . . kérem . . . hogyan? . . . miért? . . .

— Azért, mert tudja meg uram, hogy én már régidőktől fogva kitüntetett kedvencze és udvarlója vagyok Sz. Prielle Cornelia urhölgy-nek és erre büszke is voltam, vagyok és le-szek mindig!

De mióta önök a „Suhancz“-otadták, egé-szen megváltozott; meghidegült irányomban, nem foglalkozik velem, nem hallgatja meg forró udvarlásomat, de még legjobb anek-dotáimra sem hederit; szóval nem tün-tem ki, és mindez önért van tisztelt uram, igen, igen, akár hogy bámul, önért. —

Ugyanis a „Suhancz“ előadása alkalmá-val is, mint rendezen, tisztelgő látogatást tet-tem ő nagyságának a páholyában, ahol mind-járt e szavakkal fordul felém:

— „Látja uram azt a csinos fiut ott?“

— Hol? — kérdezem én, szándékosan nem akarván észrevenni.

— „Ott, ott, a szinpadon, — mondja ő, — az aki „Emilt“ játsza.

Ugy, ugy, mától fogva ön rám nézve megszűnt létezni, Vizváry ur, ezentul ő lesz kedvenczem, . . . hiába minden féltékeny-kedés, minden hasztalan!“ — Ezért vagyok önmre féltékeny uram!

En éppen dadogni akartam valamit ment-ségemre . . .

— En . . . kérem . . . nem . . . tehetek . . . amint megpillantjuk a nagy művésznőt egy padon ülve és elmerülve a vele szemben elterülő Balaton óriási tükrének nézésében.

— Ah! De éppen itt van ő — kiált fel Vizváry — jöjjon fiatal ember, ha nem hiszi, kérdezze meg tőle magától.

— De kérem . . .

— Csak jöjjon.

— De kérem, be sem vagyok mutatva. . . és . . .

— Az mind nem tesz semmit, csak jöjjon! — és oda vonszol engem a nagy művésznő elé, e szavakkal:

— Nagyságos asszonyom, bemutatom ön-nek fiatal barátom, hogy lássa, hogy nem va-gyok féltékeny s ezzel ott hagyott bennün-keket a faképnél.

Tableaux!

Költemény prózában.

— Ábránd. —

Irtá: Gonda László.

Pompa, fény, vakító öltözékek, derült kedé-lyek. Karcsu, igész lánycsereg kandikál mosolygó,

pirral telt űde arczzal minden páholyból, szűzies bájban mulva felül egyik a másikat. Szép szeműkből az ifjuság és egy egész égbolt ragyog, mely mint a karbunkulus veti sugarait a színház minden zugába. . . . Oh, hogy borulnék térdre, ha annak a hamiskás mosolyu, hirtelen aranyászöke haju kis lánynak, ott az első emeleti baloldali páholyban birhatnám egyetlen tekintetét, aki eunyi igézö lánysereg közt a legigézöb. . . .

Hogy imádnám lellem üdvével, szívem érzékeny szeretetével hogy karolnám körül! Hogy vinné képzeletem szárnya fel — fel a csillagokba a legszebbe, a legragyögöbba, a hol a virág a virággal párosul, a hol a szellö édes szerelemtől susog és mézes csölkban fűroszt, a hol a nyugvó, hely kamélia-kehelyben vetve, a hol a nap rózsaszín, sugarai egyenetlenek, ahol nincs nyár és tél, hanem örök tavasz. . . . Oda vinném én öt, hol a végtelen mirtus-rétnék balzsam illata, virágos és zöld pázsitos bársonya fel nem törnék ki csike lábait; oda — hol az ember nem sár és hamu, hanem szárnyon repülö égi testben égi test! . . . Arra a planétára vinném fel, — arra az édes ragyogó menyey bolygóra, arra az utolérhetetlen csillagzatra, arra ott ni, — a Vénus csillagra! . . .

Jaj, hogy rebbenne széjjel az az ezer meg ezer hófe-hér bárány, a mely ama mesebeli réten legelész; ezüst csengetyűjük ijedt zavarukban milyen égi zenével állítaná talpra a zizegö lombos berket átszelö csermelyben magát fűrosztö, s a nyáját örzö Cherubint, hogy kapna harsonájához és zenditené rá mélabus hangokkal a Vénus-indulót, melyre az égből méltóságos rendben alá szálló többi angyal adná elő a menyey urnak hymuszát.

Hogy csókoloznék össze a duczban minden aranyszínű tarkagalamb, hogy turbékólná körül páriját, tölünk tanulva és irigyelve az igaz szerelmet. Hogy repülnek vele pacsirta szárnyakon, s czedrus termeteröl, ha a lehelet félre fujná a leplet, hogy fedném alabastrom vállait újra be! . . .

— Akkor aztán ott ütnék tanyát, az örök lombos erdő közepe, a hol a fülemüle fészket rak, és a fekete rigó fűyürész, az aranyzata jobb partján, a kis gerliczék szigetén, ahol angyal szárnyakra építök a kristály paloták, s langy szellö fuvalma ringatván az ibolyákból fontnyosolyánk; ott fűrödnék boldogan a tova suhanö, csacsögö patakna ezüst fodraiban, az aranyhalak zűmmögö karábau, hattykkal el-el ingerkedve! . . .

Jaj, hogy irygnék az angyalok, hogy szeretnék, ha mi lennénk az angyalok! De nem cserélnék senkivel, nem a csillagokkal, nem a nappal, de még a menyey sem, hát még e bojtárangyalokkal! . . . mert te volnál az angyalom, mert te volnál a menyországom, mert a te mosolygö szép szemeidben ragyogna az én csillagom! . . .

... És ezredévek után, . . . a mikor veled befutnám a véghetetlen mindenséget . . . s a mikor az ölelés és csök mámorától elszerűedve, testem porhűvelyét a föld kérné vissza a csillagoktól . . . Akkor? Oh, akkor felviszlek az egetbe s az ur lábához, az öröklet szönyegére helyezlek el mint vakitön rezgö csillagot és kezébe teszem mindenem, kezébe üdvömet!

Karácsony előtt.

— Aradi kép. —

Sűrű rajokban hull a hópihe, befehértve az utakat s mint egy mysticus fátyollal vonva be az egész mindenséget. Itt-ott látszik ki csak, mint a déliláb csalképe, egy-egy gesztenye-árús párás, gözös sütödéje, szinte jól esö nyughelyet adva az egyhangu fehértől fáradt szemnek. Csikorog, ropog, a frissen esett és fagyott hó a sietö léptek alatt s bár sűrűn lepi el a város járdáját, csakhamar letiprodik a tömérdek járókelö lépteitöl.

Csörög, csilingel a szánkó s hol nagyobb a közlekedés, mélan hallszik ki az emberáradatból a szánkocsis egyhangu „hallöja,” amivel az eltipratás veszélyére figyelmezteti a gyalogjárókat. Üdvözlés nélkül, sietve halad az uri nép, nem tér ki senkinek a jámbor polgár s összecarambolázva a biber-galléros gentryvel, nem kér bocsánatot a szurtos napszámos: hja! sietös az utja nagyon, maholnap itt a karácsony!

A kirakatokat delicat csalétkekkel halmozzák el az élelmes kereskedök; s mindenik csecebecsés bolt előtt hosszú rudakra akasztva csüngenek a fenyöfák, hivogatölág bölogatva az éles északi szélben, mintha mondanák: ide térj be halandö, mert itt minden kapható, mi kedveseidnek örömet okoz. Gyermekecsopört állidogál a játékkirakatok előtt s találékony észszel keresi, mi volna a legjobban esö ajándék. Nehezen bir eredményre jutni. S ha már választott is egyet, ismét más

jár az esze, hát ha ez is, meg amaz is jó volna . . . Telhetetlen vágyak, miknek ki-elégítésére kevés egy üzlet játékhalmaza: a világ egész raktára kellene, hogy percczenként váltogathassa a már megunt holmikat.

Parányi kis lánykák állják körül a babakirakatokat, a vágyak a szemekben fejezök ki. Azt a piczi szökét szeretná a polgár kis leánya, a sirö és morgö fejüre mosolyog a hivatalnok csemetéje, mig ajkbiggyesztve fordul sarkon a nagykereskedö prémes felöltöjü kicsikéje; ah, ki fog ilyen parányisággal bajlödni, mikor ember nagyságúak is vannak . . .

A gázlápák halvány fénye az egésznek oly csodás világitást ad, a bolygö, sietö, sutogö tömeg oly mysticus arczzal jár, kel, mintha valami titkos missio tervét kellene elvégeznök. Itt-ott hallszik csak egy erélyesebb hang, mintha nem éppen kelémesen emlegetné valaki szent karácsony napját. — „Persze új ünnepe: új toilette, új kalap, új cipö, új karperecz, új bouton, új karmantyü . . . s még tudja isten miféle új kellene a telhetetlen asszonyi szeszélynek!” . . . Zájong, de vesz: ez a papucshös fisimiskája, aki csak azért ad erélyesebb hangot, mert . . . nem hallják, no meg hogy annál nagyobbban tudja feltüntetni az áldozatot, amit annak a kis szeszélyesnek hoz. Oh otthon édes mosolylyal rakja lábait elé az ünnepeles perczen a kis zsarnoknak a tömérdek ujságot s szepegeve, mosolyt erőltetve lesi a meglegedés kifejezését a ragyogö szemekből, melyek előtt hallgatagon s lemondással kell állania egész esztudön keresztül. Hja! a kiengesztelödés szent ünnepe közeleg, amikor a világbeke örökké halhatatlan istenembere születit. A gyöngéd feleség zavarodottan rejti a teritö alá a „meglepetést” a közelgö léptek zajára s soha sem tesz kifogást férj uram hosszabb kimaradása felett: sietni kell s csak lopva dolgozhat. A tulbaldog szeretö már hónapok előtt valomásra készti az édes ajkakat s egyegy figyemellenül odavevett szöböl kiindulva egy egész kirakatot hoz áldozatul szerelmének. Csupa gyöngédség, csupa nyájasság az egész világ s még a jólakással riskán dicsekedhetö diurnisák is összerakják embernyuzö munkáik garasait, hogy legalább egyszer egy évben élvezhessék a meglegedés kifejezését a mogorva főnöki arczon.

S a munka folyik ezalatt lázasan mindennüt, mert még az utolsó napszámos szivében is fellángol a nagy ünnepe közeledtére a kiengesztelés lelket emelö szözara s bizditás nélkül végzi napi munkáját, kiérdemelni akarva felebarátja becsülését, szeretetét. — — —

... S hát otthon? az édes családi tüzhely meleg fészkeben!! Ott tábrál a fiatal anya ezerféle színü selyemszál kezében s tüz, szö, varr, fűz, — mig szemey a leggyöngédebb szeretet kifejezésével nyugosznak a keresztül-kasul mászkálö csintalan kis buksi alakon. Majd karjaiba kapva a kis pajkost s a rácsos ágyba téve, csak pár szöt sug fűlébe s a csintalan mászkálásban kifáradt kis tömzsi alak térdre borul s krisztkindit lesö szemeyt az édes anyára emelve rebegi el az igazi áhitat hangján: Édes kedves örangyalom, kérlek szépen, vigyázz reám! . . .

Bébé.

Fehér kaméliák.

Irta: Ifj. Gily Ede.

A deczemberi estszürkület borult reá a havas tájra. Sűrűn hullott alá a sok millió aprö fehér hópihe, olyan sűrűn, mintha be akarta volna temetni az egész világot a maga erényeivel, büneivel és civilizált, modern társadalmával együtt.

Éles szél rázta meg az ablakot, melynél egy sugár nölak tekintett az utcára. Majd visszavonult az ablaktól, egy hasáb fát dobott a kändallóba s mellé ülve összerázködött. — Fázom!

Igen, Margit gröfnö fázott. Nagyon fázott, de azt a hideget, mely egész testében megrengteté, nem a téli szél, hanem a kora hervadás rideg lehellete okozta.

Karjait keblén összefonva, sötét szemeyvel némán meredt a tüzbe, mintha csak onnan akarta volna kiolvasni visszaemlékezéseit, melyeket szivébe zárva titkon örizett.

A mint a tüzbe bámult, egy egész cölaltalan élet képe vonult el lelki szemey előtt. Fel-

söhajtott. Volt oka a söhajtsára, mert azt a cölaltalan életet ö élte keresztül.

Bezzeg más jövőt tervelt ki a maga számára husz év előtt a leányszerlem ábrándos, csalékony világa. Mert szeretett. Szeretett azzal a mindenható örök szenvedélylyel, a melynek lángját el lehet ugyan nyomni a modern társadalmi nézetek ellentmondást nem tűrö sülyának, de a melyet egészen csak a vég hamvaszthat el. Szerelmese viszontszerette. Boldog volt, de csak addig, mig szerelmük titok volt a gröfi család előtt.

Egy napon mindent felfedeztek. Hiába volt kérés, könyörgés, hiába valók voltak Margit könyei, szerelmesének nem voltak gröfi ösei s ezért még az anyai szeretetnek is meg kellett tagadnia önmagát, nehogy felzuduljon a modern társadalom s nehogy a kastély kápolnájának sirboltjában nyugvö ösöknök meg kelljen fordulniok a sirjukban, egy rangon alöli házasságkötés fölötti megbotránkozás miatt.

Pedig a felzudulö modern társadalom hamar lecsillapult volna s találkozott volna a dicsö ösök között nem egy, a kit a késö unoka szerelmi házassága épen nem zökentett volna ki a földöntuli élet rendes kerékvágásából. De hát mit ér az okoskodás?

A család már akkor szemelt ki számára férjet, olyat, a melyre hangzatos név tekintetében még a dicsö ösök is büszkék lehetek. Igaz, hogy Margit nem szerette, de hát ahhoz semmi közük az ösöknök, a kik nem voltak hozzászokva ahhoz, hogy a születés és pénz arisztokráciáján kívül a tehetség, a szeniálítás arisztokráciáját is befogadják.

Margit jegyese lön egy gazdag gröfnök. Rémülten látta közeledni az esküvö napját, mely összekötö egy emberrel, a kit gyülölt s gyülölni fog örökre. Mikor fehér menyasszonyi ruhában, halován arczzal, keblén egy kis csokor fehér kaméliával, melyet leánysága utolsó napján kapott elüldözött szerelmesétöl, a kastélykápolnában könyek közt fuldokolta végig az örök szerelmi esküvét, akkor hazudott életében először.

Most is, ott az izzö parázsszal telt kändallö előtt fázik, éppen ugy mint akkor fázott, mikor férje az első csökot leheltte arczára. Azóta csak türelmes, hü nő volt, de nem szeretö hitves. Férje is csak késöbbszerette meg, jóval az esküvö után s nem természetes oka vagy következményeként a modern házasságnak, hanem csak ugy esetleg, egészen véletlenül. No ez a szerelem nem is tartott sökáiig.

De a mig tartott, az az idöszak volt Margit életében a leggyötrelmesebb, akkor kellett legtöbbet hazudnia, mert a férjnek joga volt elvárni töle unszölö kérdéseire azt a reszketéng hangon kiejtett hazugságot, hogy „igen, szeretlek.”

Mikor egyedül maradt, fellélegzett, egy ékszerdobozból elővette legdrágább kincsét, az esküvöjén viselt fehér kaméliákat s azoknak hervadt leveleire leheltte szive egész melegétöl áradö csökjait lassan, szenvedélyesen, de mégis vigyázva, nehogy egyetlen száraz levélre is reácsöppenjen egy szeméböl omlö köny, azután ismét elrejtette a feltve örzött virágokat.

Kerülte a társaságot, egészen visszavonultan élt. Ez nagyon inyére volt férjének, mert nem kellett övakodnia attöl, hogy valamelyik szerelmi viszonya nyilvánosságra kerüljön.

Négy év előtt a gröf versenyistállójának egy lován vagyona jó részét vesztette el. Vesztességét a kártyán akarta visszaszerezni. Szerencsétlenül játszott, tönkrejutott. Mikor a hitelezök az ösi kastély előtt meg akarták üttetni a dobót, eldördült egy lövés s a gröf követte dicsö öseit a másvilágra, hol az ösök nyugalmát az ösi vagyon tékozölója nem háborította meg.

Margit azóta özvegyen, egyedül él. Férje halála nem szolgáltatott okot a bánködésre, hisz ö is egyike volt azoknak, a kik első, egyetlen

szerelmét gunyolva szivét összetépték s kora hervadását okozták.

Mig a kandalló előtt czéltalan életének emlékein merengett, egészen sötét lett a szobában s a tűz is kialudt.

A szobaleány behozta a lámpát, a zajra s a hirtelen világra felocsudott Margit grófnő s midőn ismét egyedül maradt, elővette, ajkaihoz emelte a husz év előtt kapott fehér, de azóta megsárgult kaméliákat és sirt keservesen.

Vajjon leánykori szerelmét, egy czéltalanul átélte életet, vagy a saját hervadására emlékeztető fehér kaméliákat siratja-e?

Felejtünk.

*Jer jó barát! ülj, simulj szépen mellém,
Altasd el már a bántó gondokat.
Mesélj, regélj még egyszer róla, s aztán . . .
Felejtünk el a multakat!*

*Csókdold még egyszer drága kis emlékid,
Utolszor hadd sugják szép álmodat,
Aztán tedd el, nyugodjunk — mi pedig . . .
Felejtünk el a multakat!*

*S ha vissza-visszatér az ő emléke,
S szivedben egy-egy régi dal fakad,
Oh jer, panaszold nekem el és aztán . . .
Felejtünk el a multakat!*

*Te sírsz barát? Oh jer sírassuk együtt
Korán elhervadt boldogságot,
Bucsuzz el tőle még egyszer és aztán . . .
Feledjünk el a multakat!*

Sandró.

Ellentétek.

Irta: Mrabovszky Lajos.

A kasznárnál temetés van; a grófi kastélyban multság.

Esteledik. Sűrű, homályos köd száll le a földre, mely mint óriás lepel fátyolt von az ember szemei elé, s eltakarja az úgy is szürkülő látóhatárt.

Lenn a papot várják, hogy adja át a földnek a sokat szenvedett embert; fenn az első négyes zenéje csábosan hívogat.

A kasznár koporsója körül székek állanak, melyeken a bánatos család ül. Csak egy szék üres.

Ugyan kié? — Romosz Arthuré, a kasznár fiác.

És hol van ő? — Fenn a mulatóknál.

I.

A fiatal özvegy grófnő egyedül volt Arthurral az egyik oldalszobában s marasztalólag fogta meg ennek kezét.

— Maradjon itt Arthur, maradjon itt. Törülje ki szeméből könnyeit, nem állanak azok jól a multságához. Örömnep van ma, az én névnapom, ma mulatni, vigadni kell.

Örömnep. — Valóban!

— Nos miért nem fogad szót? Talán szégyenli magát? Talán a fekete ruha miatt? Oh, ha csak az bántja, nyugodt lelkiismerettel vigadhat, hiszen manap fekete ruhában kísérjük ki kedves halottainkat a temetőkertbe, s fekete ruhában mulatunk, élvezünk, holott tán sírnunk kellene. Hiszen ez a divat.

— Oh asszonyom, nem ez az iránytű, mely utat jelöl tettem pályájának. Nem adtam én soha a divatra, mert még embernek érzem magamat, kinek önálló elvei, nézetei vannak minden tekintetben, s ki nem a mások által letaposott uton halad, de aki elég erőt érez magában arra, hogy új, soha nem járt utakon akart biztos talajt teremteni azért, hogy mások kövessék őt oda, hova ő másokat követni nem akart.

— Nos hát, mi bántja őnt? — kérdé ijedten a grófné.

— Mi? Istenem hát mi? — Az atyám és ön! Helyzetem még ily kínos nem volt soha. Lenn egy hideg tetem — atyám — kinek összetett, halvány kezei kéni látszanak, ne hagyjam el, kinek lehuny szemü, viaszarcza fájdalmasan mosolyogni látszik, hiszen elhagyta az, kiben összes reménye, büszkesége volt. Ha erre gondolok, könny futja el szemeimet s gyermekként zokogni szeretnék fájdalmamban. Másik oldalt áll ön asszonyom, kinek szemében ésbontó tűz ragyog, kinek egy intésére mindenre, de mindenre kész —

— Nos?

— Kész voltam.

A grófnő olyasféle mozdulatot tett, mintha nem értette volna az egészet, aztán felállt, gunyosan tekintett végig az ifjun, s mintha ajkai azt sugták volna: szeret, örülten szeret!

Arthur mozdulatlan maradt.

Majd hozzálépett a grófnő, megfogta a karját s a fensőbb érzetében így szólt hozzá:

— Nos hát most már nem kérem, de akarom, parancsolom, hogy ne a z, de engem tekintsen első sorban, s vigadjon velünk, ha szeret! — aztán sarkon fordult, s elsietett.

Romosz Arthur felállt, révetegen tekintett utána. Szemei előtt egy pillanat alatt elkáprázott az egész kép. Az az örült tett, hogy elhagyta atyja koporsóját egy nőért, kit a szeretet, tisztaság példányképeinek hitt, ostobának tartotta önmagát, hogy el tudott felejtkezni egy percze is a köteles gyermeki szeretetről, mit most erőszakkal akarnak szívéből kitépni. Ajkai a megvetéstől keserü mosolyra húzódtak, majd hátravetette magát a pamlagon és — nem kaczagott.

II.

Barkass Paula grófné özvegy volt. Férje, a derék százados, egy szerencsétlen lovaglás áldozata lett. Paripája futtatás közben megbotlott, ő leesett róla, s eltörte a hátgerinczét. Ez aztán a sirba vitte.

Még utolsó perczében is győzelméről beszélt az örökös sportember. Elsőnek startolt, két lóhosszal érkezett be. Hiába, a halál nem várt, míg a díjat is kiadják.

Paula grófnő eleinte sirt, majd vigasztalódott, legvégül is — felejtett. Nincs is annál könnyebb.

Udvarolatott magának, elbolondított egyet-kettőt, aztán kinevette őket.

De most ez egyszer az igaz szerelem ébredt fel szívében, érezte, hogy Arthur nélkül az ő élete sem ér többet, mint a tiszavirágé, mely boldog egy napig, aztán az enyészete.

Felhasznált minden eszközt az ifju meghódítására, elkövetett mindent, hogy elvonja Arthurt Ilonától, a kasznárék egyszerű nevelt leányától, kit az öreg Romosz gyermekkorától fiának szánt, s ez sikerült is neki.

A gyermekleány fonnyadt; sápadt, beteges arczán a belső tűz sorvasztó melege látszott, az ifju pedig mindennap jobban szerette őt, a viruló grófnőt.

Csak a mai nap nem volt inyére. Arthur izgatottsága, midőn észere téríté, hogy mily dilemma áll előtte. Reszketett a félelemtől, hátha elvesztett mindent. S joga volt félni. A hadvezér dicsőségeből többet levon egy elvesztett, mint a mennyit épít tíz megnyert ütközet.

III.

Mikor Arthur magához tért, mikor már gondolatait rendbeszedhette, utána gondolt annak, amit tett, s nevetett önmagán.

El sem képzelte, hogyan emelhette ő fel fejét ahhoz a nőhöz, kinek egyénisége más, mint az övé, kinek szívében nem más, csak a dédelgetett »én«, s ki játszik a szunyadó gyermeki szeretettel, mit végkép el akar oltani.

Felállott, s az ablakhoz ment.

A tereméből a négyes hatodik figurájának zenéje hallatszott át hozzá.

Fejét a hideg üveghez szoritotta, s mereven bámult a felhomályba. —

Egyszerre felrezzent. A sűrű ködből a hallott dal melancholikusan szállt fel. Ez magához térítette. Forró fejét kezei közé szoritotta, s elkezdett kacagni — fájdalomában.

Azután ismét leült, s nézett mereven maga elé, mintha semmisen történt volna. — — —

IV.

Késő este volt, midőn haza indult. Feje kábult volt; forgott vele az egész világ. A kert tar fái örült légi tánczra látszottak előtte kelni. A feljesztett verebek csicsérgése, s hangos surranása mind borzalmasnak tűntek fel.

Pedig a fák éppen oly barátságosan integettek feleje, mint máskor, s a hold épp oly barátságosan rezgett felette, mint máskor.

Othton még mind fenn voltak. Virrasztottak, pedig már nem volt kinek.

Arthur szótlanul lépett be a házba. Szeme atyjának falon függő képén akadt meg, úgy rémlett neki, hogy intett a képp, pedig az nyugodt volt s csak a felcsigázott képzelet szüleménye volt az egész.

— Hol jártál Arthur? — Kérdé Ilona, midőn belépett.

— Messze! Ott a másik világban.

— Pedig úgy vártunk. Oly rosszul esett nekünk, hogy te nem voltál velünk, te, ki mindnyájunk közt a legerősebb vagy, s kinek viga-

szára, mindnyájan úgy rászorultunk. Te hiányoztál. Oh! nem tudod Arthur, mily nagyon fáj ez nénednek, anyádnak, de különösen — folytatá könnyes szemekkel — nekem. Nos szólj, hol voltál.

— Mondám, ott át, a másik világban.

— Ne, ne így felelj bátyám! Hisz jól tudod, mi jó, nagyon jó testvérek vagyunk. Megboldogult atyád ugyan, ki nekem nevelőapám, mindenem volt, azt akarta, hogy ne azok legyünk, de ha te nem akard, ám legyen úgy — —

— Ilona!

A leánya szemeiben könnyek jelentek meg, az igaz fájdalom, az eltemetett boldogság fényes koporsószögei.

Arthur hoszasan nézett reá, aztán határozott hangon szólt hozzá:

— Nem fogod megtudni, hogy honnan jövök! — —

— Te még mindig „őt“ szereted! — —

— De holnap velem jössz oda, ahonnan én jöttem. Szükségem lesz reád. Most pedig jer, ölelj meg, s bizzál a te Arthurodban.

A sápadt arczu kis leánya úgy kipirult a csókra, mert boldognak érezte magát, de aztán ismét a régi szín mutatkozott arczán, a rövid boldogság elvesztése fölötti aggódástól.

Pedig Arthur csókja egy élet frigyét kötötte meg.

V.

— Jöhét! — mondá Paula grófnő inasának. Ez feltárta az ajtót, s bebocsátotta Arthurt.

— Parancsoljon velem méltóságos asszonyom!

— Ne így szóljon velem Arthur. Nem ez a hang illik bizalmasokhoz.

— Mindenesetre nem De illik azokhoz, akik kéni jönnek. Kegyet koldulni attól, akinek a sors mindennek teljesítésére módot adott, s az ígéret megnyerése után azzal még meglepetést is szerezni.

— Ön talányokban beszél.

— Nem asszonyom, de oly alakban, hogy azt ne értse más, mint az, akinek értenie kell. Én öntől kéni jöttem egy kegyet.

— Onnek mindenkor szivesen megteszek mindent, hiszen ön rám nézve nem is idegen.

— Hát mi egyéb?

— Még ön kérdi?

Arthur összeránczolta homlokát, s mintha mondani akart volna valamit. De aztán ismét elsimultak a redők, s az ajkán fagyott hideg mosoly csak egy kevés türelemért esdedt.

A grófnő is kellemetlenül kezdte magát érezni az ifju utolsó kijelentésére, de azért nem mutatta, nem azért is, mert szíve még éreztet, bizott és remélt. Hanyagul veté oda a kérdést:

— Tehát ön kér?

— Igen.

— Mit? Ispánságot, inspectorságot? Legyen.

— Nem azt.

— Tehát mit?

— Egy csekélységet, mivel örökre leköteleznék alázatos szolgáját.

— Láthatlanba ugyan nem szoktam ígérni semmit, de legyen ön ebben is, mint mindenben, kivétel.

— Ugy engedje meg méltóságod, hogy egy percze távozhassam.

A grófnő helybenhagyólag intett. Arthur pedig felnyitotta az előszoba ajtaját, s kiszólt azon.

Ilona lépett be félénken, fehér köténye szélét fogdosva.

A grófnő kezdte a dolgot nem érteni.

Arthur közelebb lépett a leányhoz, gyöngyden fogta meg annak kezét, s a grófné elvezette.

— Mondj hát Ilonám a méltóságos asszonyoknak, ki elég kegyes volt megígérni, hogy esküvönkön elvállalja a nászasszonyi tisztséget.

A grófnő meglepetten ugrott fel, ajkai a dühtől színtelenekké váltak. Pár lépést tett előre s szólni akart, de a méreg elfojtotta hangját. Keze önkéntlenül a csengetyű gombját kereste, de még mielőtt azt megnyomhatta volna, Arthur meghajtotta magát, s elvezette menyasszonyát.

VII.

Midőn hazaérték, s magához ölelte Ilonáját, úgy tetszet neki, mintha atyjának falon függő ódon képe mosolygott volna. Pedig csak káprázat volt az egész. — — —

Mit ér egy asszony ?

— Az Őz Jónásék esete. —

A fiskális épen fel akarta ölteni a téli kabátját. Öt óra volt. Kliensnek semmi nyoma. Ideje lesz fölnezní a kaszinóba.

Mi a kő ? Odakünn surlója a lábát valaki. Nem tudott eddig jönni ?

Egy alak lépett be. Sunyi módra köszönt és alázattal kérte a tekintetes urat, hallgatná meg a panaszt.

A fiskális kedv nélkül állott meg.

— Őz Jónás vagyok, — kezdé a jövevény. Nagyon rám ütött a sors.

— Mi történt ? — kérdi közönyösen a § embere.

— A feleségemmel van bajom, — kezdé Őz Jónás, nagyot sóhajtván.

— Csak nem csalta meg ? — firtatá az ügyvéd, némi érdekléssel.

— Dehogy, — szölet felpattanva Őz Jónás. — Becsületes asszony, de egy kicsit hirtelen. Nagyon hirtelen, haragos természetű.

— Nos ? Tán megverte magát ?

Őz Jónáson látszott, hogy megakart sértődni ezen föltevésen, de lecsendesült és sóhajtván mondá :

— Bár megvert volna inkább.

— Inkább ? — tört ki az ügyvédből ; — beszéljen hát, mi történt a feleségével. Üljön le. Azzal ő is letette a kabátját és helyet foglalt.

Őz Jónás ismét sóhajtott. Aztán leült és így kezdte :

— Minek is hoznak a lapok amerikai híreket ?

As ügyvéd nem értette a dolgot. A kliens folytatta :

— Nagy sora van az én esetemnek, tekintetes ur. Tetszik tudni, vasárnap este rendesen veszek egy újságot. En este, feleségem másnap. A minap amerikai rövid híreket láttam benne. Nagyon megtetszett közülök egy és feltettem magamban, hogy megráfalom az asszonyt. Azt mondom neki :

— No, lelkem itt olvastam valamit arról, hogy mennyiért kapni egy asszonyt Afrikában ?

Hát mit gondolsz, mennyit ér egy asszony ?

— Mit mondott a felesége ? — kérdé az ügyvéd növekvő érdeklődéssel.

— Azt mondta : én tudom. En meg azt mondtam, hogy a mit az újság ír, az egészen igaz.

— Mit ír az újság ? — kérdezte a feleségem.

— Itt van, olvasd, — szölet neki és elébe tettem. Tessék itt az újság.

As ügyvéd nevetve olvasta :

„Afrikában tíz pak hajtáért veszik az asszonyokat.“

— A feleségem mérges lett, — folytató Őz Jónás, — hozzám csapta az újságot és felugrott a helyéről.

— Hát annyit ér egy asszony, tíz pak hajtát ? — kiáltotta dühösen. — No jó, hogy ilyen olcsó, eredj oda és hozzál magadnak egyet.

— Képszelheti a tekintetes ügyvéd ur, hogy megijedtem. Mondtam a feleségemnek, hogy hiszen csak tréfáltam Dehogy adnám oda tíz pak hajtáért ; száért sem. De az asszony mérges lett és olyankor — tessék elhinni, — borzasztó. Nem lehet vele bínni.

— Mi történt végre ?

— Átment a szomszédba és a kis gyermekkel üsente, hogy nem jön vissza. Aztán ájtott a szomszéd asszony is és a szememre vetette, hogy a feleségemet üldösöm. Mindig kicsinylem, gunyolom. Hát ez micsoda dolog volt ? Tíz pak hajtáért egy asszony ! Jaj, csak találkozhatnék avval, a ki azt újságba írta. Kikaparná a szemét a tíz körmével. Tíz pak hajtáért egy asszonyt ! Borzasztó.

As ügyvéd meg nem állhatta, hogy el ne nevesse magát.

— Szép kis tréfa, mondhatom.

— Hígyje el tekintetes ügyvéd ur, — szölet alázatosan Őz Jónás, — az egész csak tréfa volt. Artatlan tréfa. Ugy éljek én, meg a feleségem.

— Ne esküdjék, — inté az ügyvéd, — az ilyen tréfákkal óvakodni kell. Ismerhette volna már a feleségét. Minek ingerelte ?

— Ismerhettem, — szölet keserű mosolylyal Őz Jónás. — Biztosan nőtlen ember a tekintetes ur, bocsánatot kérek. Másképp nem mondaná azt, a mit mondott. Hát lehet egy asszonyt ismerni ?

— Hiszen két éve élnek már együtt, ugy hallom. Nem ?

— Két esztendeje és három hónapja volt tegnapelőtt, — sóhajtott Őz. — Már ő is ki ismeretett volna. De így csuffá tenni !

Avval ismét nyögött és maga elé nézve, folytató :

— Minek is hoznak a lapok amerikai híreket !

Az ügyvéd igyekezett megnyugtanni Őz Jónást :

— Majd visszamegy az asszony.

— Nem olyan az kérem, — felelt Őz. —

Épen arra kérem a tekintetes urat, vegye rá, hogy jöjjön haza. Soha ilyen tréfát nem teszek. Engedelmes, hü férje leszek. Csak jöjjön vissza. Az ügyvéd megígérte, hogy beszél az asszonynyal és ráveszi, hogy bocsásson meg a férjének.

Beszélt is véle. A kardos menyecskét sokái kellett kapacitálni, míg elhíthe, hogy az egész csak tréfa volt. Az újság is tréfált. Hogy is lehetne olyant komolyan állítani ?

— Persze, mondá a már békülni kezdő menyecske. — Hát mondja a tekintetes ur, tíz pak hajtát ér egy asszony ?

— Dehogy ! — felelt a fiatal fiskális és belezett a durczás asszonyka égő szemibe. — Egy életet, menyországot, tenger kincset, minden szenvedést, a mit férfi csak elviselhet. Bántalmat és nyomort, szégyent és fájdalmat, panaszt szó nélkül kell elszenvedni, egy asszonyért. . . . Ugy-e visszamegy az urához ?

— Igen, felelt a meggyőzött feleség és az ajtóban leskelődő Őz Jónás karjaiba dőlt.

*

A fiskális vidáman fűyörészve ment a kaszinóba. A feje tele volt bohó kalandokkal, panaszos családi drámákkal, merész lovagregényekkel, pikáns fürdői históriákkal és egyszerű jelenetekkel a mosolygó otthon köréből És ezek a képek mind a körül a kérdés körül forogtak :

— Mit ér egy asszony ? . . . Igazán csak tíz pak hajtát ? . . .

As ügyvéd a kaszinóba ért. És a föltolett kérdésre csak ugy odavetőleg hozzá gondolta a feleletet is :

— Dehogy, legalább tizenegyet . . .

T—cs.

Egy év története.

— Aradi krónika. —

(V—ss.) Pár nap még s ez a viszontagságokkal teljes esztendő beadja derekát.

Mint tavaly, ugy az idén is nekem jutott a szerencse, hogy rövid adatokban reasumáljam az esztendő krónikáját. Hogy rideg statisztikus módjára elmondjam, nap-nap után miféle bohóságokat követett el a haldokló év, hogy mennyi baj, mennyi öröm ért bennünket az ő tartama alatt, hogy mik voltak a kiválóbb események, melyeket egy vagy más okból nem feledünk gyorsan.

Hát bizony, ebben az évben sem telt valami nagy örömmünk. Feles számu szerencse mellett annál több kalamitásban s mindenféle kellemetlenségben volt részünk. Így nem igen sajnáljuk, hogy haldoklik az ócska esztendő Az új talán jobb lesz, — ha ugyan meg nem bánatja velünk ősi szokás szerint ezt az előlegezett bizodalmat.

Hónapról-hónapra, napról-napra haladva, az egy esztendő aradi krónika ekként fest :

Január 1. Mint mindenütt, ugy Aradon is beállott az új év. Első napja péntekre esett. Meg is látszott az egész esztendő képén az ómen. Az új év magával hozta ajándékkul az influenzát, a mi éppen 639 embert tett a városban betegg. A képviselőválasztási mozgalmak az egész vonalon megindulnak.

Január 18. A difteritisz- és vörheny-járványok miatt hosszú időre becsukott iskolákat újból megnyitják.

Január 20. Csák y Albin gróf kultuszminiszter temesvári utjára menve, pár perczig Aradon időzik.

Január 28. A képviselőválasztás nagy és mozgalmas napja. Fal k Miksa elbukik, A t z é l Péter győz.

Január 30. Ifj. K r i s t y ó r y János az ipar-testületi elnökségéről lemond. (A lemondás nincs kapcsolatban a fönnebbi sorokkal . . .)

Február 8. Az aradi utcai csata évfordulóját szigorú csendben megüljük.

Február 9. Egy másik utcai csata Nagy Lajos vendéglőjében : az a bizonyos Atzél-bankett, melyen egyetlen fogpiszkáló sem fogyott el.

Február 27. Az aradi építők és ácsok egyesülete száz éves fennállását jubilálja.

Márczius 15 megünneplése. Az előstén lam-pionos menet, a városházán diszünnepléy.

Márczius 17. W e s t m a r c k Tivadar Afrika-utazó felolvasást tart az emberevőkről.

Márczius 26. Aradváros törvényhatóság i tiltakozó rendkívüli közgyűlést tart, melyen mozgalmat indít az iránt, hogy Arad ne a 3-ad osztályú városok közé soroztassék.

Április 4. A keleti akadémia hallgatói városunkban tartózkodnak.

Április 5. A színházban a műkedvelő-társaság eljátsza a Falurosszát.

Április 12. L é v a y Henrik főrendiházi tag elfogadja a szabadságharcsi ereklyemúzeum védnökségét.

Április 14. A záróra végleges eltörlését kimondja a közgyűlés.

Április 17. K o t z csendőrőhadnagy 30 éves szolgálati jubileuma.

Április 19. Az arad-csanádi öntözőcsatorna-társulat megalakul.

Április 23. Megalakul a lawn-tennis társaság.

Május 8. F.-Varsánd község fennállásának első száz éves jubileumát ünneplik.

Május 9. B a r o s s Gábor, a boldog emlékü miniszter halálhírét hozza a táviró. Arad ön-magához méltóan gyászolja az elhunytat.

Május 12. H o f f b a u e r Sándor megyei al-ügyészt battonyai kir. közjegyzővé nevezik ki.

Május 31. Az aradi vasuti postán elkövetett rablógyilkosság tettesét, K i s s Pétert, életfogytiglani fegyházra itéli a törvényszék.

Junius 1. Éjjel óriási felhőszakadás.

Junius 7. A koronázási emlékünnap 25-ik évfordulója alkalmából fényes kivilágítás, zenés takarodó. Másnap nagy ünnepléyek a városban s a színházban.

Junius 15. Aradváros közgyűlése erősen megéjlenez a miniszter azon határozatát, hogy az esküdtszéki intézményt elvették tölünk.

Junius 27. A hazaáruító, Bécsből visszajött román agitátorok ellen megindulnak a naponta ismétlődő utczai tüntetések.

Julius 21. A vértanuk szobrát Aradváros közönsége véglegesen átveszi Zalától.

Julius 31. Az ismeretes templombotrány Mikalakan D á s z k á l és C i ó r a román plebánosok miatt.

Augusztus 18. A kánikula dühöngeni kezd. 40°-os meleg. Napszúrárok.

Augusztus 23. Fa' b jóslata nélkül kritikus nap. Dió nagyságu jég veri el a termést.

Szeptember 3. Egy N e t h Eszaiás nevű állítólagos muszka-kémben csabai tót csizmadiát fog a rendőrség.

Szeptember 8. Olyan felhőszakadás volt Aradon, melyre még ama bizonyos „legöregebb emberek" sem emlékeznek. Több házból szivattyúval kellett a túzoltóknak kiemelni a vizet.

Szeptember 9. Az aradi színházra kiírják a pályázatot.

Szeptember 21. Bosznia kormányzója, A p p e l báró, városunkba érkezik.

Szeptember 24. A csanádi megyés püspök Aradon bérmál s három napig általános ünnepletés tárgya.

Október 1. Az első koleraeset, mely azonban szerencsére csak kolera-nosztrasznak bizonyul.

Október 2. Az aradi fa- és fémpipari szakiskola ünneplésesen megnyitattik.

Október 6. A vértanuk ünnepe. A szabadságharcsi ereklyemúzeum ideiglenes megnyitása.

Október 21. Ázsiai koleraesetek Aradon.

Október 23. Az aradvárosi szabadelvüpart T a r j á n y i Vilmost megválasztja elnökének.

Október 24. Az első 20 koronás aranycsikók megérkeznek Aradra.

November 6. Uri löverseny, totalisateurrel.

November 8. A táviró szenzációs hírt hoz : a Szapáry-kabinet lemondását.

November 14. Az Aradon kitört kolerát hivatalosan megszüntnek jelentik ki.

November 17. Csiky Gergely emlékére a Kölcsey-Egyesület ünnepléyt rendez a városháza disztermében.

Deczember 1. Az aradi színházat L e s z k a y Andor debreczeni igazgatónak adja át a színügyi bizottság.

Deczember 6. Óriási hófúvások miatt a vonatközlekedés megakadt ; három napig teljesen el voltunk zárva a világtól.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos :

RAKOSI JENŐ.

Belső dolgozótársak: Alexander Bernát, Balogh Pál, Balla Mihály segédszerkesztő, Balázs Ignác, Beöthy László, Béla Henrik, Berényi László, Bernáth István dr., Csapodi István dr., Ferrari Giuseppe (Turin), Flammarion Kamill (Páris), Herczeg Ferencz E. Illés Károly, Inczedy László, Kaas Ivor báró, Kern Aurél, Proff Kocsárd báró, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Somogyi Ede, Székely S. (Páris), Vasskó Elemér.

Zilahi Simon,

kiadóhivatali igazgató.

Csajthay Ferencz,

felelős szerkesztő.

Előfizetésre

hívjuk fel tisztelettel a n. é. olvasóközönset

a Budapesti Hirlap 1893-iki évfolyamára (XIII-ik évfolyam).

Az ujságolvasás ma már közsükség. Az ujság értesíti és tájékoztatja a nagyközönset mindarról, a mi nap-nap után a politika, az irodalom, a művészet, a gazdaság terén történik és úgy az egyeseknek, mint az összeseknek az érdekébe mélyen belevág.

A *Budapesti Hirlap* elmondhatja magáról habozás nélkül, hogy a hazai hirlapirodalom fejlesztése terén uttörő szerepet vitt és az ujságcsinálás mesterségében elsörendü tényezővé vált. A *Budapesti Hirlap* iskolát csinált arra nézve, hogy miként kell a nagy olvasóközönset gyorsan, ügyesen és tetszetösen kiszolgálni és a szerénytelenség vádja nélkül elmondhatja azt is, hogy az övé az érdem abban, hogy ma már a hazai nagy olvasóközönset alig lehet el ujságolvasás nélkül.

A *Budapesti Hirlap* e mellett soha sem ismert és nem fog ismerni soha sem politikai, sem társadalmi kérdésekben részrehajlást. Mindig a tiszta igazságot keresi és mindig csak a tiszta igazság keresése sugalmazza politikai és társadalmi cikkeinek tartalmát.

A *Budapesti Hirlap* nem hivalkodik, mikor magáról hirdeti, hogy a legelterjedtebb ujság Magyarországon. Ezt mindenek, a kik e kérdés iránt érdeklödnek és a kiknek módjukban van a dolognak utána járni, kétségtelen tudják. És ez a körülmény az, a mely a *Budapesti Hirlap*-ot abba a helyzetbe hozza, hogy a legkiterjedtebb közönset hozza létre az összes magyar intelligens olvasók közt széles e hazában és hogy e közönset igényeinek legtetézetten megfelelhessen.

Budapesti Hirlap-nak vannak összeköttetései az egész világon; és pedig megbizható, szavahihető és lelkiismeretes megbizottak által és így információi mindig hives és becsesek; a mellett sem pénzt, sem fásadságot nem kímél akkor, ha arról van a szó, hogy a hirlap szolgálat terén előkelő munkát kell végezni. Telegráf és telefon óriási tevékenységgel működik a *Budapesti Hirlap* szolgálatában és a mit a modern ujságcsinálás technikája a mai napig produkált, az mind meghonosul a *Budapesti Hirlap* keretében.

Most épül a BUDAPESTI HIRLAP ujságháza

a népszínház közelében, József-körút 5. sz. a. nagy három emeletes ház Rökk Szilárd-utcai oldalán. Ez a ház élő tanúbizonysága lesz annak, hogy mire viheti az az ujság, mely kedvence a nagy közönsetnek, de egyuttal tanuságot is tesz arról, mivé fejlődött már a hazai hirlapirodalom. Egy fényesen berendezett magas souterrain helyiségben lesz a nyomda mühely, a hol négy óriási rotációs gép (közte kettő, mely egyszerre nyom, fölívág és hajtogat egy huszonnégy oldalos *Budapesti Hirlap*-ot) óránként 14—15.000 példányban szórja ki a lap egyes példányait és vízi föl transzportör segítségével a magas földszinti expedició helyiségeibe, melyek kiegészítöi a nagy bankok mintájára berendezett kiadóhivatalnak. Első emeleten tizenkét fényes szobában a szerkesztöség, második emeleten kényelemmel és czélszerűen berendezett nagy és tágas szedőtermek és a stereotipia, a harmadik emeleten megfelelő lakások.

Ilyen lesz a BUDAPESTI HIRLAP nagy, három emeletes háza,

a melybe a jövő nyáron, Isten segítségével, beköltözünk. A nagy és diszes hazai müvelt olvasóközönset lekötözö pártfogása bennünket abba a helyzetbe hozott, hogy a modern technika vívmányaival fölszerelt kényelmes és saját otthonunkban csinálhatjuk azt a sokoldalú ujságot, melynek minden sorát a faj- és a hazaszeretet, az igazságérzet és haza és emberek iránt való kötelesség tudata diktálja tollunkba; mi ezt azzal akarjuk meghálálni, hogy olyan ujságot adunk a tisztelt olvasók kezébe, mely tökéletesség dolgában vetekedik minden hazai és külföldi társával. Ez a mi programunk, ez a mi ígérötünk és ez a mi törekvésünk most és mindenkorra; ujságot adunk a publikumnak csak, és iparkodunk jó és tökéletes ujságot adni.

Az előfizetési feltételek a következők:

Egy hónapra	1 frt 20 kr.	Félévre	7 frt
Negyedévre	3 „ 50	Egész évre	14 „

koronákban fizetve természetesen két koronát számítva egy forintra.

Legujabb regényünket, *Herczegi korona*, írta *Beniczkyé-Bajza Lenke*, melynek közlését december hó 6-án megkeztük s melyet a január hó 1-én belépő előfizetők is megkapnak és pedig az eddig közölt részt külön lenyomatban.

Helyben az előfizetésről szóló nyugtntványt az ujságkihordó viszi a házhoz, ennél fogva egyszerű telefonértésítés vagy levelezölapon nyilvánított kívánsággal intézhető el az előfizetés.

Vidékről legczélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Czim:

Budapesti Hirlap kiadóhivatala, Budapest, IV., Kalap-utca 16.

Tatarosi kőolaj és aszfalt részvény-társaság.

Fiók-gyártelep és bánya: Tataros (Biharmegye) — Fiók-gyártelep: Mező-Telegd.

Központi iroda: BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 48. szám.

Elvállalja:

magtárak, istállók, folyósók, terraszok, raktárak, gyári helyiségek, udvarok, kapualjak stb. legjobb minőségű

aszfalttal való burkolását,

nedves lakások, raktárak (falak) gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalaknak bevonását saját szabadalmazott

aszfalt elszigetelő

anyagával a legjutányosabb árak és jótállás mellett.

Vidéki munkák készséggel elvállaltatnak, kisebb munkákhoz anyag utasítással küldetik.

918 8-12

Szállit:

saját gyártmányu, kitűnő minőségű

kenő-, gép- és henger-olajakat, továbbá kitűnő kenőképességgel bíró kenőcsöket, melyek minden jónevű aradi fűszer- és gép-üzletben kaphatók

közuti-, gőz- és pályakocsi-kenőcsöket

aszfalt fedéllemezeket (legtartósabb és legolcsóbb fedanyag).

A hazai aszfalt fejlesztéseért elismerő oklevél 1891-ben.

Borostyán olaj és spiritus-lack minden színben.

MARX és FEJÉR

fűszer-, csemege-, thea-, rum- és ásványvizkereskedése
templom-utca I. szám, ARADON, a „fehér kutyához“

A közelgő téli idény beálltával van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives figyelmét a következő friss és most érkezett jó minőségű árucikkekre fölhívni:

Valódi londoni jamaikai, ananasz, kuba és demarara rum. — Legfinomabb orosz susong, karaván, fekete és sárga mandarin, narancs, Moning, Pecco virág, kaisov, Viktoria és Császár keverék thea.

Friss györi, bécsi és angol thea kenyér.

Különféle, finom szalon-, selyem-, csokolád és karamel cukorkák. — Mindennemű déli gyümölcsök cukrozva és anélkül. — Friss datolya, mallaga, héjas mandola, mogyoró, brünella, szultán, fűzér- és hordó füge.

Kül- és Belföldi pezsgő-borok.

Ménesi, magyarádi, szomorodni, tokai aszu, világosi rózsza, malaga, sherri, madeira, muscatlunel, erdélyi rizling, leánka, szalma bor, ruszti aszu.

Csemege borok. — Magyar- és francia cognacok. — Különféle igen finom likőrök.

Emenvölgyi, trapista, kárpáthi, gróji, gorgonzola, pármái, strachino, imperiál, romadur, reitenau, hagenbergi, csemege sajtok. — Kassai, prágai, szébeni sódar nyersen és főve. — Bécsújhelyi bilitzi, gothai és frankfurti husneműek.

Debreczeni oldalos abált és paprikás szalona.

Páczolt tengeri halak olajos és sós, ajókák, halikra orosz és elbai, angolna, oroszka, rák, borsika, füstölt és sós háringok. — Mindennemű fűszer áruk, kitűnő minőségű kávék, csokoládék, friss stokeraiu lencse és borsó, aszalt szilva, csurgatott méz, tiszta házi kezelésű szilva íz, uri gomba, tojasos tarhonya. Znaimi ugorka és saláta, francia és magyar mustár, borsó, gomba, bab és spárga Conserv.

Gazdasági cikkek u. m.: kocsikenőcs, gépolaj, császárolaj, petroleum, Vazelin bőrszir, nyeregszappan, fluid. bőrlak és szivacsok.

Fertőtlenítő szerekből: klormész, karbolpor, creolin, naftalin, karbolsav, zöldgálicz, nafto carbol, sublimat szappan.

Friss töltésű ásvány-, gyógy- és savanyúvizek.

Rendkívül előnyös árak; a legjobb árú és pontos kiszolgálás.

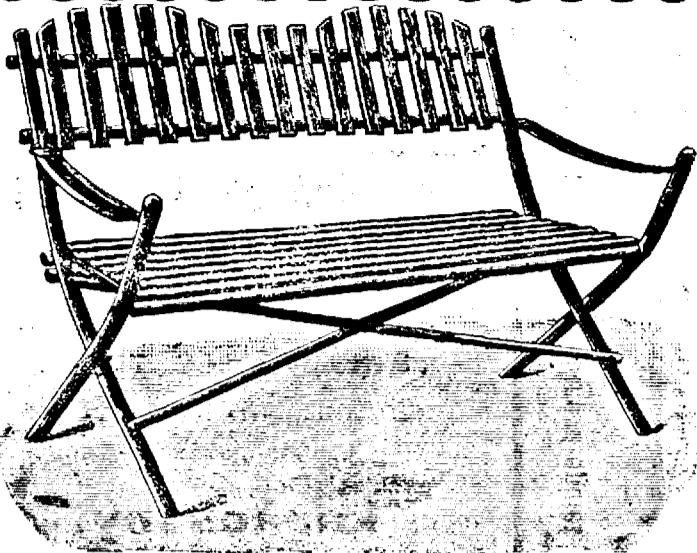
Árjegyzéket bárkinek bérmentve küldünk.

874. 8-*

A magyar-francia cognac-gyár raktára.

Küfferle-féle csokoládé és cacao por raktára.

H. Nestle-féle gyermekliszt. Liebig-féle hús kivonat.

Kertiszékek, padok

és egyéb

finomabb butor,

tölgy- és bükkfa-parquetták,
sétabotok

306 35—*

a borosjenői faiparszövetkezet gyárából.

Megtekinthetők és részletekben is megvehetők az aradi és csanádi egyesült vasutaknak **Andrássy-tér 20 sz. (Arena-épület)** alatti mintaraktárában. — Nagyobb megrendelések **jelentékenyen leszállított áron** ugyanott, vagy közvetlenül a borosjenői gyárban eszközölhetők.

BOROSJENŐI FAIPARSZÖVETKEZET.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek- ABAD, Andrássy-tér 9. sz.
ruha nagy raktár (Cassino épület.)

Szabott árak.

Férfi öltönyök jó gyapju szövetekből

az őszi és téli időnyre 12.50 frttól 16.50 frtig | fiu öltönyök finom kivitelben jó munkálva 9 frttól 17 frtig.
férfi öltöny finom gyapju szövet kamgarn és cheviotból 18 frttól 32 frtig. | Gyermek kosztüme 4 frttól 12 frtig.

Legnagyobb választék

férfi- és fiu kabátokban, mencsikov, mikadó, szövet és szörme béléssel,
valamint

férfi- és fiu nadrágok 3.50 - 12-ig, 999 2-3

háló köntösök, utazó bundák és köpenyek kizárólag legjobb minőségben.

Szabott árak.

MEGJELENT

A női szépség

művészetének tankönyve, készült D. D. gróf-nő hátrahagyott jegyzete nyomán, kapható kizárólagosan a „Magyar Nők Lapja” kiadóhivatalában füzve 80 kr., keménykötésben 1 frt 20 kr-ért. Biztos utasítást ad a szépség fenntartásáról, az arcz, kéz, termet szépítéséről, szóval az

örök szépség tankönyve.

Mindazoknak, kik a „Magyar Nők Lapja”-ra előfizetnek, 20 kr. csomagolási és szállítási díjat mellékelnek, ingyért küldetik „A női szépség” című tankönyv. 915 5-6

A „Magyar Nők Lapja”-nak előfizetési ára a „Lugas” című gyermeklappal, a „Tükör előtt” című divatlappal és regénymelléklettel együtt

egész évre — — — — 6 frt —
fél évre — — — — 3 frt —
negyed évre — — — — 1 frt 50

Mutatványszámokat ingyen küld kiadóhivatal, Budapest, Kishid-utca.

Az általam már **30 évnél régebben a világ minden részében** és néhány **legnagyobb udvarnál** legjobban bevezetett, szigoruan eredetien tartott és jól ápoltt nemes vörös

ménes-györöki s muszka-magyarádi asztali, csemege s kabinetborok

egész 1811-ig visszamenőleg, bátor vagyok a legnagyobb választékban legmelegbben ajánlani.

Készletemben a már 1880. óta ismételtén vásárolt **Atzél Péter-féle** asztali és bakator-borok vannak; továbbá Edelsheim báró, Nádasdy gróf, Almássy gróf, Vásárhelyi, Purgly, Kristyóry, Kornya, Rigler, Kintzig, stb. termékekből, tehát a **legnemesebb**, a mit az **aradi hegyalja** egyáltalán felmutatni képes.

Különlegesség: muszkai bakator, sziklabor és rizlingi saját termésű borok, hasonlóak a jobb rajnai borokhoz; továbbá ménesi borból magam által készített, 8, 12, 15 éves legfinomabb

COGNAC.

 1007 2-3

Bel- és külföldi pezsgők.

A szétküldés csakis az itteni központi pinczéből történik gyorsan. Árjegyzékekkel szívesen szolgálók.

Domány József Aradon,

cs. és kir. udvari szállító, valamint Ő Felsegeiknek a szász királynak, Szerbia királyának, Ő Fenségének Károlyi Tivadar bajor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Ujévi ajándékok!

Megszűnt

minden verseny!

Olcsóbb
mint bármely
végeladás,

982 2-10 de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros

BAZÁRJÁBAN

a színházépületben

(a 13 vértanu-szoborral szemben) hol mindennemű alkalmi hasznos és czélszerű

tárgyakat

bámulatos olcsó árban árusítatnak.

Gyermekjáték nagy választékban.

Esőernyők, utazó bőröndök, pénz-, dohány- és szivartárczák.

Férfidivat-árak, nyakkendő, keztyűk alsó téli ngek, harisnyák, kalapok, sapkák.

Andrássy-tér 20 sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy fiamat, ki a helybeli piacon 34 év óta fennálló Müller József czégu mü- és kékfestő üzletében huzamosabb ideig tevékenyen részt vett, és szakismereteit a kül- és belföld nagyobb városaiban, mint Bpest, Bécs, Páris, Berlin, Hamburg stb. gyarapította, kinek segítségével üzletemet a mai kor igényeinek megfelelő teljesen felszerelt vegyészeti tisztító intézettel bővítettem ki, — czégtársamul fogadtam s ezután üzletünket

MÜLLER J. és FIA

mü-selyemfestő és vegyészeti tisztító intézete

Fő-üzlet: Andrássy-tér 20. sz. Fiók-üzlet: Asztalos Sándor-utca 4. sz.

czim alatt tovább folytatni fogjuk s elfogadunk

vegyileg való tisztítás végett:

mindennemű férfi-, női és gyermekruhákat a legdusabb diszítéssel minden bontás nélkül; egyenruhákat, bali belépőket, keztyűket, prémezeteket, selyem himzéseket, asztal és ágyszerítőket, szőnyegeket stb.

festés végett:

bármilynemű selyem, gyapot vagy karton sövetet, ruhákat, köpenyegeket, butorszöveteket, selyem- és czérna keztyűket, harisnyákat, fakult ujszöveteket, továbbá férfi-öltönyök elfejtetlenül eredeti színökre felfestetnek.

Ablakfüggönyök, ugy tisztítás, mint bármily divatos színre való megfestés végett.

Jótállás mellett, hogy az általunk tisztított ruhákból régi foltok soha ki nem ütnek s ugy színükből mint fagonyból legkevésébbet sem veszítenek.

Raktárunkon készletben tartunk saját készítményű festet kartonokat, vásznakat, Molinosokat gépez-öltönyöknök stb.

A nagy közönség szives bizalmát mint eddig továbbra is kérve

1002 2-10

tisztelettel:

Müller J. és Fia.

Asztalos Sándor-utca 4. sz.

Arena-épület.

Arena-épület.

Országszerte hírneves

párisi különlegességek bazáromban

a téli időnyen át naponta Olaszországból érkezett legnemesebu

élő virágok kaphatók

és azokból rég elismert finom izléssel készítek

menyasszonyi, színházi és alkalmi csokrokat

selyem-tartóban 2 frttól kezdve.

Ugy szintén újonnan érkeztek különlegességek:

karácsonyi

és ujévi ajándékoknak,

a melyek kizárólag kézi himzésekből vannak kiállítva s melynek értéke mindig megmarad.

Bazáromat a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlom.

Mély tisztelettel

Verschitz K.

996. 2-3.

Andrássy-tér 20. sz.

(Arena épület udvarában.)

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe!

Karátsonyi Antal

gyógy-, fűszer- és gyarmatáru kereskedése

a „fekete kutyához”

Aradon, Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarkán.

LILLIN-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint üzlethelyiségem megváltoztatása alkalmával raktáramat jelentékenyen kibővítettem és különös tekintettel a

karácsonyi és ujévi

ünnepekre, legnagyobb választékban szereltem fel kitünő minőségű, friss árukkal, u. m.: **czukor, kávé, rum, thea, theasütemény.**

Déligyümölcsök, halak,

u. m.: **augolna, oroszka, sardinia, (ajóka olajban), hering;** továbbá **cognac** és különféle minőségű **likörök,** törköly, ó szilvórium és valódi trencseni borovicska. **Sajtok,** u. m.: emenvölgyi, gorgonzola, strachino, imperial és a kitünő minőségű fogarasi m. k. államgázdászatból való csemege különlegesség. Finom tömlő-turó stb.

Az ünnepekre ajánlom a n. é. közönségnek nagy készletemet **dió, franczia kék mák, méz, legfinomabb asztali és csemege-boraimat, ugyszinte magyar és franczia pezsgőborok nagy választékban. — A Dietrich és Gottschlieg-féle**

közkedveltségű brazíliai és jamaikai rumnak egyedüli főraktára.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek!

Kiváló tisztelettel **Karátsonyi Antal** a „fekete kutyához”

Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarkán.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe!

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe!

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe!

KÁRPITOS ÉS DÍSZITŐ

STEIGERWALD A.

BÚTORGYÁROS ARADON.

BÚTORRAKTÁR:
ANDRÁSSY-TÉR 17. SZÁM.

BÚTORGYÁR:
P. VÁLASZTÓ-UTCZA 32. SZ.

892. 7-7.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat

szalon, ebédlő és hálószobákból,

úgyszintén a legizlésteljesebb

kárpitos bútoraimat,

különösen a **minden versenyt kizáró** úgy **hazai,** mint **ame-
rikai dió** és **tölgyfából** készült bútoraimat.

Elfogadok mindennemű megrendelést teljes lakberendezésekre
minden stýlű kivitelben

előnyös feltételek és olcsó árak mellett.

— Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. —

**Sikulai
almát**

és egyéb almafajokat
nagyobb mennyiségben
jutányosan

elárusít helyben (fő-ut 48. szám I. emelet.)

1015. 2-3.

Boros Beniné.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-
nek ezennel tudtul adni, hogy 1017 2-3

1893. évi január 4-én szerdán
délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány
hivatal egy tisztviselője jelenlétében
üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12.
sz. azon

1892. évi okt. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem
váltattak, sem elzálogolási határidejük
meg nem hosszabbított, a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog-
nak adatni.

Weisz Dávid.

TONES EDE

gyógy-, fűszer- és gyarmatáru kereskedése

Egyedüli raktára a hirneves Kintzig-féle
asztali és vörös boroknak.

Egyedüli raktára a kitünőnek elismert
Kintzig-féle cognacnak.

a „fekete kutyához“

Rákóczy-utca 1.sz.

A „FEKETE KUTYÁHOZ“

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint üzletemet áthelyezven **az 1832-ik év óta fenn-
álló, a „fekete kutyához“** cizmzett, **jóval tágasabb helyiségbe,** (a melyet elődöm, néhai id. To-
nes Ferencz alapított, — raktáramat az ujkor minden követelményének megfelelő módon szereltem fel **dús vá-
lasztékban,** a legfrissebb, kitünő minőségű árucikkkel, a miket jutányos áron, pontos és lelkiismeretes kiszol-
gálás mellett árusítok el.

Kérem a kegyes pártfogást, a melyben ez a jóhirű legrégebb helybeli üzlet a közönség részéről részesült,
számomra továbbra is fenntartani, miután én sem fáradságot, sem költséget nem sajnálok, hogy a nagyérdemű kö-
zönség igényeit lehetőleg kielégítsem.

Maradok kiváló tisztelettel,

975 3-x

TONES EDE.

Divatáruház **Deutsch Testvérek** Divatáruház

ARADON, Szabadság.tér.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

5000 maradek

szövet, parket és mosókelmékből. Első emeleti külön osztályt

mindennemű ujévi ajándékoknak

használható cikkekből

meglepő olcsó árban

b e r e n d e z t ü k .

Divatáruház **Deutsch Testvérek** Divatáruház

ARAD.

Bevásárlási raktár: **Bécs, Azienda-udvar.**

Bécs: Goldschmiedgasse.

Bécs: Bauernmarkt.

Lugos.

Temesvár: Központi áruház.

Temesvár: Józsefváros.

Temesvár: Gyárváros.

Delta.

Karánsebes.

Fehértemplom.

DÜRR TESTVÉREK

fűszer-, csemege-, thea-, rum- és ásványviz kereskedése

Aradon, fő-ut 2. sz. az „arany szarvashoz.”

A városházával szemben.

Van szerencsénk a beálló téli időny alkalmával a n. é. közönség b. figyelmét **most beszerzett friss, kitűnő minőségű árucikkeinkre** fölhívni.

Legelső minőségű karaván-narancs, fekete és sárga mandarin, orosz-, susong-, Moning-Pecco virág és császárkeverék-thea. Hamisítatlan londoni, jamaikai, kuba, ananász és demarra rum.

Friss bécsi, angol és győri thea-kenyér készlet.

Pezsgő borok legdusabb választékban, kül- és belföldi fajok, továbbá ménesi, magyarádi, tokai assu, világosi rózsza, malaga, sherri, madeira, muskatlunel, leánka és szalma bor.

Csemege borok, magyar és francia cognac. Legfinomabb liquerök

Gorgonzola, trapista, gróji, emenvölgyi, kárpáthi, pármái, strachino, imperial, romadur, reitenau, hagenbergi sajtok mindig friss készletben.

Prágai és kassai sodar nyersen és főzve, továbbá dus választék mindenféle tengeri halak és halikrákban.

Debreczeni kolbász és paprikás szalonna.

Kitűnő **kávé és csokoládé** áruk, borsó, lencse, bab, aszalt szilva, méz, lekvár, gomba és tarhonya készlet. Továbbá francia és magyar mustár legjobb minőségben.

Különlegességek delikateszekben

Znaimi ugorkák, bozeni kompótok stb. **Gazdasági cikkek** u. m. gépolaj, császárolaj, kocsikenőcs, petroleum, vazelin, borszir, nyeregazappan, fluid, szivacsok és bőrlakk, **Desinficiálásra alkalmas szerek**, u. m. zöldgálicz, naftalin, carbolsav, klór-mész, szublimat szappan és karbolpor.

Ásvány-, gyógy- és savanyu vizek.

Árjegyzék bérmentve küldetik.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak

A n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánljuk magunkat,

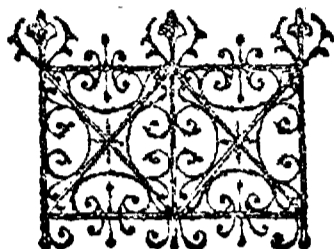
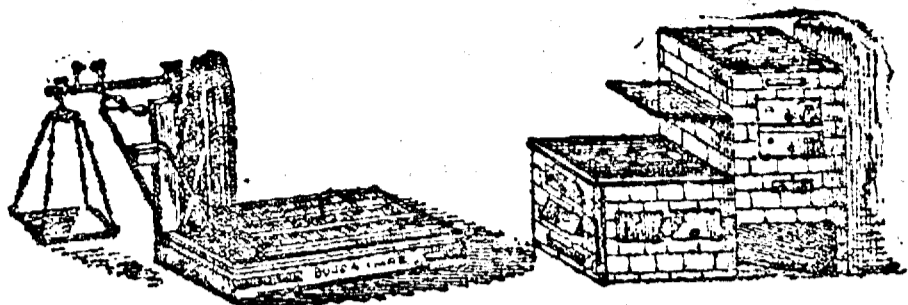
maradunk kiváló tisztelettel

DÜRR TESTVÉREK,
Fő-ut 2. sz.

845 4-4

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

BOJDA IMRE lakatos mester Aradon,

Templom-utca 7. sz. (a m. kir. postahivatal átellenében.)

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek megfelelő

épület-, mü- és javító lakatos műhelyt nyitottam.

Decimal-mérleg, sirkerítés és takaréktűzhelyek

s a lakatos szakmába vágó mindennemű munkálatokat csinos és izléses kivitelben

jutányosáron, gyorsan és pontosan a legjobb anyag mellett eszközök, a t. megrendelők teljes meglegedésére.

3-3

Ugyanitt egy tanoncz felvétetik.

M. kir. államvasutak.

50844. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége a saját, valamint a nagy-kikindanagy-beckereki és a torontáli h. é. vasutak vonalainak részére 1893. évben szükséges 776 köbméter váltótálpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A váltótálpfák 1893. évi június hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a fenti mennyiség 10 százalékát az 1893. év folyamán utólag megrendelhesse.

A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be, az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. sz. I. emelet 5. ajtó sz.) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bantárpénz pedig 1892. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A részletes pályázati és szállítási feltételek, valamint a méretjegyzék az üzletvezetőségnél betekinthetők. A részletes pályázati feltételek és a méretjegyzék a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénzfizetés mellett a budapesti nyomtatványtároltól (Andrássy-ut 78. szám) megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bír.

Budapest, 1892. november hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban, (Cote d'or) Franciaország.

Főraktár a magyar királyság részére

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG uraknál BUDAPESTEN.

Központi iroda és megrendelési hely: IV., régi posta-utca 10. szám alatt.

A nagyban eladás részére átviteli raktár:

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG URAK

átviteli pinczéiből: Kőbánya, X. kerület, füzér-utca 30. sz.

Elszállítás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palack tartalommal. Arak Kőbányáról szabad rekesz és csomagolás mellett:

Rekeszenként 12 nagy palackkal:		12 kis palackkal:	
1879-es Burgundi Cognac rekeszenként	frt 58.—	rekeszenként	frt 29.—
*** Burgundi Cognac rekeszenként	frt 46.—	rekeszenként	frt 23.—
** Burgundi Cognac rekeszenként	frt 34.—	rekeszenként	frt 17.—
* Burgundi Cognac rekeszenként	frt 22.—	rekeszenként	frt 11.—

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG urak

osztr. csász. és magy. kir. udvari thea és rum raktáraikban

BUDAPESTEN.

IV. Váci-utca 18. sz., a a korona kávéház átellenében;

IV. Kigyó-tér, Teleky-féle palota;

1006 2-6

IV. Andrássy-ut 23. szám, az opera átellenében.

1879-es Burgundi Cognac nagy palack	frt 5.	kis palack	frt 2.50
*** Burgundi Cognac nagy palack	frt 4.	kis palack	frt 2.—
** Burgundi Cognac nagy palack	frt 3.	kis palack	frt 1.50
* Burgundi Cognac nagy palack	frt 2.	kis palack	frt 1.—

Minek Kugler?

Itt van Beck!!

(a színház-épületben.)

Czukrászdám

Aradváros elsőrendű és fővárosi színvonalu, legdusabban felszerelt

sütemény- és cukorka-üzlete,

a melyben rendkívül nagy választékban kapható minden egyes cukorka-csikk, legfinomabb csokoládé, déli gyümölcs, szép és jó torták, sütemények stb. feltűnő olcsó árak mellett ellenszert jó minőségben.

Nagy raktára bécai és győri theasüteményeknek, (kilója 1 frt 20 krtól feljebb), továbbá igen szép és izléses bonbonok, mindenféle befőtt, szaltankenyér, stb. nagy választékban.

A legkülönbözőbb különlegességek és újdonságok raktára. Csemegék, u. m.: boseni déli-gyümölcsök, áditó, pezsgő lemonádó, bonbon stb. Legizlésesebb és tegizletesebb színházi cukorkák és selyembonbonok csinos dobozokban. Csomagonként 10, 20 és 30 krért.

A híres köhögés elleni török méz csomagokban, darabja 1 kr.

Kiváló tisztelettel

BECK ALAJOS,

a színház főbejárata mellett.

A cukrászda a színházi előadás utánig nyitva áll.

894. 7-10

STERN M. A.

Andrássy-tér 9. szám.

Női confectio nagy raktára:

Esököpenyegek	5 frttól 18 frtig.
Gyermek-köpenyegek	3 frttól 10 frtig.
Kabátok kamgarn-és chewiotból atlasz beléssel	8 frttól 20 frtig.
Keppek	12 frttól 25 frtig.
Téli köpenyegek	15 frttól 35 frtig.
Vattázott kabátok	10 frttól 25 frtig.
Pelüche kabátok	22 frttól 40 frtig.

Nagy választék különféle bundákban a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

998 2-3

Andrássy-tér 9-ik szám.

A casino-épületben.

Regale bérlőknek.

Eladó.

100 hordó 1891. évi termésű
hegyi bor á 18 frt.

50 hordó 1890. évi termésű
hegyi bor á 16 frt.

Tudakozódhatni Aradon, Főtér a Széchenyi kávéház tulajdonosánál. 1010. 2—10.

Legalkalmasabb újví
ajándékok
bevásárlási forrása

Kosminsky Lipót

könyvkereskedésében és ANTIQUAR üzletében
Aradon, Templom-utca 6.,
hol nagyválasztéku ifjúsági iratok, képes
könyvek, díszlelőpapírok és minden szak-
mába vágó cikkek **jutányos áron**
kaphatók.

Szépirodalmi, tudományos és szakművek jó
997 2—2 árak mellett

vásároltatnak.

A nagyérdemű közönség szives látoga-
tását kéri

Kosminsky Lipót.

VÉR ÚJ ÉLETERŐT AD!

Nagyságos és mélyen tisztelt orvos ur! A
mindenható és — dentudó ur Isten áldják meg
Nagyságodat a szenvedő emberek részére kitá-
lált „ÉLET-ELIXIR“-ért; Isten éltesse sokáig
Nagyságodat!

Mivel ennek a jónak bizonyult orvosságnak
terjesztője akarok lenni, ennél fogva mély tisz-
telettel van szerencsém kérni, méltóztassék posta
utánvét mellett 4 nagy üveg „ÉLET-ELIXIR“-t
mielőbb megküldeni.

Hódoló alázattal Zemplény-Turány 1889.
19/9. legalázatosabb szolgája VITKÓ JÓZSEF
mp. zemplény-turányi róm. kath. lelkész.

**MOSER S. Eszterházi herceg
volt uradalmi orvosa.**

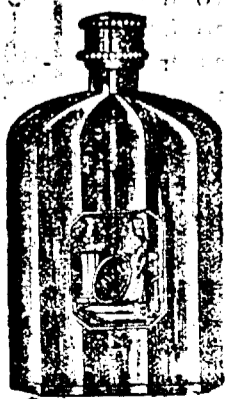
ÉLET-ELIXIR.

Naponkint használva „Élet-Elixir“-em men-
tőszert minden betegség ellen; bámulatos ha-
tásával az előbbi természetes erőt ismét hely-
reállítja, felvillanyozza az életszellemet, éles-
bíti az eszemet, nyomtalanul eltávolítja az
idegek rezgését, gyengíti a köszvény (podagra)
fájdalmait és elhárítja ennek benyomulását a
belső szervekbe, tisztítja a gyomrot benyúlásodó
nedvektől, melyek emésztési nehézséget, fejfa-
jást és gyomorémelygést szülnek, egyszerűen
leküzd a legtöbb betegségeknek biztos forrá-
sát. — Eltávolítja a belgörcsőt a gyomorban,
jökendőre és derültségre öbreszt; elhárítja egy
óra alatt az emésztésképtelenséget; meggyógyítja
a szív betegségeket; tisztítja a vért és gyógyít
minden hideglelést már a harmadik dózisnál.

MOSER S.

Eszterházi herceg volt
uradalmi orvosa.

Egy palack ára használati
utasítással 2 frt 50 kr. egy
kis palack 1 frt 25 kr. A
szétküldés, az összeg előle-
ges bevétele vagy utánvét
mellett, a világ minden irá-
nyába pontosan eszközölto-
dik. — Főraktár Török Jó-
zsef gyógyszerész úrnál, Bu-
dapest, király-utca 12. sz.
és minden nagyobb gyógy-
szertárban kapható. — Ara-
don: Ring L. Kiss I. Demkő
Géza uraknál. 972. 3—10.

Vendéglősök és korcsmárosok figyelmébe!

Uj-Aradi uradalmi sörfőzőház márcziusi hordó és palackzsör

kizárólagos főraktára

DRATSAY LAJOS

ARADON,

Szabadság-tér 19. szám, és Forray-utca sarkán.

Ajánlom a t. cz. magánfogyasztók és továbbárusítóknak legjobb hiru kiviteli
palack és márcziusi hordó

s ö r e i m e t 1003 2—10

naponta friss fejtésben, a legkedvezményesebb ár és feltételek mellett.
Ugyszintén „Pasteur“-féle módszer szerint főzött kiviteli palack-sört két havi tartós-
sági jótállás mellett.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és díjmentesen küldetnek.

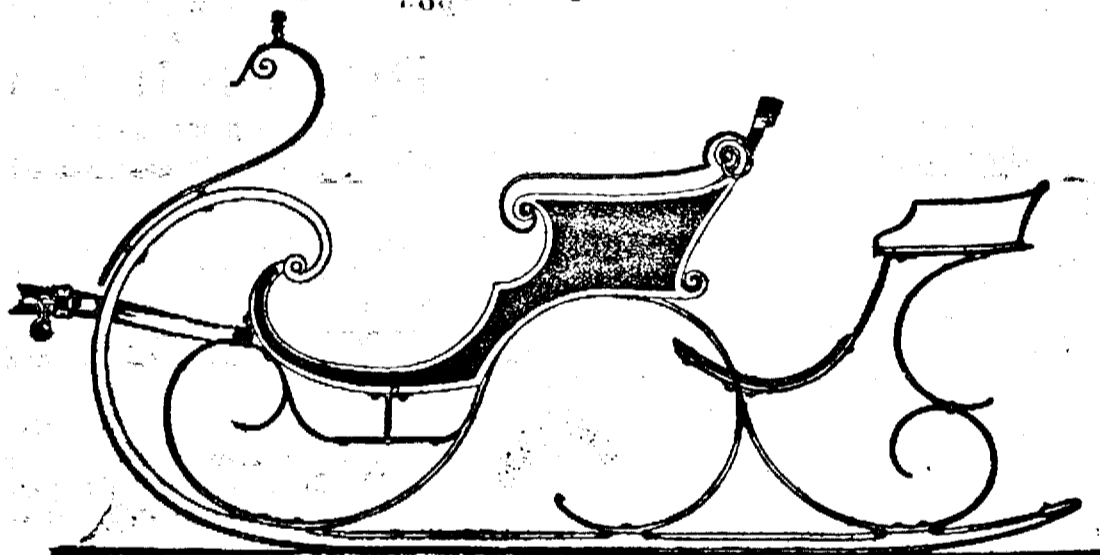
Vendéglősök és korcsmárosok figyelmébe!

VARGA TESTVÉREK

kocsigyártó üzlete és nagy kocsiraktára

ARADON, Fő. ut 11. szám.

Ajánljuk a legdivatosabb **szánokat** és a raktáron levő csinos kiállításukész
kocsijainkat **jutányos árak** mellett. 967 5—*

Uj megrendelések a legpontosabb kivitelben és a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek,
nemkülönbön elfogadunk mindenféle kocsijavításokat, u. m. **bognár, kovács, fé-
nyező és nyerges munkákat.**

Használt kocsik becseréltetnek.

Csomagolás a legolcsóbban számittatik.

Szabott ár!

Szigorú pontosság!

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására
hozni, hogy Aradon, Hunyady-utca 3. sz. a. egy
a mostani kornak megfelelő

mű-órás műhelyt nyitottam.

Többévi tapasztalataim e szakban bel- és külföldön, ugyszintén gy-
akorlatom által egy legnagyobb schweiz éragyárban azon kedvező hely-
zetben vagyok mindennemű órákat, ugyszintén

cronometr és perca repetitio órákat,

és a legjobban és legpontosabban elkészíteni.

Egy próbarendeles által biztos vagyok, hogy a n. é. közönség
becses pártfogását ki fogom érdemelni.

Kiváló tisztelettel

Schnitzer M. és Tarsa

cronometer órás.

Finom mechenikai tárgyak rajz szerint legjobban és legpontosabban
1004 2—5 elkészítetnek.

János napja.*)

(decz. 27.)

Hangos a „nagy udvar“ ősi palotája,
Megtelik vendéggel elhagyott tája,
Uri hintó gördül . . . rongyos cséza zördül,
Hegedűszó zeng . . . bong . . . a sarkantyú csördül.

Három vármegyének fényes uri népe,
Férfiak bálványa, lányok szemefénye
Őt kereng . . . ott fordul . . . zug az öröm árja,
Vig palotás kezdé, majd anadlgó járja.

Nevelő gyerekhad öbzönlék az ajtón,
Tánczera kerekednek mosolyra fakasztón,
Vérüket dífutja szilaj zene lángja,
Ényeleg az urfi . . . tetszeleg a lányka.

Egy marad közbőlük szomoruan, némán . . .
Ugy jön-megy a zajban ábrándosan, mélán,
Mint az ősi pára napfényes mezőben,
— Borus jötte könyet harmatoz menőben.

Hosszu sor szabón át kis terembe téred . . .
— Sohasesem feledi azt a drága képet:—
Terített asztalnál hószakadás vének,
Serleg a kezükben . . . ajkaikon ének . . .

Ót hat cigány huzza . . . alig alig hallszk,
De a lélek sir-ri . . . a szív felharszik,
Kigyúl a borús arez mint haragos villám,
Ragyogó csepp reszket egy-egy öreg pillán.

Asztalfőn vezérük: Öreg István mása,
A nagy szádműzöttnek kenyeres pajtása,
Ez: idegen börtön szomorú lakója,
Az: lakatlan puszták árva bujdosója.

Régi karosszékben legelől a gazda,
Hosszu fűrtös fejét kezeire hajtja,
Villogtatta kardját . . . csörgette is lánczát! . . .
— Visszasóhajtozza a „koczikok tánczát!“

Ódasimul hozzá a szomorú gyermek,
S magas homlokáról oszladoz a felleg,
„Poharat barátság!“ . . . izzó keble duzzad . . .
„Az a régi nódt! . . . huzzad Drapák, huzzad!“

S csöndes busongással . . . mintha messzeségben
Szilaj szelvéssz dultna s a viharos égen
Bömbölve száguldná földet rázó menykő . . .
— Felzokog a gyászos: Rákóczy kesergő!

„A munkási sánczon ósapám is ott volt!“
„Vérembeli hét vér — hétszer vele harczolt
S kiérté Zeibóttul idegen országba!“
„Nagyapám Ónodon a labanczot ógta!“

Az után hallgatnak . . . panaszlón, remegve
Kötör a hegedűn századok kezeve,
S akik száz halállal százszor szembeszálltak
Egyúásra borulva . . . halkán sírdogálnak . . .

„Mért sírnak? . . . Ki halt meg? Édesapám monja?“
„Rákóczy, Bercsényi, mindnyájunk halottja!“
Gyermek mit sem érte önmagától kérdi:
„Ki lehetett nékik Rákóczy . . . Bercsényi?“

Végték a cigányok, majd rákezdik újra,
Egyenkint szakadoz a hegedű hurja,
Ódakönn mosolygó, vidám hajnal ébred . . .
— Öreg urak buja hajnalban sészéled . . .

Szótalan — mogorván maguk elé néznek . . .
S mintha fényugdra felragyogó ének
Glórióba fonva homlokukra szállna . . .
. . . Gyermek apja térdén azunnyadozva látja . . .

. . . Csöndes a „nagy udvar“ ősi palotája,
Nem telik vendéggel elhagyott tája,
Hintó már nem gördül . . . még cséza se zördül,
Hallgat a hegedű . . . sarkantyú se csördül

Hogyha rá gondolkodok
Gyötrő fájdalom rezz szivemen keresztül . . .

Somló Sándor.

Simonkai könyve.

— Ismertetés Aradmegye és Arad szab. kir. város természetrajzi monographiájából. —

Valahányszor monographia kerül kezembe, első dolgom a szerző tudományos intenczióival megismerkedni, melyet rendszeren a mű előszava tárgyal, második dolgom: objektív átnézése.

Előttém fekszik «Aradmegye és Arad szab. kir. város természetrajzi monographiája». Szerzője: dr. Simonkai Lajos, ismert botaniku-

sunk, aki néhány év előtt — az akademia kiadásában megjelent «Erdély Flórája» cz. munkájával a hírneves természetrajzi írók sorába emelkedett.

Több monographia jelent már meg eddig hazánk különböző megyéinek, városainak méltóságára, de a történelmi monographia kivételével, mely a tudomány korszerű színvonalán áll, a többi tudomány ágakban, különösen a természetrajz, s főleg annak biológiai monographiája terén, — nincsenek korszerű, tájékozást nyújtató tudományos értékű szakműveink.

Nemzeti büszkességgel s a legnagyobb elismeréssel kell ezért üdvözlőnk az olyan törekvéseket, melyek a szaktudományok haladására mozgó elemekül kinálkoznak, az olyan magas czélokot, minőket Aradmegye, Arad szab. kir. város és a Kölcsey-egyesület kitűzött s melyek megvalósítását tapintatosan oly szaktudósokra bízta, kik munkájukkal nemcsak Aradmegye és város általános ismertetését tüntetik föl, hanem számot tesznek a tudományban is.

Az eszme, a cél, melyet a monographiai bizottság kitűzött, ma már a megvalósulás stadiumához közel jutott; a törekvéseket, a tudósok tudományos fáradozásait a sajtó alól kikérült becses munkák igazolják, melyek tanúsága egyrészt dr. Márki Sándor szép és gazdag tartalmu történelmi monographiája, másrészt a napok mulva sajtó alól kikerülő természetrajzi monographia is, melynek ismertetését, a kezeim között lévő mű alapján, egyes kiváló részeiben feltüntetni s ezzel az érdeklődő közönség figyelmét e gazdag tapasztalattal, tudományos források alapján, szép és magyaros irányú megírt munkára felhívni, a tudomány e téren való haladása érdekében, kötelességemnek tartottam.

Nagy érdeme e természetrajzi monographiának: az uttörés nehéz munkája, mely szerző a természetrajzt illetőleg a természettudományi téren, mint reformáló tehetőség szerepel; érdeme továbbá: hogy nemcsak azon kívánalmaknak felel meg, melyeket a külföld hazánk természeti viszonyainak részletezése iránt táplál, hanem a tudományos megállapítások és újdonságok keretén túl is terjed, sőt oly irányban is számot ad Aradmegye és város természeti viszonyairól, aminő irányban fejtegetéseket eddig sehoh sem találunk. Ez a g y a k o r l a t i í r á n y.

Hogy szerző mily szempontból tárgyalja az egyes sürgős kérdéseket, melyek Aradmegye és város természeti viszonyainak újjáteremtése, megjavítására kívánatosak, számoljon be röviden az a kis idézet, melyet «k a s z á l ó k é s l e g e l ő k ü g y e» czim alatt lényegében közöl:

«Akár alföldi, akár hegyvidéki kaszálóinkat és legelőinket vizsgáljuk, mindenkor elszomorodunk azok láttára, hacsak nem nyult már átjavításuk érdekében az ember elméje és keze is, a rövid idő előtt létezett silány viszonyok sorrendjébe. Igenis! kaszálóinkat és legelőinket újjá kell teremtenünk; újjáteremtésükön, megjavításuk módján a botanikusnak épp ugy kell törnie az eszté, mint a gazdaembernek.

Csak jó kaszáló, jó legelő nyújthat kellő táplálékot a jószágoknak; és a hol a táplálék silány, ott silány a jószág is, minő a mi hegyvidéki csülkös produktumunk.

Kaszálóinkat és legelőinket nagyjában két csoportra oszthatjuk. — Egyik része nedves lapokon terül el, tekintünk akár az Alföldre, akár a hegyvidékre; másik részük száraz földhátakon és hegyi tisztásokon. Akarmelyik csoportot vizsgáljuk, mindenikben nagyon ki vannak ritkulva a táplálób, kiadóó füvek és egyéb növények s azok helyét a kevésbé értékesek vagy a táplálékek éppen alkalmatlanok foglalják el. Ezenkívül a legelők talaja nagyon össze van tapadva, megkeményedve a folytonos legeltetés miatt s így már csak azért is terméketlenebb és szárazabb, mint a minőnek lennie kellene.

Ha megfigyeljük Arad mellett a Perényi legelőt csak úgy június közepén táján is, sivar az és talaja ki van száradva, össze-vissza repedezve. Még sivarabb augusztusban, a mikor aztán hasonlítani kezd a S z e n t - A n n a és sok, más község nagy legelőihez, sőt magához a lekopasztó szikes mezőhöz.

«Vegyük hát alföldi száraz legelőink javításának példájul az aradi Perényi mezőt. Kisértsük meg, miként lehetne ezen a 20 évvel ezelőtt porhanyós talajú és új tenyésztű legelőn manap tápláló és az észszerűség kívánta modern legelőt teremteni!?»

Ugy, hogy a legelőt tetszés szerint 10—12, esetleg valamivel több szakaszra osztszuk be. Azután 10—12 éven át folytonosan egyazon

javító irányt követve, 12 év alatt megifjitsuk az egész mezőt. Ha ekkor új szükséglet állana elő, a hibákat 12 év alatt ismét pótolni lehet, hogy így a művelésokozta igények továbbra is megfelelő kielégítést nyerjenek.

A javító eljárást a következőképen képzelem. Tegyük fel, hogy abban állapotok meg a birtokok, hogy legelőjét 10 év alatt, 10 egyenlő részben kívánja megjavítani, értékesebbé tenni. A tíz évet megelőző őszön már munkához kell látnia és silány legelőjének egy tizedrészét, mondjuk valyamelyik sarkát, föl kell szántania és megtrágyázni. Ezzel nem igen csökkenti meg legelőjének ősi tápértékét, mert ilyenkor nagyon kevés ott a legelni való, s a jószágot inkább csak a szabad levegő élvezetéért, valamint azért hajtják ki oda, hogy kényelmesen kimozoghassa magát.

A főlzántáson kívül gödröket is ásatnék az ujtás alá vett területen, abból a célból, hogy azokba tavasszal, mikor talajukat a téli fagy és hőlé jól megpuhitotta, a fászkolában nevelt s már vagy 2.5 méternyi magasságú fászkákat lehessen ültetni. Ezeknek a fáültetéseknek az volna a céljuk, hogy belőlük a legelő, mint valami ritkás szilvácsban, ritkán álló és árnyéket nyújtó, magas dereku, terjedelmes koronájú fákat nevelhessünk. Ily fák árnyéka üdülést nyújtana a jószágoknak a nyári tikkasztó hőségben; másrészt a legelőt és növényeit is védené a tulajdógos kiszáradástól: mert a fa árnyéka naphosszant haladva és helyét folytonosan váltva, váltakozva érezné annak védelmét a fa környékébe eső talaj és az összes növényzet, s így nem volna egész nap, szakadatlanul, a nap perselő hevének kitéve.

Addig, míg a fászkák kellően kinőnének és törzsük kellően megerősödnek, szükség volna arra is, hogy vagy 2.5 meter magas karókkal s az ezek közé font tövises sövényekkel is megvédelmezzük őket a legelő állatok rombolásai ellen.

„Második fontos kérdés a legelő gypszönységének megjavításában az, hogy minő növényfajok magvait használjuk a megjavításra, az újra mezősítésre?»

Azt hiszem, első sorban oly tápláló fűnemű növényeket, a melyek nagy kiritkulva megyének legelőin és kaszálóin és előfordulnak még. Ily itthonosokat azért, mert a létért való küzdelemben ezek a versenyt biztosan kiállják.

Nedves alföldi legelőkre, — esetleg kaszálókra is, megyei fűnemű növényeink közül, kiválóan ajánlhatók: a Festuca arundinacea Schreb, a Glyceria fluitans L, az Alopecurus fulvus Sm, a Poa trivialis L, a Lathyrus aquaticus L, Trifolium Molinieri Balb, stb.

„A száraz alföldi legelőkre, — esetleg kaszálókra is, — kiválóan ajánlható megyei jó füvek és kórók:

Avena compressa Heuff, Brassica campestris L, Medicago sativa L. Onobrichis arenaria Kit., Melilotus procrumbens Bess., Podospermum canum C. A. Mey., Festuca rupicola Henff., Tragopogon orientalis L., stb.—

Ime a vázlat szerűen közölt reform-eszmék, különösen a modern cultur legelő gypszönységének megjavítását célzó, bátran kiinduló pontjával kinálkoznak Aradmegye és város gazdasági újjáteremtése és economiai szempontból értékesítésére, mit megvalósítani, tekintve szerző okzerű fejtegetéseit, gyakorlati irányelveit, a szakértő körök részéről a legsürgősebb kérdésként kell előtérbe állítanunk.

Lényeges ujtást találunk e mű, e természetrajzi monographia terén abban a körülményben is, hogy az egyes növény, illetőleg állat család tárgyalása, részletes leírása után, könnyű, a dilletans előtt is használható, növény-, illetőleg állathatózóval találkozzunk, melyek ugy a növény-, mint az állatfaj, nemkülönbén az egyes növény és állat biztos felismerésére, meghatározására kulcsul szolgálnak.

A mű előszóval együtt 40 iv, melyből 20 a növénytan, 10 az állattani monographiát, a fennmaradt 10 iv pedig a szerző gyakorlati fejtegetéseit foglalja magába.

A műhöz 10 művészi kivitelű rajz van, csatolva, melyeknek eredeti rajzát Wagner Agoston aradi tanító, Wagner János és Urhegyi Alajos tanárjelöltek készítették.

A mű, mely napok mulva hagyja el a sajtót, kiállítását illetőleg Réthy Lipót és fia nyomdájából kerül ki.

Legközelebb bővebb mutatványt közlünk az érdekes munkából.

Bartos Gyula.

Folytatása a karacszonyi mellekletnek.

*) A „Bolyongás“-ból.

Gondolatok.

— Közlő Védress Gyula. —

Minden örömeünk olyan, mint a szappanbuborék: amíg szemléljük, gyönyörködtet, ha hozzá nyulunk . . . elenyészik.

Igaz örömet csak könnyecsek érlelhetnek.

Bátor szív, gyenge ész . . . olyan, mint a háborgó tengeren a nagy evezőn az erőtlen kar.

A szív balga-gyermek: reméli, a mit óhajta.

Ha ülőnek szegődöttél, tőrj békével, — de ha kalapács lettél, üss keményen.

Jó bor és szép asszony a két legédesebb méreg.

A zálogház olyan hely, hová sok ember ágyát viszi, hogy házában békével alhassék.

Soknak öröme hasonlít azon növényhez, amely csak romok felett tenyész.

Kavics.

Leomlott az éjszaka fekete palástja. Elcsendesült minden. Csak mintha távoli erdő sűrűjéből törne elő valami mély, kesergő zugás, zokogó fájdalom, sötét panasz, mely beesdi magát a lélekbe és enyhülést, orvoslást kér.

A nő ott áll ablakánál, melyen egész teljével ömlik be az estománya. És a letartott kert ezer virágából nem száll föl egy atomnyi illat sem, mely megédesítené a szoba levegőjét, elűzné a gondok fellejét. Kopár odakünn is minden, épen mint benn, a szivben. Biztató mosoly, puha melegség, ragyogó üdesség sehhol. Mindenütt ényészet. Lehullottak a levelek, kialudt az igazi élet, a boldogság szikrája.

A fehér homlok, melynek tisztasága kivülán a szomorú éjszakából, ismét elborul. Hogy is történhetett ez? Nem akarja, nem tudja elhinni, hogy a mi lelkét háborítja, szivét halálra sebzi: megtörtént. Nem álom: kinos való.

Elhagyták. Egyedül maradt: mérhetlen fájdalommal megtört szivének vigasztalanul. Akit legjobban szeretett, akit, állítólag, legjobban szeretete: az csalta meg. Alnokul, galád módon kettétörte boldogságának életerős fáját. Soha sem éled újra többé, soha!

Viharzó lelken átvonulnak a közelmúlt változatos képei. A kaczagó, vidám leány-ének, melynek sejtelmese, édes ábrándjaiból hatalmasan emelkedett ki lángoló szerelme. Hogy szerette azt a férfit! . . . Hogy szereti most is . . . Tiszta lényé odaadó melegével, szerető ragaszkodásával simult hozzá, mint repkény a tölgyhöz; csak akkor volt boldog, ha közelében tudhatta; szemének derüje, ajkának mosolya, ölelése, csókja, minden gondolata, érzése egyedül az övé volt. Senki más be nem férkőzhetett szivébe. Teljesen uralkodott a fölött, mint a zsarnok kényur. És ő boldog volt, ha alázatos szolgáló gyanánt teljesíthette óhaját, kitalálta gondolatait. Egyek voltak érzelmben, szivben, lélekben, mint nőnek és férjnek lennie kell.

Elszakadtak mégis!

Hogy történhetett ez? Hogy bukott le egyszerre minden fényesség az ég boltjáról? Szerelemből közöny, gyöngédségből durvaság mint válhatik?

. . . Lehajtott fővel tépelődik az ifjú nő ez örökké ismétlődő problémák fölött. A világitatlan, csöndes szobában egyedül áll; magára hagyva fájdalmával, csalódásaival, mindenképen. Reszkető kis keze kiférlék az éjszaka sötétjéből s gyűrűjének csillámló ékköve bevilágítja a szorongó vakhomályba. Amde a bánatos lelket nem világithatja meg. Ah, ilyen fényes volt a férfi is ő előtt, míg a porba nem bukott. Nem szétmálló, törékeny, gyenge kavics. Drága, csillogó, tiszta ékkő, melyet nem érint a salak. Most az is megváltozott. Ragyogása eltűnt, értéke, fénye odaveszett.

. . . A távoli erdő mélyéből ismét behalatszik a fák zugása. Mintha a lombok fészkes lakói: az odahúzódott madárkak mind az ő buját, panaszát sirnák, zokognak. A fák kopasz koronái az ő megfosztott ékességét jelentik. A homályt lelke bánatához hasonlítja.

Az álmatlanságot töltött éjszakában órákig borong néma bánatával és a csillagok futó tüzzemeit nézve, kerüli szemeit az az édes, siralom-felejtető álom. Tudna-e phenni, ha Morfeusz felölelné karjaiba, mikor szivét kétség és keserűség gyöttri. Az éjszakák naphosszuságu órái szünet-

len lánccolatban táriák elé lefutott, elhomályosított képeit ama boldogságnak, melynek immár csak emlékei maradtak meg számára. Sőt helyébe léptek az emésztd izgalom szárnyain hozzászállott újabb árnyképek, melyek egy hűtlen férfi könnyelműségéről, egy szétépett szív romjain épülő új boldogságról és soha nem muld, igazi csalódásról beszélnek, végét nem érő történeteket. Ilyenkor a halvány arcz lázban ég; a szemek lobogása fenyegetővé válik, de az összeszorult vékony ujjak békéltetően csendesítik a kitörni készülő szív ingerültységét s a széptáttanással fenyegető agy sejtjeit, s avval vigasztaltják :

— Nem első, nem utolsó eset. Csalódás volt az egész.

Igen, csalódás. Keserű, égető, örökké fájó csalódás. Olyan, a mely a szív édes szerelmének helyére izzó üszköt vet és az igazbecsülés minden szikráját kiirtja a kebelből.

Lesz-e vége valaha?

Ez örök éjszakát felváltja-e még egykor a reggeli napfény; a tél után következik-e még a ragyogó kikelet? Hoz-e vajjon az erdő zugása kedves hirt is számára s van-e a kis dalnok ajkán édes, vidám kaczagó dal, amely neki, hozzá szól! . . .

Ugy lehet: igen. Hisz az égen minden kitisztul; eloszlik a homály és friss boldogság verfészket a begyógyult szivben. Végre is, csalódás volt. Nem minden fényesség igaz.

S a nő lázasan bár, de némi megnyugtatóssal gondolja :

— Bizonynyal úgy lesz. Találok még igazi drágaköve is, nem volt az csak törékeny, egyszerű — k a v i c s.

Adorján Ármin.

Falk Miksa jubileuma.

— Emléksorok. —

A „Magyar Génius“ F a l k - a l b u m o t adott ki Falk Miksa jubileuma alkalmából.

Az albumból közlünk alább néhány mutatványt:

A politikusok ritkán szoktak egyformán erős érékkel birni a közgazdasági érdekek s a közjogi szempontok iránt; az egyik vagy másik irány rendszerint túlsúlyra vergődik politikai felfogásukban. Falk Miksa azok közé tartozik, kik e két irányt nemcsak valódi egyensúlyba tudták hozni saját lelkületükben, hanem a ki mindkét irányt sikerrel érvényesíteni és előmozdítani is tudta úgy hírlapírói, mint politikai működésében.

Wekerle Sándor.

Fegyverrel szereztük, a kard élével védjük, de a toll hirdette elvek és eszmékkel tartjuk meg e hazát.

Budapest, 1892. decz. 19.

B. Bánffy Dezső.

Nagy örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy kifejezem tiszteletemet és jó kívánataimat Falk Miksa iránt, ki az elmúlt 25 év alatt nemcsak mint szerkesztő, de mint a törvényhozás tagja is oly nagy szolgálatot tett hazánk szent ügyének.

Hogy már ezelőtt is mily érdemeket szerzett mint (Fk.), aze nem felejteti el, ki azon jegy alatt megjelent cikkeit olvasta, melyek világot terjesztettek azon sötét időben.

Tisza Kálmán.

Azok a legnagyobb érdemek, a miket mindenki ismer, a mikről mindenki hallgat s a miket senki meg nem jutalmaz.

Budapest, 1892. deczember.

Jókai Mór.

Az ég csillagbetüi változatlan fényvel világítják be az éj sötétét, a messzi jövő homályát.

Hírlapírodalmunk egén a Széchenyi-Kossuth-Kemény Zsigmond halhatatlan neveinek ragyogó csillagképletei közt ma is fénylik, negyven év távolából, történetünk egyik leg-

sötétebb éjszakájából, egy csillagbetü-pár:

— Fk —. fénylik. Fénylnek még soká.

1892. deczember 15.

Szász Károly.

Fk és Falk.

A német világban magyarul irt a német ellen — a magyar világban németül ir a magyar mellett. Két tollal szolgált egy ügynek.

Berczik Árpád.

Falk Miksának 25 éves szerkesztői jubileumára igen sokan fognak gratulálni azok közül, a kik a szellemi előkelőségeket és a kivívott sikereket szeretik ünnepelni. De sokkal inkább fognak gratulálni Falk Miksának azok, a kik tudják, hogy fényes állásában és szerepkörében mily nehézségekkel kellett Falk Miksának a huszonöt év alatt megküdenie. Hogy a szellemből, az egyéni szeretetreméltóságából vagy a vesékbe pillantó politikai judiciumból kellett-e több e nehézségek legyőzésére? maradjon nyílt kérdés. Szerencsése Falknak, hogy mindhárom mindig rendelkezésére állt. S ha voltak, a kik azért haragudtak, mivel német lapot szerkeszt, mások pedig azért, mivel a Pester Lloydot nem látták németnek; ha voltak miniszterek, a kik elfelejtették, hogy Falk által lettek miniszterekké, de sohasem felejtették el, hogy Falk nem mentette meg őket, ha bukniok kellett; ha voltak, kik Falkot nem tartották eléggé kormánypartinak, mások pedig nagyon is annak tartották: — mindezek napjait megkeseríthették, de nyilvános életének, egész dicsőségének napjait alkonyat felé nem sürgethették. S ezért gratulálnak neki kétszereesen szivből kollegái és pályatársai.

Ifj. Ábrányi Kornél.

Cavour azt írja egyik levelében, hogy soha se vált volna államférfivá, ha nem lett volna hírlapíró. Megfordítva állithatom Falk Miksáról, hogy sohasem lett volna belőle az a nagy publicista, a kit benne tisztelünk, ha nincsenek államférfiui tulajdonságai.

Veigelsberg Leó.

Utmutató a közönségnek.

Ujévi és alkalmi bevásárlásokra a következő jőnevű czegeket ajánljuk tisztelt olvasóinknak:

Auszerweil Zsigmond, (Andrássy-tér 15.) Dívaterkeskedése, nagy választék.

Aradi és csanádi egyesült vasutak mintaraktára (Andrássy-tér.) Fabutorok, edények, botok, kerti székek, asztalok stb. a legizlésebb kivitelben.

Aradi Louvre (Andrássy-tér 17.) Kitűnően felszerelt férfidivat, czipő és kalapraktár.

Assael H. és fia, (Atzél Péter-utca 1.) aranyműves és órás. Javítások olcsón eszközöltenek.

Andrényi Károly (Szabadság-tér 3.) Vaskereskedés. Oriási raktár minden tárgyban.

Bloch H. (Andrássy-tér 18.) kitűnően felszerelt papír-, rajz-, írószkerkedése és nyomda.

Bruckner L., (Andrássy-tér 20.) Butorgyáros. Tűkór stb. kereskedés.

Barth Lajos (Neuman-palota) uri szabó tüzlete. Elegans férfi-ruhák, szolid árban, gyorsan és pontosan készülnek Arad e régi üzletében.

Beck Lajos (Szinház épület) Pompás színházi czukorkák nagy választéka.

Brunner C., (Szabadság-tér 21.) játék és dísz tárgyak nagy raktára.

Berán Antal, (Szabadság-tér 20.) kárpitos és díszítő.

Buchsbaum B. és Társa (Atzél Péter u 3) férfi divat kereskedése.

Domonkos Testvérek (Andrássy-tér) ozukrászdaja, naponta friss sütemények, czukorkák és likörök.

Dürr testvérek fűszerüzlete (Fő-t 2.) Elegans nagy raktár. Fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz kereskedés, tea- és rum, mindenmű likör, sajt, déli gyümölcs, ozukor, kává raktár.

Dratsay Lajos (Szabadságtér 19) fűszer, — gyarmataru és déli gyümölcs kereskedése,

uj-aradi uradalmi sör kizárólagos főraktára.

Derestye Gyula, (Szabadság-tér 16.) női divatterkerkedő.

Dusak H. (Andrássy-tér 14.) Kész női, férfi és gyermek ruha raktára.

Deutsch testvérek (Szabadság-tér 2.) Női divatterme, elegans nagy raktár.

Eredeti Singer-gépek (Arad, főut 22.) jutányos feltételek mellett, nagy választék.

Eles Armin (Templom-u. sarok) Asvány fűszer, anyag stb., finom szappan és illatszer kereskedése.

Erney és Prinner „a zöld papagájhoz“, (Andrássy-tér és Deák-Ferencz-utca sarok.) játékerkerkedése, diszműtárgyak stb.

Egri Lehel Elemér (Vörösmarty-utca 3.) Nagy raktár mindennemű órákhoz.

Fleischer Jozefa (Andrássy-tér 22.) Női divatterem, nagy választék kalapokban.

Gebhardt J. és fia, (Andrássy-tér 17.) Üveg, porcellán lámpa és disztárgyak kereskedése.

Gorzó Antal és társa (Arad-csanádi vasuti palota) cipőgyára. Óriási raktár, férfi női és gyermek lábbelik a legolcsóbb árban.

Grallert J. (Andrássy-tér 22.) Nagy választék fal- és zsebkönyvekben. Javítások olcsón eszközölköztetnek.

Glück Dezső, (Szabadság-tér 20.) disztárgyak és rövidáru nagy raktár.

Granichstäden Testvérek (Andrássy-tér 14.) Dusan felszerelt ékszer üzlet.

Grünwald Ferencz (Vörösmarty-utca 2.) Üveg, porcellán és edény kereskedés, majolika és disztárgyak.

Holtzer Mihály (Vörösmarty-utca 1.) Kész férfi ruha raktára. Nagy választék.

Hoffmann Antal, „a veres kereszthez“ (Andrássy-tér 14.) Nagy női divatterkerkedés, elegans kivitel, szolid árak.

Kovács Lajos (Andrássy-tér 21.) Órás üzlet, javítások.

Krausz Paulin (Deák Ferencz-utca) Könyvkereskedés és dusan berendezett kölcsönkönyvtár.

Kosmínszky Lipót (Templom-utca 6.) Könyvkereskedés, antiquar üzlet és nagy könyvkötészet.

Kneffel Károly és fia, (Andrássy-tér 14.) Vaskereskedés, nagy raktár minden tárgyban.

Koll Manó, (Andrássy-tér és templom-utca sarkán.) rövidáru kereskedés, nagy raktár.

Kilényi C. és Társa (Andrássy-tér 20.) Rövidáru kereskedés, vászon, szövetek stb. igen olcsó árban.

Ifj. Klein Mór, (Andrássy-tér 12.) könyv- és papirkereskedése.

Kuttin Gyula, (Szabadság-tér 18.) férfi-divatterkerkedő.

Kilényi R. és Társa (Szinház-épület) 7, 14 és 30 kros bazar.

Kosztka Gusztáv (Vörösmarty-utca 3.) Előnyösen ajánlható vaskereskedés.

Karátsonyi Antal (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok.) Gyógy-, fűszer- és gyarmatáru kereskedés, nagy raktár.

Lengyel Lőrincz (Andrássy-tér 9.) Nagy butor-raktár.

Ifj. Löwy Armin (Szabadság-tér 1.) Női divatterkerkedése, dusan felszerelés.

Lengyel testvérek, (Szabadság-tér 21.) női divatterme. Dusan berendezett raktár.

Löwy testvérek utóda, (Andrássy-tér 12.) férfi és női divatarucikk kereskedése.

Löwinger Gyula, (Andrássy-tér 17.) Női divatterkerkedő. Nagy választék, olcsó árak.

Lux Jozefa (Andrássy-tér 21.) Női divatterem, kalapok nagy választékban.

Marx és Fejér (Templom-utca 1.) Dusan felszerelt fűszer-, cseneme-, thea-, rum és asványt kereskedése a „Fehér kutyához.“

Mödlingi cipőgyár (Andrássy-tér 4.) olcsó és igen tartós lábbelik.

Müller József mű selyem-festő és vegyi tisztító intézete (Asztalos Sándor-u. 4.) Mindennemű férfi- női- és gyermekruhák, függönyök stb. tisztítására és festésére vállalkozik.

Maresch Alajos, a „Jókeyhez“ (Andrássy-tér 15.) Férfi divatterkerkedés, nagy raktár.

Meszlinger J., (Andrássy-tér 20.) Uri szabómeister. Ruhák olcsón és pontosan készíttetnek.

Maresch Gyula (Szabadság-tér 21. a „Vadászhoz.“) Férfi divatterkerkedés, nagy raktár játékszerekben, kalap, botokban stb.

Münz J. (Vörösmarty-utca 1. szám alatt.) Férfi divatterkerkedése, nyakkendők, kalapok sétapálcák stb.

Neubauer J. és társa (Andrássy-tér 15.) Mindennemű angol, francia, gráciai és brünn szövetek raktára.

Nagy Farkas, (Andrássy-tér 20.) Fűszer és gyarmatáru kereskedő. Nagy raktár.

Neumann N. (Andrássy-tér 9.) Férfi- és gyermekruhák a legjutányosabb árban. Nagy választék.

Obetkó Kálmán, (Andrássy-tér 13.) Játékerkerkedése, diszműtárgyak stb.

Probst K. és Társa (Atzél Péter-u. 3.) Női divatterkerkedése. Confectio.

Rosenblüh H. és Társa, (Szabadság-tér 19.) női divatterkerkedés. Elegans választék.

Rosenberg és Klein, (Atzél Péter-utca 2.) női divatterkerkedése. Nagy választék.

Reiner Ede, (Andrássy-tér 19.) Órás. Órák olcsó árban, javítások szintén.

Rügner Vilmos nagy divataruháza (Andrássy-tér 16.) Nagy raktár vászon-, chiffon-, asztalneműek-, butor-, ruhakelmék-, garnitúrák-, cretonok-, batisztok-, férfi- és női fehérneműekben.

Reinhardt Fülöp (Andrássy-tér 21.) Butorgyár, pompás kivitelben kárpitos munkák, mindennemű butorok kaphatók.

Révész Nándor, (Szabadság-tér 20.) könyv- és papirkereskedő.

Róth testvérek (Andrássy-tér 3.) Nagy papirkereskedés, diszműárak és rövidáruk nagy raktára, szolid árak és pontos kiszolgálás.

Steigerwald A., (Andrássy-tér 15.) Butortermo, nagy választék és mérsékelt árak.

Schorhag és fia, (Andrássy-tér 13.) Rövidáru és disztárgyak, női kézi munkák stb.

Szauer Adolf fűszer-áru üzlete (Fő-ut 7.) Fűszer, anyag és festékárak kereskedése.

Szöke Ferencz (Főtér 22.) kesztyűs, kesztyűraktár, igen jutányos árak.

Sonnenfeld testvérek (Andrássy-tér 6.) dusan berendezett rövidáru kereskedés.

Singer-Howe varrógépek (Andrássy-tér 3.) Nagy raktár, jutányos feltételek.

Szabó Albert (Atzél Péter-u. 1.) Világhírű herendi porcellán, majolika stb. Magyarhoni üveggyárak nagy raktára.

Schnitzer M. és társa (Hunyadi-u. 4.) Műórák Mechanikai tárgyak rajz szerint készíttetnek.

Stern M. A. (Andrássy tér 9.) Női konfekció, nagy raktár, nagy választék különféle bundákban.

Sonnenfeld és Bing, (Szabadság-tér 7.) posztó és szövött nagy kereskedő.

Szobáti Márk (Deák Ferencz u. 1.) Szabó üzlete. Szolid munka, olcsó árak.

Schönwald N. (Atzél Péter-u. 2.) Ékszerész. Nagy raktár mindenféle ékszerben.)

Schäffer Béla (Szabadság-tér 1.) Órás. Olcsó új órák és javítások.

Tones Ede (Rákoczy-u. 1.) Gyógy-fűszer és gyarmatáru stb. dusan berendezett raktár a „Fekete kutyához.“

Varga N. András (Andrássy tér 19.) cukrászata. Naponta frisse sütemények, cukorkák, likőrök stb.

Verbós A. (Andrássy-tér, 6) Butorgyáros.

Voitek és Weisz (Andrássy-tér 15.) Dusan berendezett gyógyfűszer és illatszer-üzlet, Szappannok, festékek, thea, rum, cukorkák stb.

Weinberger János, (Andrássy-tér 19.) Cipőgyáros. Lábbelik olcsó árban, igen tartósak. Nagy raktár.

Wechsler József, (Andrássy-tér 18.) Fűszerkerkedő. Cukor, kávé, likőrök stb.

Werschitz K. (Arena-udvar, belső helyiség) Országszerte hírneves párisi különlegességek, oszkrok, virágok stb. nagy raktára.

Weinberger Ferencz (Andrássy-tér 19. sz. a.) Dusan felszerelt arany- és ezüst ékszerárak üzlete.

Wadowszky Gusztáv (Atzél Péter u. 4.) női divatterkerkedés. Confectio.

Wallfisch Armin, (Atzél Péter-utca 1.) bank- és váltóüzlet.

Első biztosító intézet katonai szolgálat idejére.

Ő cs. és kir. fensége JÓZSEF FŐHERCEG védnöksége alatt, mint szövetkezet.

Elnökség: 959 9-15

Baró Nikolits Fedor, ő nagyméltósága, cs. és kir. valóságos belső titkos tanácsos, a magyar főrendiház örökös tagja, az 1. oszt. vaskorona rend lovagja, országgyűlési képviselő stb. stb., elnök.

Gróf Eszterházi Miklós, nagybirtokos stb. stb. alelnök.

Dr. Exner Ferencz Vilmos, cs. kir. udvari tanácsos-reichsráthi képviselő, stb. stb., alelnök.

Központi választmány:

Csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula, országgyűlési képviselő és nagybirtokos.

Fried Lipót, gyártulajdonos és földbirtokos, Bécs belváros szegényügyi tanácsosa.

Hollán Ernő, ő nagyméltósága, cs. és kir. altábornagy, cs. és kir. belső titkos tanácsos, a Lipótrend birtokosa, a magyar főrendiház tagja.

Josipovich Géza, országgyűlési képviselő és a képviselőház jegyzője.

Markovits Kálmán, országgyűlési képviselő, a közigazgatásügyi bizottság tagja és nagybirtokos.

Baró Nopcsa Elek, országgyűlési képviselő és a közlekedési bizottság tagja.

Nyáregyházi Baró Nyáry Béla, cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő, a babérkoszorus tiszti érdemkereszt birtokosa.

Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi Aladár, nagybirtokos.

Felügyelő bizottság:

Csávossy Béla, országgyűlési képviselő és nagybirtokos, elnök.

Lobmayer János Ferencz, nagykereskedő, Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja.

Piuftsich Frigyes, köz- és váltóügyvéd.

Dr. Szócs Ferencz, köz- és váltóügyvéd, az Első Pesti Hazai Takarékpénztár ügyésze.

Igazgatóság:

Dr. Münnich Aurél, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd, a kassa-tornai vasúttársaság elnöke, a Budapest belvárosi takarékpénztár igazgató tanácsosa, a „Gizella“ kihazasítási egyesületnek választmányi tagja, elnök.

Busini gróf Keglevich Béla, cs. és kir. kamarás, a szab. osztr.-magyar államvasut igazgató tanácsosa, ügyvezető igazgató.

Marek Arnold, a „Gizella“ egyesület igazgatója, a bajos szent Mihály rend lovagja, ügyvezető igazgató.

Perczel Dezső, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd.

Szerb György, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd.

Az intézetnél 0-12 éves fiú-gyermekeket lehet biztosítani.

Azon személy, ki valamely fiú javára biztosítást köt, az intézet tagjává válik és mint ilyen, részesévé lesz az alapszabályokban és a biztosítási feltételekben foglalt összes jogoknak és kötelesegeknek.

A legkisebb biztosítható összeg 200 ft; ezen összegetől kezdve minden 100-zal osztható összeg biztosítható.

Ha a biztosítottat a cs. és kir. osztr.-magyar hadseregbe vagy a hadi-tengerészethez besorozzák, vagy béke idején a honvédséghez tényleges szolgálatra bevonják, úgy az illető tagnak, ha e körülményt igazolja, igénye van a teljes biztosítási összegre, illetve szabad választása szerint, a biztosítási tőkének megfelelő s a tarifában 100-100 frtonként kiszámított 1-3 éven át előre fizetendő, negyedévi vagy havi járadékra.

Azon tagok, kiknek biztosítottjait a katonai szolgálatra alkalmatlannak nyilvánították, csak az összes befizetett díjak visszatérítésére bírnak igényvel; a befizetett díjak visszafizetése a kötvény és az utolsó díjnyugtá visszaadásá mellett legkorábban azon év október 1-én történhetik, melyben a biztosított a 21-ik életét elérte.

A részjegyek kamatainak kifizetése után fenmaradó tiszta nyereség 60%-a az alapszabályok 8. §-a értelmében évenként a tagok osztalék-alapjának gyarapítására fordított.

A tiszta nyereségre fentemlített 60%-a az összes osztalékcsoportok közt, az illető naptári évben esedékes és érvényben levő biztosítási tőkék arányában felosztatik, még pedig úgy, hogy minden biztosítási évfolyam esedékessége napján nemcsak a biztosított tőkék, hanem egy osztalékalap is, mely a tiszta nyereségből eredő gyarapítás és az előbbi évekből eredő gyarapítás kamatai által successive létesítettik, kerül kifizetés alá.

Az évi csoport osztalékalapja a katonai szolgálatra tényleg behívott összes biztosítottak közt szétosztatik azon év deczember 31-én, melyben ezek 24 életévüket betöltik, minden 1000 ft biztosított tőkére az osztalékalapból 700 ft esik.

Vezérügynökség Arad-, Békés- és Csanádmegyére:

TISZTI LAJOS,
Aradon, Perényi-utca 1. szám

Javításokat szakavatottsággal eszközöl.

Igen alkalmas ujévi ajándékok szerezhethők be

Egry Lehel Elemér

ezelőtt

Brauswetter V.

óra-, ékszer- és látszerészeti raktárában

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

Ugyanott minden e szakmába vágó javításokat szakavatottsággal eszközöl

olcsó árak mellett.

Különlegességek hófény elleni vadász szemüvegekben.

965. 4-4.

Olcsó árak

A világ híri Diaphragma szemüvegek
egyedüli raktára.

Dizokmány.
Zágráb.

1891.

Aranyérem.
Temesvár.

KWIZDA'S

Restitutionsfluid-ja

Mosóvíz lovak számára. Egy palaezk ára 1 frt 40 o. é.

Már 30 év óta áll nyg az udvari paripáknak — valamint a katonai és polgári nagyobb lóirtoknak istállóiban folytonos használatban a lovak erősítésére, ugy a fárasztó igénybevételek előtt, mint a kifárasztás után; nemkülönbön kifíradások és megrándulásoknál, az inak megmerevülésénél stb. s a lovak kiváló erő kifejtésénél az idomításban.

Kérjük a fentebbi védjegyre figyelmet fordítani s kizárólag csupán a valódi

Kwizda Restitutionsfluid-ját elfogadni, kapható a gyógyszerárakban és a gyógyszerüzletekben.

I 99 10-10

Főraktár

Kwizda Ferencz Jánosnál

cs. és k. osztr. és kir. romániai udvari szállító. Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

HAUSZER GUSZTÁV

mint hangszerkészítő egyedüli a maga nemében

ARADON, Hunyady-utca 6. szám alatt.

vállalkozik

vonó, ércz, fa-fuvó és ütőhangszerekben,

ugyszintén minden e szakba vágó cikkek elkészítésére. 840.10-10

Kitűnő hangoló mester fa-fuvó hangszerek részére.

Ocska hangszerek előnyös feltételek mellett **ujakért becseréltetnek.** Javítások **olcsón** és lehető **leggyorsabban** teljesíttetnek.

Raktár mindennemű hangszerekből, bel- és külföldi hurokból.

16950 | 1892.

986 1-3

Hirdetmény.

Az aradi járási szolgabírói hivatal 5307 | 92. számú átirata szerint Glogovácson járványosan uralgott sertésorbáncz megszűnven, az alispáni hivatal 2528 | 92. számú végzésével a zárlat megszűntnek nyilvánított.

Ennek folytán a kapitányi hivatal által Glogovácrról sertés és szálastakarmány behozatalára vonatkozólag f. évi október 29-én 13531 | 92. sz. a. elrendelt tilalom beszünttetetik és a szabad forgalom helyreállítatik.

Aradon, 1892. december 15-én.

Főkapitány távollétében

Nyáry Béla, alkapitány.

ÚJ ÜZLET!

SCHOLZ BÉLA

ARADON, ANDRÁSSY-TÉR 17. SZÁM.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét

ujonnan berendezett férfi- fehérnemű üzletemre

felhívni.* Raktáromat ezen, áruszakmából a következő különlgességekkel szereltem fel u. m.:

férfi-ingek dus választékban, szatin, chiffon, batist és selyem hálóingek,

férfi lábravalók különböző minőségben

Valódi Dr. Jaeger normál alsó ruha,

kötött és szövött normál alsó ruhák,

zsebkeendő, nyak- és zseb selyemkeendő, kézelők, gallérok, férfi-harisnyák, kötött és classé kesztyük.

Fiu-gyermek alsó ruhák,

kézelő és gallérgombok, és 5000 drb különböző színű, mintájú és minőségű

nyakkendővel szereltem fel.

1020 2-*

Főtörekvésem oda irányuland, hogy a nagyérdemű közönségnek csakis jó minőségű árut jutányos árban és nagy választékban árusítsak. — Becses pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

SCHOLZ BÉLA.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

KRISPIN JÓZSEF

zongora raktára

Arad, Deák Ferencz-utca 28. sz., saját házában.

Az 1850. év óta Aradon fennálló zongora-raktáramban nagy választék áll készletben vas-szerkezetű

új és átjatszott zongorákból

a t. cz. vevő közönség rendelkezésére, **300 frt vételértől felfelé**, mely vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

is kiegyenlíthető.

Hogy mily megbízható gyárakból való s mily kitűnően készített, tartós hangszerekkel szolgálok, hivatkozom a nagyszámu t. cz. vevőimre, kik a fentjelzett idő óta tölem zongorát vásároltak.

Hangjegyekereskedésem, 671 20—20

ugyszintén a legújabb művekkel ellátott

kölcsönkönyvtáram

(olvasási-díj havonta 80 kr.) **Andrássy-tér, a zárda-épületben** a t. cz. közönség rendelkezésére áll.

Zongora hangolások és javítások úgy helyben mint vidéken a legpontosabban teljesítetnek.

♦ Alapított 1850-ben. ♦

20% engedmény!

Szabó Albert

Aradon,

Atzél Péter-utca I. sz., a „Fehér kereszt” szálloda mellett.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **világhírű herendi porcellán, majolika és fayencegyár**, nemkülönben a gyártmányai kitűnőségéről országosan elősmert

Egyesült magyarhoni üvegyárak

részvénytársaság

ujantálvölgyi, feketeerdői, beéli, kiskapocsi és murányi csiszolt, sajtolt, fuvott és táblaüveg **kizárólagos nagy raktárát** a mai napon átvettem.

Karácsonyi és újévi ajándékokul ajánlom:

A világhírű és legjobb minőségűnek, elősmert Krupp Arthur-féle berndorf gyárának alpacca és alpacca-ezüst evőeszközök, dísz és használati tárgyak készítményeit.

Toilette-tükrök falra vagy asztalra alkalmazhatók, nagy választékban.

Ditmár és Brünner-féle függő és álló-lámpák 5 frttól kezdve, több mint 500 drb raktáron.

Mocca, kávé és thea készletek 3 frt 60 krtól feljebb.

Asztali készletek legfinomabb karlsbadi porcellán és fayenceből 14 frttól.

Porcellán, üveg és valódi bronz-dísz tárgyak japáni és chinai asztalkák és faldíszek dúsz választékban.

Háztartási eszközök, konyhabereendezési tárgyak, zománczozott pléhedények, tüzeszközök olcsóbban mint bárhol.

Legfinomabb szappanok és illatszerek, fésűk, fog-, haj és ruhakefék.

Kép és tükör-keretek több mint 150 különféle mintában.

Fentemlitett összeköttetéseimnél fogva eleget tehetek azon üzleti alapelveimnek, hogy **kevés haszonnal nagy forgalmat** érhessek el, módot nyújtva a n. é. közönségnek a közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával **bevásárlásait minél olcsóbban eszközölhetni**, elhatároztam mátol fogva összes raktáron lévő áruimat az eddigi áraknál

20%-al olcsóbban eladni.

20% engedmény!

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 56 világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer, melyből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppeje bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin a lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinocéjéből. Ára 1 üvegnek 3 és frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin- és vasoxydtartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörös, fehér és sárga színben. Egy kil 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertyafénytel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenfélétől eredt rheumás és osztozós fájdalmak ellen igen hiroes és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora, mely mindenfélétől köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenem gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ujancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsgálatra cgbizásunk elfogadtatnak és lelkiismeretesen tájékoztatnak. 759. 21*-4

Murányi Gusztáv

színházi sörccsarnoka Aradon.

Tisztelettel alulírott van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani **ujjonnan berendezett**

Büffetemet,

kiszolgáltatnak kitűnő bel- és külföldi hideghusok, vegyes felvágottak, kolbászok, halak, sajtok, gyümölcsök és mindenfélét delicatészek.

ÉTTERMEMBEN

kitűnő magyar konyha, **jó borok**, mindennap **villásreggeli** és friss csapolású **sör** kapható; étkezésre mérsékelt áron havonkénti előfizetést is elfogadok.

Naponként zene-estély.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam mély tisztelettel:

Murányi Gusztáv.

Diszlevélpapírok.

Ujévi ajándékok!

kitünően felszerelt

papír-, rajz-, írószerek kereskedés és nyomda

Bloch H.

Andrássy-tér 18. szám.

Nagy választék diszlevélpapírok és Billet de correspondence, minden ujdonság, új iskolai bördők, rajzeszközök, festékszerek, emlékkönyvek és számos cikkek nagy választékban.

Nincs elegánsabb és szellemesebb meglepetés mint egy doboz finom levélpapír és Billet de correspondence. A finomabb levélpapírok illattal vannak.

992 5-5

A legelegánsabb névjegyek.

Kitünő minőség.

Ezen mérsékelt árak.

21897/1892. szám.

1014. 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 94057/892 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezenel közhírré tétetik, hogy a m. kir. kormány a csász. és kir. közös külügyminiszter urtól nyert értesülés szerint a német bir. kormány Ausztria-Magyarország és Oroszországból jövő kivándorlóknak Hamburgon át való szállítását tekintettel a kelet felől még mindég fenyegető cholera veszélyre eltiltotta, minélfogva a hamburgi hajózási, utazási és elszállásolási vállalatok utasítva vannak, hogy osztrák, magyar és orosz fedélközi utasokat további rendelkezésig ne szállítsanak illetve ily utasokat ügynökeik által Hamburgba ne küldessenek.

Aradon, 1892. december hó 12-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

. 7.sz 14038

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltósága f. évi október hó 17 én 65,153 | V szám alatt kelt engedélye alapján Fiume állomásunkon a következő szállítási póthatáridők lépnek érvénybe, u. m.:

1. A fiumei Pelta és Brajdicára menő, valamint onnan jövő teherárak után 24 óra
2. Fiumében a déli vasutról a m. kir. államvasutakra és viszont átmenő teherárak után szintén 24 óra.
3. A fiumei ipartelepekre menő, valamint onnan jövő teherárak után 12 óra.

Budapest, 1892. november hó 19-én.

Az igazgatóság.

Aradmegyei takarékpénztár.

Meghívás.

Az „aradmegyei takarékpénztár“ tisztelt részvényesei a

f. évi december hó 29-én délután 3 órakor

az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésere

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése iránt.
2. Az alapszabályok 3-ik szakaszának módosítása.

Azon tisztelt részvényesek, kik e közgyűlésen részt venni óhajtának, felkéretnek, hogy részvényeiket **f. évi december hó 28-áig** az intézet pénztáránál vagy pedig annak **eleki** fiókjánál térítvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1892. évi december hó 14-én.

Az igazgatóság.

983 3-3

M. kir. államvasutak.

136140. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága központi szertárában Bapest, Józsefvárosi teherpályaudvaron 11 db egyenként 5 méter hosszal bíró, részint teljesen jó állapotba lévő, részint pedig kisebb javításokat igénylő hidmérleg felett rendelkezik, melyek eladása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen hidmérlegek 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. és 13. számmal vannak megjelölve s nevezett szertárban vásár és ünnepnapok kivételével naponta délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra között megtekinthetők; eladásuk darab szerint az állapot és minőségre való kötelezettség elvállalása nélkül történik, az ajánlat tehát nem suly, hanem a megvenni szándékolt hidmérlegek számának és az átvételi állomás pontos megnevezése mellett darab szerint léssen az ajánlatban számokban és betűkben kitüntetendő.

Az ajánlattevő az itt felsorolt feltételeken kívül kötelezőknek ismeri el a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381 | 91. sz. alatt fennálló és ezen ügylet megkötésére és lebonyolítására mérvadó általános feltételeket, melyeket aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 15 kron megszerezhetők, esetleg a 15 kr. beküldése mellett postán megrendelhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatával a határozat meghozataláig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson és hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy lepecsételt és 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat az 136140 | 92. számhoz hidmérleg megvételre“ folyó 1892 évi december hó 28. napjának déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 78. szám II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképpen a megvenni szándékolt hidmérlegek ajánlati egységára szerint kiszámított értékösszeg 5 százaléka f. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le főpénztárnokunknál akár készpénzben, akár pedig állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

Aláírt feltételek és bánatpénz nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel vagy a fent kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. november havában.

Az igazgatóság.

A n. é. közönség szives figyelmébe!

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe

az ujév alkalmára
dusan felszerelt

arany- és ezüst ékszer-áru

üzletet, hol is a legszebb, legcsinosabb és legizlésebb tárgyakat vásárolhatni

feltünően olcsó árak mellett.

Továbbá felhívom a n. é. közönség b. figyelmét saját műhelyemre, amelyben mindenféle régi ékszerek ujjonnan a legizlésebb faconra átalakittatnak és javítások kifogástalanul készittetnek olcsóbban mint bárhol.

94. 2-2.

Mély tisztelettel

Sommer M. utóda:

Weinberger Ferencz,

Weinberger János, Nagy csizmához címzett tálalta mellett,

Andrássy-tér 19. sz.

Ujévi és alkalmi ajándékok!

16029. kh.

1022 1-3

Granichstädten Testvérek

cs. és kir. udvari ékszerészek

Budapest, Kristóf-tér 2. sz.

Fiók-üzlet!

Arad, Andrassy-tér 14. szám,
HERMAN-UDVAR.

968 3-3

Ujévi és alkalmi ajándékok!

Megyehazak, üléstermek, községi és más
hivatali irodák és egyleti helyiségek részére!

Ő felsége a király és Ő felsége a királyné

olajfestmény-arcképei

az 1879-ben alapított, jutalomdíjazott műtermemben legfinomabban és művészi kivitelben készíttetnek el. Ő felsége olajfestmény-arcképe magyar lovassági tábornok vagy osztr. gyalog-tábornoki egyenruhában, életnagyságu alakban vagy mellképben, tetszés szerint megrendelhető. Kérdésekre bérmentett válasz azonnal adatik. Ugyiszintre készíttetnek bármely beküldött tetszés szerinti arckép után életnagyságu olajfestmény-arcképek (mell-, térdképek és egész alakok), mely arcképek a legcsébb szobadísz képezik és föltötte alkalmasak házassági, név- és születésnapi valamint más ünnepi ajándéknak és örök emléknél szolgálhatnak (különösen elhunytakról). Az arckép hibátlanul küldetik viaszba. **Hő hasonlatosságért szigorú kezesség.** Továbbá elfogadtatnak mindennemű és nagyságu egyházi képek finom és leggondosabb elkészítésére. Számtalan hízegő, elismerő levél bárki által megtekinthető. Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried jutalomdíjazott műintézet és arcképfestő műterme **Bécs, II. Grosse Pfarrgasse Nr. 6.**
Alapított 1879-ben.

725 8-10

Legszébb és legelmésebb

ujévi

ajándék!

(Arcképek karácsonyi megrendelésekhez mielőbb beküldendők.)

Brandt Richard gyógyszerész

svájci labdaccai

Kipróbálták:

- Prof. Dr. Virchow, R., Berlin.
- Gietl, V., München (†).
- Reclam, Lipsce (†).
- Nussbaum, V., München (†).
- Hertz, Amsterdam.
- Korczynski, Krakó.
- Brandt, Kolozsvár.
- Frerichs, V., Berlin (†).
- Seanzoni, V., Würzburg.
- Witt, C., Kopenhága.
- Zdekauer, Szt. Pétervár.
- Soederstätt, Kazán.
- Lambli, Warsó.
- Forster, Birmingham.

Több mint tíz éve, professoroktól, gyakorló orvosoktól s a nagy köszönettel folytatott felkarolva és ajánlva: **éles, kellemes, biztos s ártalmatlan**

házi-és gyógyszerül

az al-test szerveinek bajaiban, máj- és aranyeres-bántalmak ellen, rendetlen székelésnél, ennek szokássá vált megrekedésénél s az abból származó bajokban, mint: Fejfájás, szédülés, nehezen lélegzés, szívszorulás, étvágyhiány stb. Brandt Richard gyógyszerész svájci labdaccait, amely hatékonyak s a nők is szívesen használják s az erős, maró hatású savaknál, keserűvizetnél, cseppknél, mixturáknál stb. többre becsülik.

A beszerzőskor óvakodjunk!
Az utánszított készítményektől, szíval, hogy a gyógyszer-tárakban mindig csak valódi, Brandt Richard-féle svájci labdaccaikat (egy doboz ára a használati utasítással együtt 70 kr.) kérjünk, s a mellett az itt lenyomatban látható, s minden dobozon meglevő, törvény általma által álló, védőjegyre: **fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Rich. névaláírása,** ügyeljünk. — A csatlósáig hasonló csomagolású és forgalomban levő utánszított svájci labdaccaikat a **VALÓDI** készítmény-nyel csupán a **NEVŐK** "svájci labdaccaik" azonos; s szívesen tehat minden vásárló, ha nem eléggé óvatos és olyan készítményt vásárol, a melyen az itt is látható védőjegy **NINC** meg, az ugyan pénzért haszalan adja ki.

Főraktár: Török József gyógyszerész Arad, Király-útoza 12.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalának 2505. sz. a. kelt azon intézkedése alapján, a mely szerint Aradváros területére a kanyaró járványt megállapította, a járvány kiterjedésének megakadályozása végett a következő övrendszabályok fogantatosítandók:

A hetegek lehetőleg elkülönítendők. a betegek látogatása meggátolandó, a lakhelyiségek tisztán tartandók, szellőztetendők, a szoba talaja naponta kétszer 2% tiszta karbololdattal permetezése és a beteg által használt fehérneműek, ruhák elhurcolása megakadályozandó.

Oly családból, melynél járványbeteg van, az iskolát senki sem látogathatja. Az iskolából kimaradt beteg, aragya hozzá tartozó csak orvosi bizonyítvány alapján léphet az iskolába.

Ezen övrendszabályok pontos betartása annyival is inkább ajánlatos, mivel az esetben, ha az ellenőrző ker. orvosok és egészségügyi biztosok jelentései nyomán mulasztásoknak jönnek nyomára, ugy a mulasztó ellen az 1878. évi V. t.-cz. 316. § a értelmében, amely szerint aki ragályos betegség idejéni a további terjedésnek megakadályozása végett elrendelt övszabályokat megszegi, hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő, — fog az eljárás foganatba tétetni.

Kelt Aradon, 1892. évi deczember hó 21-én, a város kapitányi hivatala, mint I-sőfoku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

987-1892 gazd. sz.

985 2-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a part-utczától a választó-utczáig terjedő védtöltésnek 1893. évi janur hó 1-jétől egy vagy több évre kaszálól leendő bérbeadása iránt folyó évi deczember hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár évi 40 frtnyi haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 100%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha szokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1892. évi deczember 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

22161/1892 szám.

10 1-1. 13

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. Belügyminiszterium 93818/892 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezenel közhírre tétetik, hogy a szerb kir. kormány cholera övintézkedései és beviteli tilalma tárgyában f. évi október 18-án 81262 és f. évi november 4-én 85785 sz. a. kelt belügyminiszteri rendeletek kapcsán köztudomásra hozatik, hogy a szerb kormány f. évi november hó 13-án kibocsátott rendelete szerint.

1. Oly gyarmatárak, melyek cholera mentes helyekről származnak, vesztégzár alá még akkor sem esnek, ha szállítás közben vesztepte helyeket érintettek volna.

2. A sajt, vaj, aludt tejnemű, tejhab, krémek, gyümölcsök, saláta-nemű, paradicsom, fahéj, ugorka, hentes áru, sonka, szárított hal, kenyér és bármilyen más neműek tekintetében szintén kibocsátott beviteli tilalom, csak oly helyekkel szemben marad továbbra is érvényben, hol cholera járvány uralkodott, vagy ahol az még most is uralkodik.

Oly helyekről ellenben, hol a cholera jelenleg nem uralkodik, s ez előtt sem mutatkozott, e tárgyak küldhetők, de csak oly bizonyítvány mellett, mely a körülményt igazolja.

3. A belgrádi pályaudvaron életbe léptetett vesztégzár f. é. november hó 14-től megszüntetett.

Aradon, 1892. deczember hó 12-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.
32941. sz. 944 3-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének vonalain az 1893. évben az alant kitüntetett pályafentartási faanyagok szükségeltetnek, azoknak szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szükséges, de tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető mennyiségek a következők:

57.68	köbméter	jegenye	fenyő	deszka,
74.64	"	lucz	"	"
1204.48	"	faragott	puhafa,	"
13.10	"	puha	szálfa,	"
69.10	"	szélmezzettlen	deszka,	"
103.10	"	jegenye	fenyő	palló és
145.20	"	szélmezzettlen	pallódeszka.	"

A pontos méretek a részletjegyzékben vannak kitüntetve, mely részletjegyzék az l.) alatt említett hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kaphatók.

A részletjegyzék, egyszersmind ajánlati mintának használandó.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszúság és vastagság, illetve átmérő határain belül az 1893. év folyamán még további 30 százalékot ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesen, miből folyólag a nyertes szállító megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartani.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Ha a puha faragott fáknál nem átlagárak ajánlatának, akkor az ajánlati minta jegyzet rovatában kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre vagy annak bármely részmenyiségére szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külső címmel: „Ajánlat épületfák szállítására 32941. számhoz.” 1892. évi november hó 28-án délelőtt 10 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalék készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban 1892. évi

december hó 27-ikének déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (Kolozsvártt, Trencsén-tér és kül-magyar-utca sarkán EMKE. palota) letendő.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekre a kitűzött határidő letelése után avagy távirati uton tételnek, vagy a melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók között tekintet nélkül az árra, szabadon választhasson továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse, az esetben, ha a részmenyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem zárított, és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést teheszen.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozná, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket teheszen.

Az illető ajánlók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek a nélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvár, 1892. november hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

21943 | 892.

984 3-3

Felhívás.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztériumnak az 1893., 1894. és 1895. évekre való érvénnyel kivetendő III. oszt. kereseti adó, 1893. évre kivetendő IV. oszt. kereseti adó, tőke kamat és járadék adó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és ingatlan birtok után kivetendő általános jövedelmi pótdadó kivetése tárgyában kelt 78.806/92. számú rendelete nyomán felhívjuk Arad szab. kir. város közönségét, hogy:

1.) A III. osztályu kereseti adónzésre kötelezett iparüzők, kereskedők,

vállalkozók, szellemi vagy bármily más, előre nem tudható jövedelmtu haszonhajtó foglalkozást üzők, minden üzlet, vagy vállalat után külön-külön kereseti adóvállomásaikat, az ipar, üzlet, vállalat vagy foglalkozásnál alkalmazott segédek, segéd munkások és egyéb alkalmazottak név- és fizetési jegyzékével együtt legkésőbb 1893. évi január 20-ig,

2) Az évi vagy havi fizetéssel alkalmazott és IV. osztályu kereseti adóköteles, magántisztviselők, hivatalnokok és általában havi 40 frtnál nagyobb fizetést, nyug- vagy kegydíjat huzó ipari, intézeti vagy üzleti alkalmazottak, a fizetést kiszolgáltató fél, pénztár, üzlet vagy vállalat, illetve ezek tulajdonosának ellenjegyzésével ellátott kereseti adóvállomásaikat legkésőbb 1893. január 20-ig,

3) Tőkekamat vagy évjáradékot élvezők, kamat és járadékadó vállomásaikat legkésőbb 1893. évi január hó 15-ig,

4) Ingatlan birtokosok az ingatlanra bekebelezett adóssági kamatokra vonatkozó tehervállomásaikat legkésőbb 1893. évi január hó 31-ig, legjobb tudomásuk szerint a városi adóügyosztálynál annál inkább beadják, mert adójuk különben hivatalból szerzendett adatok alapján fog megállapítani.

Értesítjük egyszersmint Arad szab. kir. város közönségét, hogy az adóköteles jövedelmi források eltitkolása, valamint valótlan adatoknak a kincstár megrovidítése iránti szabékból való bemondása jövedéki kihágást képez, melynek bírsága az eltitkolt összeg 8-szorossáig terjedhet.

Arad, 1892. december 12-én.

A városi tanács.

Dürr Testvéreknel Aradon,

fő-ut 2. sz. az „arany szarvashoz”.

naponként friss kárpáti vaj

és

székely erdélyi túró kapható.

Nyul! NYUL! Nyul!

friss szállitmány.